

Hon gick hem i Norge

KULTUR. Sångerskan **Ramona Nordberg** vann inte den finlandssvenska lättvningen Melodirazzian i lördags. I stället blev hon en vinnare i Norge.

SIDAN 9

Åländska kvinnor jobbar mest i EU

NYHETER. Åländska kvinnor är det mest arbetsamma i hela EU. Det framgår av Eurostats regionala årsbok för 2007.

Av kvinnorna på Åland i åldern 15-64 år förvärvsarbetar 77 procent. I Sverige toppar Stockholm med 73 procent yrkesarbetande kvinnor och Sydsverige ligger lägst med 63 procent. Lägst på listan kommer Puglia i söd-

ra Italien med 27 procent yrkesarbetande kvinnor.

Däremot är Åland den minst högskolebenägna regionen i Finland med 23 procent, vilket jämförs med södra Finlands 94 procent. Man har sett till ungdomar i åldern 20-24 år.

SIDAN 3

Sjölund skadade foten i EM-kvalet

SPORT. Ålands fotbollsstjärna **Daniel Sjölund** skadade foten i den mållösa EM-kvalmatchen mot Belgien i lördags.

Det är ännu oklart hur pass allvarlig skadan är.

– Det känns bättre för honom i dag (läs: söndag) än vad det gjorde igår kväll. I morgon kommer det läkare för att se vad som

behövs göras, säger landslagets general manager **Lennart Wangel** till Nya Åland.

Resultatet i matchen betyder att Finlands chans att gå till EM nästa år minskat betydligt.

– Vi är fortfarande vid liv. Vi måste besegra Azerbajdzjan för att få en sista chans mot Portugal, säger landslagstränaren **Roy Hodgson**.

SIDAN 17

Årets luciakandidater. Från vänster Emma Helén, Lemland, Anna Ahlström, Hammarland, Evelyn Nyman, Jomala, Johanna Schultz, Finström, Pernilla Bergman, Eckerö, Maria Koskinen, Mariehamn, och Malin Nyqvist, Jomala. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Här är vår nästa lucia

NYHETER. Sju kandidater - men bara en av dem blir årets åländska lucia.

En stressig men rolig tid väntar tjejerna som i går blev utvalda till årets luciakampanj. Röstningen inleds om två veckor och allmän-

heten får sin första chans att se kandidaterna på Godbymässan den 17 november.

– Man kan inte säga annat är att det är underbart, är en spontan kommentar när kandidaterna samlas för första gången.

Och de får goda råd på vägen av fjolårets lucia **Fanny Holmberg**:

– Man skall leva, vara glad och ta vara på den här tiden.

SIDAN 15

Skärgården i Fokus

VALET 2007. I dag lyfter Nya Åland fram skärgården inför valet den 21 oktober. Samtliga partier ger sin syn på skärgården och berättar bland annat vad de vill göra för att uppmuntra till inflyttning och hur transportsystemet ska utvecklas.

SIDORNA 4-5

Världens bästa plats?

VALET 2007. I kommunpresentationen inför valet har turen kommit till Saltvik, som beskrivs som världens bästa plats att bo på.

SIDAN 12

kultur

9

Nedräkningen har börjat för Stormskärs Maja på stadshuset. Maja själv (**Sara Henriksson**) ser spänd ut.

folk

14

Leo Hjort var en av många skyliftåkare när det var öppet hus på räddningsverket i lördags.

sport

18

Bo Törnblom vann Kanonloppet i lördags – trots att han inte ens var med i tävlingsklassen.

åland 24

Se Åland 24:s partiledardebatt via Smedsböle och MCA i kväll kl 18.30.

TAPET- OCH KAKELREA i "Sommargården"

Tapeter från **4,90**/rll
Bårder från **1,00**/st
Kakel från **5,50**/m²

Ett parti
Klinker Höganäs Rustik
14,90/m² (60,00)

TFN *28 011, BUTIKEN 28 170,
FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174
ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17),
LÖRD. 9-14

BYGGVARUHUSET www.byggvaruhuset.ax

Höst-

TILLFÄLLET

Koppla av i höstmörkret

Malaga 3+2 i skinn/skai

Formula recliner

Nyhet!

895€

205€

snart slutsåld

Massagestol

DeLux

Nyhet!

1.390€

Pruta aldrig
på kvalitén
(OBS! Pocket-Spring
fjädrar är ett måste)
men betala inte en
halv förmögenhet

Recliner fåtölj
i svart Buffalo
(begränsat antal)

Ord. 2.133€

1.706€

180x200

KINNA
BÄDDEN
GÖD SOMN GÖR GOTT HELA DAGEN

Sumo - den mest sålda Continentalsängen

Tre helautomatiska
program för ryggen,
med sätes- och benmassage
(finns även med fotmassage)

Sumo är en exklusiv continentalsäng med två dubbelfjädrande bonellresårer i botten och en hel vändbar Pocket-Spring resår ovanpå. Åtta sängben ingår. Tillägg för aluminiumben. Den vändbara madrassen levereras som två separata kassetter med ett helt överdrag, dessa kassetter kan fås i olika hårdhetsgrader mjuk, medel-mjuk eller fast. Latex bäddmadrass, 9 cm tjock.

Sängstorlek: 120 x 200 cm, 160 x 200 cm, 180 x 200 cm, 160 x 210 cm, 180 x 210 cm

TILLFÄLLET

-ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 Lördag -Söndag 11-16

Tel. 17 570, fax 17 581. Vi finns i industriområdet vid Kalmsta Se även vår hemsida: www.nordiska.ax

Fortkörning, rattfylla och obetald skatt

3,37 promille. Så mycket blåste en bilförare i en poliskontroll i Lumparland Krogstad på torsdagen. Föraren är nu misstänkt för grovt rattfylleri. En förare med 2,27 promille i utandningsluften körde på lördagen in i ett träd vid Öhbergsvägen. Han är misstänkt för grovt rattfylleri och äventyrande av trafiksäkerheten. Och i Jomala Torp på lördagen hade en bilförare 1,67 promille i utandningsluften. En personbil körde av vägen vid Kalmsta vägskäl på lördagen. Ingen skadades. En bilist körde 84 kilometer i timmen på 50-sträckan vid Svi-by bron i lördags. I Önningeby körde en annan bilist 108 km på 70-sträcka. Polisen har fått en anmälan om hemfridsbrott. En hyresvärd skall ha gått in i sin hyresgästs lägenhet utan att meddela på förhand. En mobiltelefon försvann från ett omklädningsrum på Idrottsgården i tisdags. En motorcyklist som på torsdagen körde norrut längs östra utfarten panikbromsade när han uppfattade situationen så att en bilist körde ut från Mariebad. Fordonen krockade inte och ingen skadades. När polisen kom till platsen kunde man konstatera att bilens fordonsskatt var obetald. Polisen rapporterar också om två rådjurskrokar i fredags, en i Gottby och en vid Svinryggen. Inga personer skadades.

Fiskrök brann i Geta

■Frivilliga brandkärer från Geta och västra och östra Saltvik ryckte ut efter midnatt natten till söndagen när en fiskrök fattat eld i Geta. Geta FBK släckte branden, som kunde ha hotat en lillstuga, innan de andra kårerna kom till platsen. Automatlarm har under veckoslutet gått på Ålands folkhögskola vid elvatiden på lördagskvällen, och i Vikingterminalen efter fem på söndagsmorgonen. Brandkåren ryckte ut men hittade inga bränder. Vid midnatt natten till fredagen gick brandlarmet och det kom rök ut ur en lägenhet på gamla Edlagården. Brandkåren kunde konstatera att det rörde sig om torrkokning.

Stockvarning vid Rödhamnsfjärden

■Sjöbevakningen varnar båtförare för flytande stockar i trakterna kring Rödhamnsfjärden och Sundskärsarkipelagen. Det kan röra sig om stockar som tappades norr om Märket för en vecka sedan. De drev först med vinden mot Sverige men nu tycks de vara på väg österut.

Nyan rättar

Det var några fel i lördagens genomgång av träningsanläggningar. Givetvis har Ålands idrottscenter både bastu och café. Dessutom finns det möjlighet till personlig tränare och andra aktiviteter än gym. Flergångskort finns att köpa i varierande prisklasser. För vuxna kostar ett 10-kort 45 euro, 20-kort kostar 80 euro och 50-kort kostar 190 euro. Ett årskort kostar 300 euro. Vi beklagar felen.

Brand vid kk-husbygget

Isolering blev sopor. Så här såg det ut på kk-husets byggplats dagen efter pallbranden.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Polisen utreder en brand vid kongress- och kulturhuset natten till lördagen. Cirka 20 pallar med isoleringsmaterial förstördes vid branden som kan vara anlagd.

Pallarna låg mellan KK-huset

och stadsbiblioteket. – Förmodligen har någon tänt på, säger biträdande brandchef Thomas Mattsson. Larmet gick vid fyratiden natten till lördagen och det tog en dryg timme att släcka branden. – Vi var tvungna att slita isär allting, säger Thomas Mattsson. Se över bevakningen Byggleadaren Patrik Sundblom på Ålands Bygg säger att det inte finns mycket annat än isoleringspallarna som

kan brinna på byggplatsen just nu. – Och då är det bara emballagen som brinner. Själva isoleringsmaterialet är brandsäkert. Skall Ålands Bygg vidta åtgärder med anledning av branden. – Vi skall se över bevakningen på byggplatsen. Kriminalen vid polisen utreder ärendet. Under veckoslutet gick det inte att få något besked från polishuset om hur undersökningen framskrider.

PATRIK DAHLBLOM

Kvinnor på Åland arbetar mest i EU

Female employment rate, 2005											
Women aged 15-64 employed as a percentage of all women aged 15-64											
Highest rate			Lowest rate		Highest rate			Lowest rate			
BE	Vlaams-Brabant	62	FR	France	45	LU	Kirchberg-Mogendorff	59	ES	Extremadura	44
GR	Attika	58	IT	Calabria	52	MT	Malta	54	PT	Alentejo	43
CZ	Praha	65	SK	Moravskoslezsko	52	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
DK	Copenhagen	72	SE	Stockholm	64	PL	Warsaw	62	SK	Stredozemie	55
DE	Frankfurt	63	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
IE	Dublin	62	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
IE	Southern & Eastern	59	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
EL	Athens	54	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
ES	Madrid	60	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
FR	Paris	63	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
IT	Lombardy	60	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
CY	Nicosia	58	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
LV	Riga	55	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
LT	Vilnius	59	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55
NO	Oslo	72	SE	Stockholm	64	AT	Salzburg	67	SK	Stredozemie	55

Av kvinnorna på Åland förvärvsarbetar 77 procent. Det är mest i hela EU.

Uppgiften finns i Eurostats regionala årsbok för 2007. I årsboken har man en tabell över vilken region i respektive land som kvinnorna jobbar mest respektive minst. Motpolen till Åland i Finland är östra Finland. I Sverige toppar Stockholm med 73 procent

yrkesarbetande kvinnor och Sydsverige ligger lägst med 63 procent. Sett till hela EU kommer Cumbria i nordvästra England på andra plats efter Åland och efter det Stockholm. Lägst på listan kommer Puglia i södra Italien med 27 procent yrkesarbetande kvinnor. Däremot ligger Åland inte i topp när det gäller högskolebenägenhet. Åland är den

minst högskolebenägna regionen i Finland med 23 procent, vilket jämförs med södra Finlands 94 procent. Man har sett till ungdomar i åldern 20–24 år. I utpräglade högskolestäder kan procenten stiga till över 100, som i Wien med 126 procent. Det beror bland annat på att ungdomar från andra orter studerar där och räknas in i kvoten. (ht)

Fiskare i vattnet när båt kantrade

Tre lettiska fisketurister hamnade i vattnet när deras öppna båt kantrade på Brändö i fredags. En av dem blev kraftigt nedkyld och fördes med helikopter till universitetssjukhuset i Åbo.

De tre turisterna ingick i ett större sällskap som hyrt stugor på Brändö stugby. När de gav sig ut i en öppen båt på fredagskvällen blåste det hårt, med upp till nitton sekundmeter i byarna. Av någon orsak stälpte båten vid Norrstrand och alla tre hamnade i vattnet. Två av männen kunde snabbt ta sig i land. Nästan medvetslös Medlemmar i resesällskapet knackade på hos en kvinna i en sommarstuga i närheten,

och hon ringde till alarmcentralen. Larmet gick vidare till Brändös frivilliga brandkår vid sextiden på kvällen. – När vi kom fram var mannen så gott som medvetslös, säger brandkårens ordförande Jan-Ole Eriksson. Mannen fördes till hälsovårdsmottagningen i Brändö med Ålands sjöräddningssällskaps Rescue Lady, som är utrustad med en hypotermibår för uppvärmning av nedkylda. Gränsbevakningens sjöräddningshelikopter Superpuma, med en läkare från MediHeli, var på plats strax efter åttatiden på kvällen. En timme senare var patienten framme vid Åbo universitetssjukhus. Skadorna var inte allvarligare än att han kunde återvända till sitt resesällskap på Brändö under veckoslutet. (pd)

Så tänker partierna

VALET 2007. Du som bryr dig om Ålands skärgård och ännu inte vet hur du ska rösta, eller hur politikerna tänker kring skärgården, får i dag en ordentlig guide. Nya Åland presenterar partiernas svar på en rad frågor som rör skärgården. Förhoppningsvis är de till hjälp i valet mellan de sju olika alternativen i lagtingsvalet den 21 oktober.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Vi har bett partierna svara på följande frågor:

1. Vilken är er vision för skärgården?
2. Vill ni underlätta för kombinationsföretagare? Hur?
3. Vilka näringar bör skärgården satsa på?
4. Vad vill ni göra för turismen i skärgården?
5. Hur ska skärgården få inflyttning?
6. Vad vill ni göra för skärgårdsungdomarna?
7. Hur ska transportsystemet utvecklas?
8. Ska det byggas en tunnel till Föglö?
9. Bör skärgårdskommuner slås samman?

Höga vågor. Vattnet som omger skärgårdskommunerna gör förutsättningarna att leva och verka på holmarna speciella. I dag berättar alla partier vilka visioner de har för skärgården.
Foto: ERKKI SANTAMALA

LIBERALERNA

Korttrutt gynnar miljön

1. Genom inflyttning och företagsamhet ska skärgården vara en livskraftig region som kan erbjuda en trygg och god samhällsservice. Kommunikationerna med avseende både på fysisk färjetrafik och elektronisk trafik ska inte längre vara en avskräckande faktor. Skärgården ska vara en eftertraktad bosättningsort.
2. Vi vill göra det möjligt att kunna få startstöd och investeringsstöd också då man som kombinationsföretagare (mångsysslare) får sin inkomst från flera olika verksamheter så som namnet kombinationsföretagare anger.
3. Turism av olika slag. Till exempel upplevelser, naturturism, hälsoturism vilket kanske kan sammanfattas med begreppet kvalitetsturism. Då bredbandsinfrastrukturen är utbyggd så finns det inga infrastrukturella hinder att bedriva nätbaserade tjänsteföretag.
4. Effektivare transporter, stöda nytänkande och generationsväxlingar i turismbranschen. Vi överväger ett speciellt skärgårdsavdrag i kommunalbeskattningen för skärgårdsföretagare, vilket höjer intresset för att

- bli företagare också inom turismen.
5. Genom att förändra näringsrätten och jordförvärvslagen så att man har möjlighet som inflyttad att köpa mark eller hus på planerade områden. Och även att utom-åländska företag ska kunna etablera sig på orten utan problem.
6. Stöda projekt av SKUNK- och BUS-typ. Genom projektet ”Kultur i skärgården” hoppas vi att få till stånd ett utbyte av kulurtjänster mellan skärgårdskommunerna så att alla som vill ska ha möjligheten av förkovra sina intressen.
7. Ledordet är korttrutt. Det finns en stort antal projekt att genomföra vilket i sin tur ger en bättre trafik, sparar pengar och ger mindre miljöpåverkan (växthusgaser).
8. Om bergartsundersökningarna visar att berggrunden lämpar sig för ändamålet och priset är i nivå med det som på förhand har beräknats så är svaret ja.
9. Vi ser inga fördelar med det, men det är upp till skärgårdskommunerna själva att avgöra. Vi förespråkar samarbete. I grunden leder sammanslagning med all sannolikhet till centralisering.

ÅLANDS FRAMTID

Rekrytera från Tyskland, Estland

1. En skärgård som inte nödvändigtvis utvecklas homogent. Vissa delar kanske satsar framförallt på turism, andra på förädlingsindustri och energiutvinning. Det behövs ett differentierat transportsystem, bredband i hela skärgården, samarbete och en yngre befolkning.
2. Se övriga svar.
3. Specialodlingar, fiske/fiskodling, fårskötsel, förädlingsindustri, turism, transporttjänster, miljö-tjänster, servicetjänster för sommarstugeägare, vindkraftsparker samt våg- och solenergiutvinning.
4. Utbildning i turismföretagande. Hjälp med samordning/samarbete mellan turistföretagare och andra företagare inom kommunerna och mellan olika skärgårdskommuner. Investeringshjälp för att t ex handikappanpassa, göra miljövänligt, skaffa större utflyktsbåtar.
5. Släpp inte iväg någon ungdom utan att de har blivit noggrant intervjuade om sina framtidsplaner och vad de skulle önska att fanns i den egna kommunen för att komma tillbaka. Rekryteringsresor till svenskfinland, Estland, Lettland, Neder-

- länderna, Tyskland med flera. Erbjud attraktiva tomter med sjöutsikt och hyreslägenheter med sjöutsikt. Bearbeta dödsbon/arvtagare av hus som står tomma och oanvända och erbjud olika lösningar med renovering/uthyrning/köp.
6. Fortsatt satsning på skolan. Möjligheter att träffas på fritiden, även med ungdomar i andra skärgårdskommuner. Möjligheter att utöva musik, konst och idrott, transporthjälp. Billiga bostäder.
7. Snabba mindre färjor som trafikerar mellan skärgårdskommunerna och också går korttrutter till närmaste hamn på fasta Åland, alternativt Vårdö/Föglö. Matarbussar i skärgårdskommunen som går till färjelägen och större bryggor. Matarbussar från snabbfärjorna som går direkt till Mariehamn.
8. Om det skulle visa sig att det är en vettig investering, men före det bör man också ta en titt på hela infrastrukturen i skärgården. Det är kanske inte en tunnel till Föglö som är den maximala lösningen för hela skärgården.
9. Inte med varandra.

SOCIALDEMOKRATERNA

Tjänsteföretag är framtiden

1. År 2020 ligger skärgården mitt i världen, där finns goda förutsättningar för nytänkande och framtidstron är stark. Invånarantalet har ökat och ungas åsikter och idéer tas till vara. Hållbar utveckling är en grund för de politiska besluten och det globala perspektivet finns alltid med. Skärgårdsborna lever ett miljövänligt och modernt liv nära naturen och kulturlivet blomstrar. Boendet och kommunikationerna, ja hela livet bygger på de senaste inom teknikutvecklingen och skärgården är den första regionen som fungerar helt enligt ett modernt kretsloppssamhälle. Skärgården ses av hela Åland som en attraktiv resurs med en småskalig infrastruktur och ett fantastiskt läge.
2. Vi vill hitta vägar för småföretagare att få bättre möjligheter till utvecklingsverksamhet, speciellt då tjänsteföretagarna. Föreningen företagsam skärgård är en viktig del i detta.
3. Skärgården behöver liksom i dag en mångfald i sitt företagande. Tjänsteföretag är en framtidsbransch. Varken turism, jordbruk, fiskodling eller fiske räcker till.

4. Ålands turistförbund måste arbeta för hela Åland. Det behövs speciella åtgärder för skärgården, man kan inte räkna med spillövereffekter när man gör insatser för hela Åland.
5. Här finns inte heller en enda lösning. Markplanering, bostadsbyggande, småskalig rekrytering och god samhällsservice är några nycklar.
6. Ungdomspolitiken och ungdomsarbetet i skärgården måste få mer resurser. Centrala organisationer som får stöd, når sällan ut till skärgården. Skolornas elevrådsarbete och ungdomarnas egen intresseorganisation Skunk stärks. Stödet till de gymnasieungdomar som flyttar hemifrån förbättras.
7. Ett nytt transport- och trafiksystem tar sin utgångspunkt i behovet av varu- och passagerartransporter. Helt nya trafiklösningar som knyter ihop de olika delarna av skärgården med varandra och minskar tidsavståndet till Mariehamn måste utvecklas. Avgiftsfri busstrafik både inom skärgården och till fasta Åland behövs.
8. Nej.
9. Nej, inte rakt av, men att fortsätta i den form som är i dag är framöver omöjligt.

om Ålands skärgård

Skärgårdstransport. Hur ska trafiken mellan skärgårdskommunerna och fasta Åland se ut framöver? Flera partier har den saken klar för sig. Här är det kö till färjan Knipan. Foto: ERKKI SANTAMALA

CENTERN

Satsa på salsafari och kultur

1. Vår vision är att det skall gå utmärkt att bo och arbeta i skärgården och att det skall finnas förutsättningar för fritidssysselsättningar och service som gör att invånarna känner sig trygga. Vi är beredda att ta de merkostnader som småskaliga samhällen kräver.

2. Vi vill minska byråkratin. De avgifter landskapet uppbär bör stå i relation till verksamhetens omfattning. Vi vill skapa regelverk som medför mindre stränga regler för verksamhetsutövare.

3. Kvalitetsturism, säljakt under kontrollerade former, salsafari, utvecklad fisketurism, kultursatsningar typ "Gensel", fiskodling och fiskförädling, distansarbeten, utbyggd vindkraft, äppelodling, fårproduktion med åtföljande ullhantering med mera.

4. Utveckla skärgårdstrafiken. Det ska vara lätt att boka bilplats över nätet. Ett gemensamt internetbaserat marknadsföringssystem som också innefattar bokning av logi, mat och kultur skulle kunna ge ökade synergieffekter.

5. Vi vill långsiktigt kunna garantera en bra trafik. Det skall vara nära

till vård, omsorg och skola. Vi är beredda att ta de merkostnader som det småskaliga samhället medför. Det måste vara möjligt att utlokalisera arbetsplatser. Bostäder är a och o. Genom bostadsplanerade områden stimuleras inflyttning.

6. Det ska finnas tillgång till bostäder. De åländska ungdomsföreningarna skall ges möjligheter att upprätthålla de naturliga samlingsplatserna som redan finns i skärgårdskommunerna dvs ungdomslokalerna. Det också finnas skruvarplatser för motorintresserade. Ta tillvara musikbegåvningarna. Musikinstitutet ska anordna undervisning i glesbygd och skärgård.

7. Nuvarande turtäthet måste behållas. Som komplement till nuvarande färjtonnage kunde man utveckla ett system med enbart persontransporter.

8. Vi avvaktar tunnelutredning och tar därefter ställning.

9. Det är upp till kommunerna att besluta. Det nya landskapsandelssystemet kommer att medföra större möjligheter för kommunerna att utvecklas självständigt.

FRISINNAD SAMVERKAN

Tomtplanering är viktigt

1. Visionen är att skärgården utvecklas så att flera människor vill bosätta sig permanent i kommunerna.

2. Naturligtvis vill vi underlätta för dem. Framförallt krävs att vi har fungerande kommunikationer såväl rent fysiskt som elektroniskt. Dessutom krävs att vi ger företagarna möjligheter att hitta en god finansieringsmodell för sina projekt.

3. Ser man till de naturliga förutsättningar som finns kan man som exempel nämna turism, serviceföretag som kan jobba dels med den lokala marknaden men också på distans, djurhållning, förädling av skärgårdens egna produkter, hållbart utvecklad fiskodling och anställningar inom sjöfarten.

4. Åter igen krävs goda kommunikationer. Dessutom bör man utnyttja den annorlunda miljö som skärgården utgör genom att paketera olika skärgårdsupplevelser med ett kvalitativt boende. Skärgårdskommunerna borde också använda sitt planeringsinstrument och vi bör överväga att tillåta externt ägande av stugor på attraktiva områden.

5. Genom att vidta åtgärder som främjar företagande och turism i skärgården skapas också incitament att flytta till skärgården. Där är planeringen av tomter ett viktigt instrument.

6. Goda kommunikationer behövs, dels för att kunna skapa goda möjligheter för ungdomarna att delta i idrott och kultur och dels behövs goda elektroniska kommunikationer via bredband för att på ett enkelt sätt kunna vara ihopkopplad med "resten av världen".

7. Kortare färjpass ger möjlighet till ökat antal turer som därmed ger mer kapacitet för samma pengar och kommunikationerna mellan skärgårdskommunerna blir bättre.

8. Ja, om de geologiska undersökningar som nu görs visar att det är möjligt och man dessutom kan åstadkomma en årskostnad som är samma eller billigare än nuvarande trafik.

9. De bör åtminstone utveckla samarbetet mellan sig och också andra kommuner så att de till rimlig kostnad kan producera basservicen till sina kommuninneboende.

OBUNDEN SAMLING

Knutpunkter bör skapas för unga

1. Det är inte politikerna i stan som skall bestämma det. Men vi kommer naturligtvis att stöda ett förslag om anpassat näringsliv, goda kommunikationer, bra service för alla åldersgrupper och ett bra boende. Med andra ord en livskraftig skärgård.

2. Sammanbinda skärgården genom trafiklösningar som inte bygger på att man ska landa på fasta Åland för att ta ny fart åt ett annat håll i skärgården.

3. De som visar sig lönsamma och intressanta för skärgårdsborna och som kan locka nya invånare till sig.

4. Man ska ta tillvara den typiska skärgårdskaraktären i sin enkelhet utan att vara alltför exklusiv. Natur, lugn och ro samt ett gott hantverk.

5. Genom att säkerställa kommunikationer, transporter, omsorg, skola, butik, bank, bostäder, bredband, vettiga sysselsättningar för ungdomar och framför allt genom en positiv attityd från ortsbefolkningen.

6. Skapa knutpunkter i skärgården där gemensamma träningar och sammankomster kan ordnas. Ungdomslokalerna kunde nyttjas mera för ledd ungdomsverksamhet.

7. Genom korttrutter där tätare turer kan uppnås.

8. Ja, om det är totalekonomiskt lönsamt.

9. Nej. I stället borde unika och flexibla lösningar inom bland annat åldringsvården och hälsovårdarberedskapen, gemensamma fritidsaktiviteter och byggnadstekniska sidan arbetas fram.

HUT-GRUPPEN

Lägre skatt i skärgården

1. Skärgården är Ålands själ. Visionen är en livlig skärgård.

2. Se punkterna 4, 5 och 6.

3. Energiproduktion, turism, jordbruk fiske och it.

4. Stöda investeringar, om dessa bidrar till ett hållbarare samhälle.

5. Samma kommunalskatt på hela Åland, men lägre i skärgården, samt möjlighet

att till exempel få lägre skattesats de tre första åren.

6. Ingenting, men om de som bor i skärgården har bra förslag som de vill genomföra kommer vi att stöda dessa.

7. Troligtvis behöver persontransporter och biltransporter separeras så att det blir möjligt att personpendla dagligen.

8. Nej.

9. Nej, men se svar på fråga 5.

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

HEDVIG, HEDDA

Dop

Rebecka Luana Lundberg döptes i söndags i Sunds kyrka. Föräldrar är Rafaela Vénus Corrêa och Knut Jesper Lundberg i Sund Skutviken.

Nelly Helena Ottilia Fogner döptes i lördags i Saltviks kyrka. Föräldrar är Jenny Marie Therese Häggblom och Niklas Leonard Fogner i Finström Godby.

David Amanda Emretsson döptes i lördags i Saltviks kyrka. Föräldrar är Jenny Davida Nordström och Kristoffer Emretsson i Saltvik Toböle.

Max Arthur Alexander Halavakoski döptes i lördags i hemmet. Föräldrar är Maarit Veronika Nyberg och Kim Arthur Sebastian Halavakoski i Saltvik.

Vi firar 1-15 år

Kalle Gustafsson i Sund Brändbolstad fyller 10 år i dag den 15 oktober. Grattishälsningar kommer från Andreas Mattsson i Jomala Kalmar-näs.

Förlovade

Greta Sundström och **Leif Lundberg** på Brändö Jurmo.

DÖDA

Vår faster

Gunhild Maria Laine

* 5.2.1912
† 1.10.2007

*Frid susar träden kring
hemmet Du älskat
Farväl bugar blommorna
Du vårdat så ömt
Tack kvittrar fågeln som
var morgon Dig hälsat
Tyst sjunger vinden farväl*

Kaj och Marianne
Harriet och Bjarne
med familjer

Jordfästningen äger rum i Föglö kyrka lördagen den 20.10 kl. 12.00. Därefter minnessund på Enigheten var-till vänligen inbjudes.

Gratulerar 70 år

ANITA GUSTAFSSON

Namn: Anita Else-Maj Gustafsson.

Född: den 22 oktober på Mel-långårds i Saltvik Tengsöda.

Bor: i barndomshemmet.

Familj: sonen **Guy Allan Gustafsson** född den 3 december 1957 med sambon **Eva Maria Jansson** född den 12 november 1957.

Födelsedagen: det var tänkt att en gemensam fest för dessa tre skulle hållas i höst, men på grund av sjukdom hålls den i stället i sommar, när solen och hälsan återvänt, hälsar Anita.

Quedro lanserar bostadsmarknad

Olof Hägerstrand, hemma från Mariehamn, är grundare och vd för Quedro.

IT-företaget Quedro, med åländske grundaren och vd:n **Olof Hägerstrand**, lanserar en svensk bostadsmarknadstjänst för mobilen.

Med servicen noPlace kan användare leta bostäder, boka sms-påminnelser om visningstider och hitta bostäder som är till salu i området där man befinner sig. Svensk fastighetsförmedling, Notar, Södermäklarna med flera har sina bostäder på noPlace.

Adressen är m.noplace.se (pd)

Nyan rättar

Fel om föreläsning

Olle Strömberg berättar om fotografins historia i kväll.

■ Det var ett beklagligt fel i Obs det händer i lördagens tidning.

Det är i kväll **måndag** kl 18.30 i Finströms bibliotek som **Olle Strömberg** berättar

om fotografins historia, utgående från den utställning som just nu pågår i biblioteket.

Nya Åland ber om ursäkt för de olägenheter som felet orsakat.

100 ord från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

POWER CLUB

■ "Hur påverkas våra ungdomar av föräldrars soffprat?"

Som förälder är det inte alltid lätt att förstå sig på ungdomar! Varför gör de som de gör? Sänder vi vuxna ut osynliga

signaler? Hur påverkar vårt all dagliga prat och shargong i hemmet direkt eller indirekt på våra ungdomar?

Torsdag 1 november kl 18.00 håller Christoph Treier en mycket intressant föreläsning i lagtingets auditorie. Föreläsningen är ett led i föreningens Power Clubs föräldrastöd och utbildning. Föreläsningen kommer utan tvekl ge åhörarna både en och annan tankeställare.

Power Club r.f hälsar alla medlemmars föräldrar och andra intresserade välkomna!!

Kom ihåg

■ **ABF:** Motionsgymnastik i Strandnäs skola (norra) kl.18.30 alla måndagskvällar med Sinikka Östberg pågår. Kom och prova på! Ev. förfr. tel 16 707.

■ **ABF-Yoga:** Hatha yoga kurser 16.10–12.12, 9 veckor, tisdagar kl 19-21 och onsdagar kl 19-21. Anmälan: Isabell tfn 15 887, isabellmattsson@hotmail.com eller ABF, Inga-Britt tfn 16 707.

■ **ABF-Åland:** En kurs i Psykiskt arbetarskydd lördag 20.10 kl 10-16 i Mariehamn. Kurseledare är Britta Lindblom från Folkhälsan i Ingå. Anm. till ABF-Åland tel. 16 707.

■ **AI-Anon:** Anhöriga och vänner till alkoholister, träffas på Margaretagården alla tisdagar och fredagar, kl 19.00.

■ **Folkhälsan:** Stavgång på måndagar kl 10.00 vid huvud-ingången till Folkhälsans allaktivitetshus. Tag med egna stavar om du har, annars finns det att låna! Det kostar ingenting. Välkomna i stadiga skor!

■ **Fri från narkotika:** FA-möten (anonyma familjer) tisdagar kl.19 på Margarethagården. Anonyma familjer är en gemenskap av anhöriga och vänner till drogmissbrukare som delar sina erfarenheter, sin styrka och sitt

hopp med varann. Vid frågor tel: 040-837 71 15.

■ **Förbundet Finlands Svenska Synskadade:** Anhöriga till synskadade träffas. Detta är ett tillfälle för dig där det i familjen finns en synskadad person. Du har nu chansen att få träffa andra i motsvarande situation genom att utbyta tankar och erfarenheter. Vi träffas lördag 27.10 kl.9.30-16 på Verksamhetscentret Ankaret, Johannebovägen 7 i Mariehamn. Mer information får du av rehabiliteringshandledare Carina Willberg. Anmälningar senast 12.10 till tfn 040-511 3346.

■ **Hem och Skola vid KHS:** Årsmöte den 16.10 kl 19.00 i skolan. Stadseenliga förhandlingar. Föreläsning. Välkomna.

■ **Hoppets Stjärna:** Deltagarna i Hoppets Stjärnas fadderresa till St.Petersburg träffas onsdag 17.10 kl.23.00 i Västerhamn för avfärd med Vikinglinjens nattfärja till Helsingfors. Båtbiljetterna delas ut på plats. Kom ihåg att ta med passen!

■ **Mariehamns pensionärsförening.** Vi börjar måndagen med att kl. 10.00 tillsammans med folkhälsans grupp motinera d.v.s. gå eller luffa en kortare eller en längre sträcka. Tillsammans är det roligare. Välkomna!

OBS! Det händer

MÅNDAG 15.10

BOKCAFÉ

■ **Röda Korsgården** kl 14.00. Bokcafé med Doris Ingman.

FÖRELÄSNING

■ **Finströms bibliotek** kl 18.30. Olle Strömberg tar oss med på en resa genom fotografins historia. Han utgår från den utställning som just nu pågår i biblioteket.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Bar dj.

TEATER

■ **Lemland Pellas** kl 19.00. "Undan för undan" av Joel Pettersson. Regi: Synnöve Westerberg. I rollerna: Jan-Erik Berglund, Elisabeth Överström, Mikaela Johansson, Matilda Pettersson, Kjell Manselin, Gun Holmström och Erika Gustavsson.

TISDAG 16.10

LUNCHGUIDNING

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Motionsjippo måndag 15.10 kl 10.00. Vi startar vid Folkhälsans allaktivitetshus, Skeppargatan11. Vi promenerar med eller utan stavar norrut tillsammans med folkhälsans motionärer och har Clary Åkerfelt som dragare. Välkomna med och må bra!

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Vi spelar boule ute vid Svenska konsulatet måndagar och torsdagar kl 13.00-15.00.

■ **Mellersta Finströms marthaförening:** Månadsmöte tisdag 16.10 kl 19.00 i serveringsalen, där introducerar Inka Weckman oss i "Pilates".

■ **Norra Ålands pensionärer:** Sång- och musikcafé med dans i Breidablick onsdag 24.10 kl 14.00. Kalle, Christer och Uffe sköter om musiken och Sture leder allsången.

■ **Parkinsongruppen:** Välkomna på kurs med talterapeut Marianne Salo onsdag 17.10 kl 13-13.45 i HandiCampens bibliotek, Skarpansvägen 30. Anhöriga är också välkomna!

■ **Röda Korsgården:** Bokcafé med Doris Ingman måndag 15.10 kl 114.00.

■ **Sleipner:** Höstmöte söndag 28.10 kl 19.00 på stallet.

■ **Steinerpedagogikens vänner:** Lasymålningskurs 16-18.10 med Bengt Ahlin. Närmare upplysningar lämnas av Marie Johansson, tel. 0457 530 0733.

■ **Vårt Hjärta/Strokegruppen:** Välkomna på träff måndag 15.10 kl 18.30 i Handicampen, hallen, Skarpansvägen 30, då vi diskuterar kommande verksamhetsplan och andra aktuella frågor som deltagarna tar upp.

■ **Ålands frimärkssamlarförening:** Möte onsdagen den 17.10 kl. 19.00 i ABF:s lokal, Ålandsvägen 36.

■ **Ålands museum** kl 12.00. Museivård Elisabeth von Wetter-Rosenthal guidar i museets basutställning på temat Ålands självstyrelse.

MUSIK

■ **Mariehamn S:t Görans kyrka** kl 19.00. Vi-valdis Årstiderna m.m. Pekka Kuusisto, violin, Ismo Eskelinen, gitarr och kammarorkestern Virtuosi di Kuhmo.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Bar dj.

STICKCAFÉ

■ **Jomala Rönngården** kl 18-20.00. Stickcafé.

TEATER

■ **Lemland Pellas** kl 19.00. "Undan för undan" av Joel Pettersson. Regi: Synnöve Westerberg. I rollerna: Jan-Erik Berglund, Elisabeth Överström, Mikaela Johansson, Matilda Pettersson, Kjell Manselin, Gun Holmström och Erika Gustavsson.

■ **Ålandsfuchsian:** Tulpankväll onsdag 17.10 kl 18.30 i Folkhälsans allaktivitetshus. Inga-Britt Wiktorsson berättar om sin uppmärksammade utställning "Inte bara en tulpan". Trädgårdstekniker Sven-Olof Sundberg ger tips om hur du lyckas med dina tulpaner. Fri entré för alla även för ickemedlemmar. Kaffeservering.

■ **Ålands aktiesparare:** Informationsmöte onsdag 17.10 kl 19.00 i Ålands Hotell- och restaurangskola. Johan Porko från Avans Partners informerar om deras erbjudande till ÅA:s medlemmar när det gäller värdepappershandel. Mattias Söderback, AP, ger en marknadsöversikt och en bedömning av marknaden. East Capital från Stockholm som är en fond specialiserad på Östeuropa ger en marknadsöversikt över det området och presenterar sina fonder. Närmare uppgifter ger Folke Sjölund, tel. 0457 382 3324 eller Johan Porko, tel. 22207. Kaffeservering! Alla välkomna!

■ **Ålands dansförening:** Barndans 15.10-10.12, 8 veckor, måndagar kl 17-18, barn 5-7 år, måndagar kl 18-19, barn 8-9 år. Anmälan: tfn 15 887 eller isabellmattsson@hotmail.com

■ **Ålands fåravelsförening.** Ny adress till hemsidan: www.alandsfar.ax E-post: konsulent@alandsfar.ax.

■ **Ålands fåravelsförening:** Konsumenten nås per telefon 0457 548 34 91 vardagar klockan 16–18 och per epost konsulent@alandsfar.ax

■ **Ålands invalider:** Kom ihåg att anmäla Er till teatern Stormskärs Maja på stadshuset senast 19.10 till HandiCampen tel 527 360. Välkomna!

Ring och tipsa!

0457-313 4444

Nya Åland
☆☆☆

Sälj

det du inte
behöver med
en annons

i **Torget**

**NYHET! Ladda upp
bilder på hemsidan**

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

50 år sedan Pamirs förlisning i Atlanten

Trampar däck. Mariehamns representanter ombord på Passat. Från vänster Johan Jansson, Harry Blomqvist och Ulla Karlsson.

Den 21 september var det 50 år sedan 4-mbk s/v Pamir gick under 600 miles SSW från Azorerna i stormen Carrie med vindstyrkor upp till 64 m/s.

Pamir som hade en besättning om 86 man, varav 68 kadetter, var på resa från Buenos Aires med vetelast till Hamburg. Endast 6 sjömän blev räddade – 80 blev för alltid kvar i havet. Vad som hände vet man inte riktigt, men en teori är att lasten kom i rörelse och orsakade slagsida, som när den en gång börjat, inte gick att stoppa, utan ledde till att fartyget förläste.

Livbåten Pamir2 finns nu i sjöfararnas kyrka St Jacobi i Ulbeck i ett kapell som på 50-årsdagen av olyckan invigdes till en minnesplats för Pamir-rotten, samt för den nationella civila sjöfarten i Tyskland. Under Pamirkapellet finns ett columbarium, en gravkammare med plats för 50 urnor.

Efter inbjudan deltog Mariehamns församling med en representant, samt staden med Pommernnämnden i de tre dagar långa högtidligheterna.

Från New York

En hel del prominenta personer var på plats, bland andra

Pamir i Auckland 1938.

viceordf. i RU-kommissionen Jacques Barrot, ordförande i Tyska redarförbundet Frank Leonhardt, ordförande i rådet för den ev. kyrkan i Tyskland Dr Wolfgang Huber, nationella och internationella kyrkliga dignitärer från olika konfessioner, samt i övrigt samhällets toppar.

Ceremonierna innehöll mycket sång och musik, bland annat en orkester på plats, men cellosofisten satt i New York, dock synlig på en stor bildsskärm. Shantykören Möwenschiet uppträdde vid flera tillfällen i St Jacobi med shanties.

Invigningen avslutades på söndagen i samband med mässan, med kransnedläggning i Pamirkapellet. Mariehamns blommor nedlades av Sten-Erik Abrahamsson och Johan Jansson.

Efter en paus framträdde

så Philharmonisches Orkester der Hansestadt Lübeck – temat i musiken var havet.

Månar om traditionerna

I Trawemünde ligger ett gammalt GE-fartyg, nämligen s/v Passat. Pommern-nämnden tog tillfället i akt att diskutera gemensamma underhållsproblem med föreningen Rädda Passat.

Vi var även inbjudna till borgmästarens party ombord i Passat. Vidare gjordes en utflykt med en medeltida kravell, Lisa zu Lübeck, från Trawemünde ut på Östersjön i ett ljuvligt sensommarväder.

Som sammanfattning av besöket kan konstateras att man i Lübeck månar om sina sjöfartstraditioner och värdesätter sin sjömän på ett beundransvärt sätt.

Att resan blev så lyckad kan vi tacka vårt värdpar Claus-Achim Eschke och hans fru Jutta som gjorde sitt bästa för att vi skulle ha det bra och trivas. Herr Eschke är en av initiativtagarna till Pamirkapellet – tidigare var han vd i Rederi Poseidon och tysk konsul i Kotka. Värdparet kan verkligen sägas leva med och för kulturen.

HARRY BLOMQVIST

Dirigerar. Pommerns intendent Bertil Byman (till vänster) dirigerar der Passat Chor.

Medeltida. Kravellen Lisa zu Ulbeck på utgående från Trawemünde. I bakgrunden gamla fyren.

Messa Nyan!
0457-323 4444

Vad får ungdomarna till valurnorna?

- studiestödet
- bostadsfrågan

Direktsänd debatt i Ålands radio

tisdag 16.10 kl. 16.15 och 19.10

www.radiotv.ax

SPELA

BINGO
med lyckotavla

På PAF Casino
på Torggatan 14
alla TORSD. kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ - 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

Pekka Kuusisto

Vivaldis Årstiderna m.m

Tisdag 16.10.2007 kl. 19.00

St Görans kyrka, Mariehamn

Pekka Kuusisto, violin
Ismo Eskelinen, gitarr
Virtuosi di Kuhmo

Luigi Boccherini – Aaron Jay Kernis – Antonio Vivaldi

Biljetter: 25/20/10 euro.

Biljettreservationer: Kulturföreningen Katrina,
tel. 12177, info@katrina.ax

VIKING LINE

Ismo Eskelinen

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Att vara författare är ett ensamt yrke. När en bok är färdig kan en tomhetskänsla och stark ångest drabba. Då försöker en del dricka sig trygga och lugna.
CLAES ANDERSSON I ALKOHOL & NARKOTIKA

Hon tog hem Poetry Slam

En poet från Kiruna vann helgens Poetry Slam i Mariehamn.
– Det var nervöst, säger 22-åriga tävlingsdebutanten Erika Pohjanen.

Hon flyttade till Mariehamn för två månader sedan för att pojkvännen **Johan Håkansson** från Österbotten bor här.

Nu läser hon filosofi på distans på en svensk folkhögskola, går på kurs hos Folkhälsan för att bli ”sexsnackare” och drömmer om att försörja sig på skrivandet.

– Med litet tur går det så om några år. Hittills har jag blivit utgiven in en antologi, men det var en lokal grej i Kiruna så den är nog svår att få tag på.

Fredagens Poetry Slam på hotell Pommern var Erikas första tävling.

– Jag har velat pröva på det länge, men det har inte funnits där jag bott tidigare, och jag har aldrig sett en poetry slam. Det var nervöst. Jag har nog stått inför publik och talat inför stora grupper tidigare. Men jag visste inte hur jag skulle förbereda mig för den här tävlingen.

Hon funderade på att specialskriva något men valde till sist tre texter som hon kände att hon kunde göra något bra av inför publik.

– Jag försökte låta bli att dricka för mycket kaffe. Och jag hade fuskklappar. Dom tittade jag nog litet på.

Politik och kärlek

Hon skriver om både poli-

Nyinflyttad vinnare. Poetry Slam-segraren Erika Pohjanen har bott två månader på Åland.

Foto: MARTINA ANDERSSON

tik och kärlek utgående från egna upplevelser och åsikter.

– Min mor läser mycket, så vi har haft mycket litteratur omkring oss hemma. Och min pappas kusin är förfat-

tare, honom hade jag som ledare på en skrivarkurs.

Han heter **Bengt Pohjanen**.

Annars är barnboksförfattaren **Per Nilsson** en idol.

– Jag har tänkt skriv brev

*min ordlösa längtan efter
en oemotståndlig oordning av öst, av väst
förkeroppsligad i en pulserande tystnad
vill smaka huden av ett sovjet, en berlinmur
vill slicka din personliga historia ren*

Citat ur Erika Pohjanens
Poetry Slam-dikt Sovjetisk Bøjelse

till honom många gånger.

– Jag fick en av hans böcker av min syster när jag var fjorton. Sedan lånade jag alla hans böcker och jag har läst dom många gånger. Han skriver prosatexter men beskriver vardagen som den är poesi. Han har ett otroligt flyt i texterna och är bra på att lägga in överraskningar.

Och fast Per Nilsson skriver för en yngre publik så kan vuxna få ut mycket av honom.

– Man kan börja med ”Du och du och du”. Den boken sätter sig i själen direkt, tip-sar Erika.

När hon funderat en stund kommer hon på andra inspiratörer som inte ligger på förslag - utan skivbolag:

– Jag skriver allra, allra bäst mitt i natten med en stor kopp ryskt äppelte och **Depeche Mode** och **Nick**

Cave på högsta volym. Där kan man snacka om fantastiska författare.

Imponerad

Hon är glad över Poetry Slam-vinsten - ”tre böcker och ett fint kort” - och imponerad av konkurrenterna.

Två journalister kom på andra respektive tredje plats - **Kiki Alberius-Forsman** och **Liz Lindvall**.

Christina Hedman-Jaakola, Jenny Elevall, Christoffer Eriksson och **Nina Axell** deltog också i årets Slam.

Litteraturföreningens nästa evenemang ordnas på stadsbiblioteket den 21 november. Då har man den finlandssvenske poeten och trädgårdsförfattaren **Thomas Brunell** som gäst.

PATRIK DAHLBLOM

Cantilena fick publiken på gott humör

Musik

Konsert

Aurorakören, Bragekören, Cantilena. Dirigenter: Sören Hakola, Jenny Mendelin, Elisabeth Karlsson. Ålands sjömannskola lördag 13.10.

Vi har trätt in i den årstid när köraftnarna kommer, nästan som på ett löpande band, och körfolket rullar upp sig på estraderna. Passligt, kan man säga, eftersom de kulna kväl-larna mer och mer har mörker och köld att erbjuda. Så varför inte körmusik i klubblokaler

eller konserthus?

Lördagskvällen bjöd en blandad musik med tyngd-punkten på traditionell körsång från flera stämningslägen. Aurorakören, Bragekören och Cantilena gav prov på många visor, en hel del kyrkomusik och en hel del profan. Somt skraddarsytt för köruppsättningen, och mycket, för att inte säga allt, med den folkiga dimensionen närvarande.

Dessa körer har en likartad prägel, alla med klassiska körsånger, och det är, kanske, ett rätt enkelt koncept. Det blev många finstämda arrangemang, en näve humor och en näve melankoli – och något enstaka med ett högre tempo, men med få solon.

Gott humör

Först ut är den 30-årsjubilerande värdkören Cantilena med ett sjuk sånger med vis-repertoarens rustning. De spelar förstås publiken på gott humör. Det är en musik som kräver en viss serenitet, en viss andakt, och man kan säkert önska sig lite starkare insatser från några stämmor, inte alltid doften från församlingslokaler.

Favoriter här är förstås Vinterbön, med arrangemang av den förre dirigenten **Stefan**

Passar bra. Kulna höstkvällar är som gjorda för körkonserter.
Foto: MARTIN HÖGSTRAND

Simonsen, och Skepp ohøj - gjort i arrangemang efter ursprungstexten för piano och sång. Allt det här fungerar riktigt fint, särskilt de sista sångerna, som är välljudande och mjuka.

Avslappnad

Bragekören, nästa kör på estraden, från Vasa, grundades 1908 och är känd från musik-festerna och julsammanhang-et. Det är en lika avslappnad kör, klädd i folkdräkt, men lite mer livlig. De lutar sig tillbaka

på en sorglös musikalisk inle-velse. Mest trevligt är, i mitt tycke, sången Morgondimma, tonsatt av **Lasse Mårtenson**. Lika vacker som dyster, där havets frid och stillhet träder fram mellan ackorden.

Många av de sångerna, för att inte säga alla, kvalar in på igenkänning här, och det blir sammantaget jämt och stadig-t.

Stram sångstund

Aurorakören från Åbo är numera dirigerad av **Sören**

Hakola, och har genom åren sjungit bland annat ever-greens, kyrkomusik och tradi-tionella julsånger. Den bjöd till sist på en ganska stram musikalisk sångstund i lör-dags. Framförandet höll jämn vind i seglen.

Man kan säga att Aurorakörens sånger var ett brett smak-prov från repertoaren, som visar epokerna i körens hela verksamhetstid, lite av varje, med milda klangmattor, något stilfullt solo, en vinterversion från Åland, en gospelartad avslutning. Ganska långsamt framlunkande är resultatet, ganska tankfullt och avväpnande, rakt och enkelt och därför inte så illa.

Och det fungerar samman-taget bra i den ganska torra gymnastiksalen. Det förefaller allt kort, med korta nummer. Och vissa stämmor hörs otyd-ligt. Men bortsett från sådant, så är konserten för en publik som inte kan vänta sig allt, som vill slinka in och ut med stillsamt sinne.

Och så är det: det finns ett helt arv i dessa visor som gott kan lyftas fram gång efter gång. De förtjänar en lyrisk och finstämd dräkt som klär dessa körer i förhållandevis fina färger.

MARTIN HÖGSTRAND

”Modärna kvinnor,

visioner kring förra sekelskiftet” är temat för ett samarbete mellan Nationalmuseum och Stadsteatern i Stock-holm. Temat är kvinnliga dramatiker och konstnä-rer kring förra sekelskif-tet under samlingsrub-riken. Den 10 oktober öppnar Nationalmuseum en temahängning med ett 20-tal verk. Utställ-ningen som pågår till den 9 mars innehåller verk av **Jeanna Bauck, Eva Bonnier, Richard Bergh, Mina Carlsson-Bredberg, Carl Larsson, Anders Zorn, Hildegard Thorell** med flera. □

Jörn Donner har i höst

gett ut en personlig minnesbok bok om den finlandssvenske förfat-taren **Elmer Diktonius**. Om detta kan man höra mera i Radio Vega på onsdag, 17 oktober, kl. 18.03 med repris på torsdag kl. 22.15.

Aderton år gam-mal konfronterades Jörn Donner för första gången med Elmer Dik-tonius texter. och i mer än fem decennier har Diktonius följt Donner, som under årens lopp gjort såväl en tv-doku-mentär om författaren som publicerat allt från hyllningsskrifter och antologier till brevsam-lingar med Diktonius i fokus.

Den nyutkomna boken är också ett försök att motverka en glömska som faller sin skugga över orden. Re-daktör för programmet är **Marit Lindqvist**. □

Symbolisten Ellen Thesleffs

verk ställs ut på konst-centret Retrettis hu-vudutställning nästa sommar. Utställningen ”Färgernas dans” kom-mer att bestå av ett hundratal verk som samlas ihop från museer och privata samlingar, skriver FNB.

– Vi har en mycket omfattande retrospektiv utställning av Thesleffs produktion på gång, säger Retrettis verk-ställande direktör **Anu Liivak**.

Wilka andra konstnä-rer som ställs ut vill hon ännu inte avslöja.

Retretti i Punkaharju i Östra Finland firar 25-årsjubileum nästa sommar. Thesleff, 1869-1954, är en av central-gestalterna under den finländska konstens guldålder och passar på hedersplatsen under jubileumsutställningen.

Retretti ställer ut Thesleffs verk med motiv både från Finland och utlandet, bland an-nat från hennes period i Toscana i Italien. □

Veckans boktips!

BLÅ TUMMEN

Med prinsessornas hopkok
Kåserier

Herman
Lindqvist
19,90€

LISCO

BOK & PAPPER
Skarpansvägen

Norges favoriter i årets Melodirazzia

Högtrycks Johan Lindholm och Marcus Nordberg skrev låten Brevet.

Ramona Nordberg sjöng den i den finlandssvenska tävlingen Melodirazzian i lördags – och där blev den norrmännens favorit.

Melodirazzian är en populär tävling med dansbandsstuk som sänds i finlandssvenska Radio Vega. Finalen direktsändes från Stjärnhallen i Nykarleby. Nytt för i år var att också det norska dansbandsprogrammet På Dansefots lyssnare kunde rösta på sina favoriter.

Då gick det så att **Thomas Enroths** låt För Evigt, framförd av **Helén Nylund**, vann Melodirazzian.

Tummen upp

Men det heläländska bidraget Brevet fick flest norska röster. Den svenska dansbandsexperthen **Michael Nystås** gav också tummen upp i sin analys inför finalen:

– Brevet gungar tryggt fram som en Finlandsfärja, som en **Vikingarna**-låt och här finns överhuvudtaget många svenska influenser.

Högtryck var inte med på den här resan. Alla vokalister kompadades av dansbandet **Tommys**.

– Jag kom dit vid fyratiden på

lördagen och repeterade låten två gånger med Tommys. Sedan åkte jag till hotellet, åt och for tillbaka till Stjärnhallen, en fin nybyggd hall. Det var nog inte så mycket folk som väntat där, kanske 700.

Många hörde i alla fall låten på radion. Vad betyder ett sådant framträdande för Högtryck?

– Framför allt knyter man kontakter med arrangörer och artistbokare, och träffar andra artister.

Över förväntan

Högtrycks cd Här Och Nu har sålt över förväntan – hittills närmare 1.500 exemplar – och bandet har spelat en del i Svenskfinland det senaste året.

– Från Borgå till Nykarleby. Och den 10 november spelar vi med **Thorleifs** i Botniahallen i Vasa.

Låten hamnar kanske på en samlings-cd med årets tävlingsbidrag. Men redan nu kan man på internet se Ramona Nordberg framföra den vid semifinalen i augusti.

Gå in på <http://svenska.yle.fi/vega> - välj Melodirazzian 2007 i rullmenyn till vänster, så öppnas en sida med länkar till alla semifinalbidragen som både ljud- och bildfiler.

PATRIK DAHLBLOM
redaktion@nyan.ax

Favoriter. Högtrycks Marcus Nordberg skrev Brevet till Melodirazzian och Ramona Nordberg sjöng den. Foto: PRIVAT

Stiligt, färgstarkt – och trångt

Ett vackert par blir de – Sara Henriksson och Anders Sims som är Maja och Janne i musikteatern som har premiär på fredag.

Det är färgstarkt och livat, men också aningen trångt på stadshusets scen när teaterföreningen pressvisar delar av Stormskärs Maja. Många skådespelare skall få plats bland rekvisitan.

Teaterarbetarna har funderat mycket på hur man skall få ut det mesta av det begränsade utrymmet på scenen, berättar regissören **Robert Liewendahl**.

För att ta ut svängarna har man byggt ut scenen åt sidorna, med upphöjningar som får vara bryggor eller dansbanor beroende på var i handlingen man befinner sig.

Dick Häggblom har gjort scendekorationer i allmogestil och sjukvarteret har lånat ut en båt till Maja och Janne.

Litet kortare

Det som ålänningarna nu få se är en lätt modifierad version av musikalversionen som framfördes på Raseborgs sommarteater i Västra Nyland. Då hade **Jan Lindroos** översatt dramatiseringen som **Jussi Helminen** gjort för Tamperens Työväen Teatteri i Tammerfors 1991.

Bland annat den första akten kortats ner med en kvart. Robert Liewendahl stryker en del text och sjunger som inte

för handlingen framåt. Och **Catherine Frisk-Grönberg** som ansvarat för sånginstuderingen har gjort en del mindre ändringar i körarrangemangen.

33 skådespelare står på scenen. I huvudrollerna ses **Sara Henriksson**, som imponerade på pressvisningen med sin starka och rena sångröst. Men det "fanns ingen Janne" bland de sökande på auditionen i våras, så Robert Liewendahl frågade **Anders Sims**, som han hört sjunga låtar från Les Misérables på musikinstitutets programaf-ton.

Sims tackade först nej, men Liewendahl gav sig inte. Och publiken lär hålla med om att Henriksson och Sims är ett bra par på scenen.

Hyllar alla

Robert Liewendahl och Catherine Frisk-Grönberg hyllar alla som medverkar i uppsättningen. Sängen skall putsas in i det sista.

– Alla har kämpat på och utvecklat jättefint.

Ensemblens medlemmar ger så mycket av sig själva på arbetet och i skolan att repetitionerna för det mesta har skett över veckosluten. Och alla har ställt upp för det gemensamma målet.

– En otroligt lojal ensemble, säger Robert Liewendahl stolt.

PATRIK DAHLBLOM
redaktion@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

Friarresan. Janne (Anders Sims) frångår traditionen när han friar till Maja (Sara Henriksson) som är den yngsta dottern i huset. I mitten Jan Olof Bonds, som spelar Majas far Mickel.

Två Major på scen. Gammelmaja (Ann-Christine Schåman) till höger kommenterar och stöder unga Maja på vägen från hemmet till Stormskör. Till vänster Majas äldre syster Anna (Alina Sandqvist).

Ungdomslek. Maja fingerar på sin första kärlek Magnus (Adrian Frisk) i blindbock.

Tecknar. En av centrets volontärer, Moises, lär ut teckenspråk till en liten flicka. Bland volontärerna fanns bland annat fysioterapeuter, talterapeuter och teckenspråkslärare.

Lägger tak. I Piña Palmeras trädgård fick Bodil hjälpa till med att bygga ett tak av palmkvistar. På bilden jobbar hon med tre andra volontärer, Adal, Alba och Guich.

Barnens dag. En dag arrangerades barnens dag på centret. Då kom det clownar på besök.

Bodil jobbade som volontär i Mexiko

Rikare. Bodil Kero kom hem från Mexiko i slutet av juli, många erfarenheter rikare än när hon reste iväg. – Jag lärde mig mycket, både om mig själv och om andra, säger hon.

Foto: JONAS EDSVIK

20-åriga Bodil Kero från Finström tog examen från Ålands lyceum 2006. Då hade hon ingen aning om vad hon ville göra med livet, och dagarna spenderade hon på en matvarubutik i Mariehamn.

Ett drygt år senare kan hon berätta om de erfarenheter som ett halvår långt volontärjobb i Mexiko har gett henne.

Hur kommer det sig att du blev volontär?

– Min spanskalärare från Lusse, **Helena Enroos**, kom in i butiken där jag sommarjobbade och började prata med mig om vad jag skulle göra till hösten. Hon tipsade mig om centret Piña Palmera där hon själv arbetat som volontär, och jag kunde sedan inte tänka på något annat än det på hela dagen. Det slutade med att jag mailade föreståndaren på centret och hon välkomnade mig direkt, jag skulle få komma i början av januari.

Piña Palmera är ett utvecklings- och rehabiliteringscenter för barn och ungdomar med fysiska och/eller mentala funktionsstörningar. Centret tar varje år emot en mängd volontärer, både personer med utbildning

Slappar. Bodil och Paco, ett av de gravt handikappade barnen på centret, umgås i hängmattan. Temperaturen i Mexiko låg konstant runt 30 grader medan Bodil var där, så under de hetaste timmarna mitt på dagen kunde det vara skönt att ta det lite lugnt.

på området, personer som gör praktik och personer som Bodil, som inte alls har några förkunskaper om funktionsstörningar.

– Man får hjälpa till med det man klarar av, hjälpa till där man kan, säger Bodil.

Förståelse

När Bodil kom ner till Piña Palmera, som ligger i södra Mexiko på Stillahavskusten, fick hon som första uppgift gå en kurs i hur det är att vara funktionshindrad.

– Alla volontärer fick varsitt handikapp, en fick vara blind, en döv, en stum och så vidare. Jag själv fick mina ben spjälade. Då märkte man verkligen hur svårt det var att vara funktionshindrad, bara att sätta sig ner var svårt att göra själv. Man fick en större förståelse.

Bodil berättar att de första två månaderna på centret var tuffa.

– Då längtade jag hem lite. Jag kunde inte språket och kände inte till kulturen, så då kändes det hopplöst ibland. Men alla människor där var fantastiska, och när jag väl skulle åka därifrån var det svårt att lämna alla.

Svensk grundare

Arbetet på centret inkluderade många olika uppgifter. Den vik-

tigaste sysslan var att ta hand om de fyra gravt handikappade som bodde på centret permanent. Därtill kunde man arbeta i köket, vaktmästeriet, verkstaden, trädgården, pappersåtervinningen eller affären.

– I verkstaden tillverkades hjälpmedel till patienterna, i trädgården odlades frukt och grönsaker till centret samt till försäljning och i pappersåtervinningen tillverkades till exempel böcker av återvunnet papper. I affären såldes sedan diverse hantverk och böcker för att bidra till centrets finansiering.

Bodil berättar att Piña Palmera finansieras med hjälp av bidrag. I Sverige finns föreningen Palmeras vänner och de hjälper till genom medlemsavgifter och donationer.

Guatemala

Bodil hann även med en två veckor lång semester i Sydamerika. Då åkte hon och en av de svenska volontärerna till Guatemala.

– Vi backpackade runt där, det var jättebra och jätteroligt. De sista dagarna innan jag

Kommunicera. Chayo, kvinnan till vänster, är döv. – Det var helt fantastiskt att se hur sådant som man trodde var omöjligt visade sig vara möjligt. En gång såg jag till exempel när en blind och en döv person skulle kommunicera. De klarade det genom att göra ett tecken i varandras handflator, säger Bodil.

reste hem var jag också ledig, då hann jag med en resa upp i bergen.

I arbetet fick Bodil också se mer av Mexiko. Centret ordnade bland annat miniläger ute i bergsbyarna och vid två tillfällen följde Bodil med på dessa.

– Det var personer som bor i eller i närheten av byarna som deltog i lägren. Att vara med var gratis, men de fick bjuda oss

på mat hemma hos någon i byn. Det var väldigt intressant, att få se hur de bodde och levde.

I juli återvände Bodil till Åland. Åka tillbaka vill hon absolut göra, kanske bara för att hälsa på, kanske för att jobba.

– Och om man är intresserad så kan jag verkligen rekommendera att man åker iväg. Jag lärde mig jättemycket under min tid där, både om mig själv och

om andra. Plus att jag lärde mig ett nytt språk, ett nytt land och en ny kultur.

Mer om Piña Palmera kan man läsa på centrets hemsida www.pinapalmera.org eller på Föreningen Palmeras vänner hemsida www.palmerasvanner.se.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: PRIVAT

EU får Östersjögrupp

Arbetet för att få igång en specialgrupp för Östersjön inom EUs regionkommitté fortsätter.

Initiativet kom från tyska Schleswig-Holsteins EU-minister **Uwe Döring** när han i somras besökte landskapsregeringens kansliminister **Britt Lundberg** (c). Lundberg sitter med i EUs regionkommitté.

Medlemmarna från länderna kring Östersjön träffades i onsdags.

– Uppslutningen var tillräckligt stor för att vi formellt kan grunda intergruppen. Tidpunkten vi valt krockade dock med flera länders nationella möten, dessutom har vi haft problem att få fram kontaktuppgifter till alla varför vi valde att hålla det konstituerande nästa gång vi träffas så att alla som vill har möjlighet att delta, säger Britt Lundberg i ett pressmeddelande.

Nu talade deltagarna bland annat om vem som skall ha rätt att ta upp ärenden för behandling i Östersjögruppen.

– Jag föreslog att alla skall ha rätt att initiera ärenden men att man för effektivitetens skull bör sträva till att ha ett förslag till lösning på frågeställningen man presenterar. Detta skulle göra diskussionen och arbetet mer konkret och resultatinriktat, berättar Lundberg.

Det konstituerande mötet, då ordförande och vice ordförande väljs, hålls i Bryssel den 28 november. (pd)

Nöjda. EU-minister Uwe Döring och landskapets EU-ansvariga Britt Lundberg har tagit initiativet till bildandet av Östersjögruppen

Jag vill glädja människor på Åland!

Det kan vara bra att ha en i lagtinget som vågar säga ifrån när barn, ungdomar, sjuka, äldre och handikappade kommer i skymundan.

Företagare behövs för välfärd och omsorg

Kjell Mattsson

Ålands Lagting: **116**

Stadsfullmäktige: **613**

liberalerna

Ny farled in till Stockholm

Sjöfartsverket i Sverige vill dra en ny farled genom Stockholms yttre skärgård. Det här berättar Norrtelje Tidning.

Farleden skall ersätta leden via Sandhamn och också avlasta Furusundsleden, där fartygen till Åland och Åbo går i dag. Just den trafiken skall emellertid bli kvar.

Den nya leden skall enligt NT gå söder om ön Horsten i Värmdö kommun. Ett av motiven för den här helt nya leden är att den är betydligt mindre väderkänslig än Sandhamnsleden. Den är också kortare.

Kryssningsfartygen söderifrån sparar in 120 sjömil. Helsingforstrafiken och trafiken från Stockholm till Baltikum går nu via Sandhamn.

Miljökonsekvensbeskrivningen för den nya leden är klar och en ansökan om att få öppna den lämnas sannolikt in i vår.

Rödkobbsleden

1994 fanns långt gående planer på att ersätta Sandhamnsleden med den litet nordligare Rödkobbsleden, just för att Sandhamnsleden ansåg både trång och besvärlig vid hårt väder. Men där blev det nej.

Miljöargumenten var att man inte ville ha ytterligare en ny farled i Stockholms skärgård, något som boende i närheten stödde.

HARRIET TUOMINEN

Telefonkatalog med gula sidorna på nätet.
www.nyan.ax

Nytt ledarskap

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

KAMPANJ HELA OKTOBER

BYGGA & BO

-60% RABATT
på vissa utvalda armaturer
STORT URVAL

Erbjudandet gäller endast denna vecka

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 10-14
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

Valvaka på Arkipelag

Reservera bord på JCI Mariehamns traditionella vaka på Arkipelag

söndagen den 21 oktober kl 18.00.

Konferencierer: Anette Holmberg och Peter Nylund

Valmeny:

Gratinerad chevré med rucola och pinjenötter

Tournedos Special med tomatconcéssé och Maderiasky

Nougatparfait
36 €/person

Bordsreservation görs endast i samband med köp av menybiljett i Hotell Arkipelags reception. Biljetterna kan lösas ut 12-19 oktober 2007.

www.jcimariehamn.ax/val 2007

ARKIPELAG

Restaurang - Terrass - Casinobar - Nattclub
Strandgatan 31, Mariehamn. Tel 24020 www.hotellarkipelag.com

VALET 2007

Saltvik har siktet högt ställt

Världens bästa kommun att bo i, fortsatt bra ekonomi, fler lägenheter

Saltvik

Saltvik uppges vara lite av en föregångare inom den kommunala åldringsvården, med vårdhemmet Sunnanberg i spetsen.

– Rent ekonomiskt har vi kanske fått betala lite extra för det, men man kan inte alltid tänka på pengarna utan på invånarna och anhöriga istället, säger kommunstyrelseordförande Jan Salmén.

Jan Salmén (c) beskriver Saltvik som en i princip skuldfri kommun, med "jättebra ekonomi".

– Vår största uppgift under den här mandatperioden har varit att behålla den goda ekonomin och utveckla servicen. Jag tror inte vi saknar något, säger han, och tillägger att både styrelse och fullmäktige av tradition brukar hålla i pengarna i Saltvik.

Byggandet fortsätter

Utvecklandet av åldringsvården, med utbyggnad av vårdhemmet Sunnanberg och helt nya äldreboendestäder, är ett arbete som fortsätter även efter valet och således en uppgift för kommande förtroendevalda.

– Vi kommer väl troligen inte att få finansiering genom landskapsandelar till Sunnanberg, men vi kommer väl att bygga till ändå, säger Jan Salmén.

Han är dock positiv till den nya landskapsandelssystemet.

– Jag tror att det kan vara bra och stimulerande för kommunerna att ta mer ansvar. Nu får kommunerna själva planera mer långsiktigt och noggrannare, säger Jans Salmén.

Svårt med avlopp

Utbyggnaden av avloppsledningen till norra Åland, anslutningen till reningsverket i Mariehamn och uppgraderingen av enskilda avlopp är andra frågor som diskuterats ivrigt i Saltvik de senaste åren.

– Det har inte varit lätt att förhandla i Mariehamn. Jag

Bosatt sedan vikingatid. Den årliga vikingamarknaden i Kvarnbo har gjort Saltvik ett besöksmål för betydligt fler, på bilden från sommaren 2006 är det Nelly Lindbom som spänner bågen. Inom kommunen hoppas man dock på att fler ska vilja stanna kvar och alltså bosätta sig i kommunen. – Här finns bland annat tomter, fin natur och arbetsplatser, säger kommunstyrelsens ordförande. Foto: STEFAN ÖHBERG

har inget emot själva lösningen, vi måste ju få bort de små reningsverken, men vi är kanske inte så nöjda med förhandlingsresultatet, säger Jan Salmén.

Inom kommunen har man även funderat kring eventuella bidrag till husägare som uppgraderar sin avlopp i och med de nya kraven.

– För vi kan ju inte bygga ut det kommunala avloppsnätet till alla, västra Saltvik är nästan för flatt och i östra Saltvik är det nästan lite för kuperat. Och därtill är det långt mellan gårdarna, så det blir dyrt, säger Jan Salmén.

Vill ha inflyttare

En annan fråga som utmanar kommande förtroendevalda är att locka fler att flytta till Saltvik.

– Men efter en liten svacka

Fakta/Saltvik

Invånarantal: 1.706 (2006).

Antal röstberättigade: 1.302.

Röster i lagtingsvalet 2003: 872.

Största arbetsgivare: Chips Apbs.

Skatteprocent: 17 procent.

Bokslut 2006: ett överskott på 29.335 euro.

Källor: Åsub, Arbets och bo på Åland, Kommunkansliet, Saltvik kommuns hemsida

Detta visste du inte om Saltvik: Kommunen kan anses vara förhållandevis kändistät. Förutom att både **Lill Lindfors** och dottern **Pernilla Wester** tillbringar mycket tid i sina stugor i norra Saltvik, påstår ett envist men helt obekräftat rykte att den världskända, numera bortgångna, sångaren **Kurt Cobain** från Seattle-bandet Nirvana ofta och gärna tillbringade lediga stunder i en stugby i Saltvik på 1990-talet.

i fjol går det uppåt igen. Nu har det sålts bra med tomter och byggts radhus, säger Jan Salmén.

Varför ska man flytta till Saltvik?

– Om Åland är den bästa plat-

sen att bo på så är Saltvik den bästa platsen på Åland, så då blir ju Saltvik den bästa platsen i världen att bo på, säger Jan Salmén med ett skritt, och påpekar att Saltvik har en mycket fin natur och skär-

Fler företag. En utmaning för kommande förtroendevalda är att locka fler företagare till kommunen. Jägerströms skrot är ett klassiskt företag i Saltvik. Nu planeras även ett industriområde i Haraldsby. Arkivfoto: ERKKI SANTMALA

gård, erbjuder arbetsplatser och möjligheter för företag att etablera sig.

– Något vi misslyckats med är att färdigställa det nya industriområdet i Haraldsby. Men det är på gång och vi har

fått förfrågningar från intresserade företagare som ger besked i vinter, säger Jan Salmén.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Två skolor och två daghem i bra skick

– Jag upplever Saltvik som en väldigt vital kommun. Vi har bra ekonomi och nyrustade skolor och daghem, säger kommunfullmäktiges ordförande Thommy Fagerholm.

Efter sex år som ordförande i kommunfullmäktige lyfter Thommy Fagerholm (c) renoveringen av Rangsby skola som en av de största projekten man jobbat med inom kommunen.

Renoveringen har varit en långvarigt projekt som kantats av vissa problem. Vid slutsynen 2004 upptäcktes fuktskador i det nya biblioteket och en konflikt

uppstod med byggföretaget. Företaget har numera gått i konkurs och det är ännu inte helt utrett om kommunen får någon ersättning. Men skolan är färdig och det nya biblioteket, som finns i skolan, är fyllt av böcker och låntagare.

I sann Saltviksanda finns nu två skolor i nyskick i östra respektive västra delen av kommunen. I Ödkarby byggdes en ny skola för några år sedan. Även de två daghemmet, i Kroklund respektive Kvarnbo, är i nyskick.

– Vi har inte haft några större tvistefrågor inom kommunen, bara lite olika åsikter men vi har alltid

sytt i hop det till slut, säger Thommy Fagerholm.

(s) tillbaka igen

I kommunalvalet finns fyra listor i Saltvik.

Centern har 21 kandidater, liberalerna 10, obunden samling 23 och socialdemokraterna tre. Socialdemokraterna återkommer därmed i kommunalpolitiken i kommunen. Förra valet hade man ingen lista i Saltvik.

– En utmaning för de som väljs in för den kommande perioden är det nya landskapsandelssystemet. Det gäller att ha framförhållning och planera på längre sikt, att bygga upp ekonomin och ha en buffert

för kommande investeringar, säger Thommy Fagerholm.

Hur är det politiska intresset i Saltvik?

– Speciellt nu i höst upplevde jag som en nytändning både i styrelsen och fullmäktige. Vi har genomfört en organisationsförändring som vi utvärderade i höst, så nu hoppas jag att de flesta blir kvar efter valet så vi kan fortsätta jobba vidare, säger Thommy Fagerholm, som tycker att fullmäktige fungerar bra då det består av en mix av nya och mer erfarna ledamöter.

Kontaktar saltvikarna "sin" ledamot för att föra fram åsikter eller problem?

Kommunfullmäktigeordförande Thommy Fagerholm (c). Arkivfoto: JONAS EDSVIK

– Jo, många har nog kontakt direkt med väljarna, folk hör av sig. Sedan är det ju så att i mindre samhällen så träffar man folk hela tiden, säger

Thommy Fagerholm, som ställer upp för omval i höst.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

VALET 2007

Inspelning pågår. I torsdags spelades Ålands enda tv-sända valdebatt in. Här försöker Roger Nordlund (c) och Viveka Eriksson (lib) enas om vilka investeringar som ska prioriteras och var på Åland de ska placeras. Vid bordet intill försöker Barbro Sundback (s) och Gun-Mari Lindholm (ob) komma överens. Resultatet av grupparbetet kan man se på tv i kväll. Foto: JONAS EDSVIK

I dag sänds den enda tv-debatten på Åland

Hela Åland får den här veckan möjlighet att se en partiledardebatt som produceras av det nystartade tv-bolaget Åland 24. Första utsändningen börjar i dag klockan 18.30.

Tittarna kommer att få se en blandning av klassisk debatt och lite lättare inslag.

I torsdags spelades Ålands enda tv-debatt inför kommunal- och lagtingsvalet in på

restaurang Indigo. Alla sex partiledare deltog, liksom HUT-gruppens representant Dan Jansén.

För att alla ska kunna se debatten har MCA ordnat så att den så kallade Info-kanalen över Smedsbole sänds ut analogt i kabelnätet i Mariehamn. Det betyder att även de som inte har digitalbox kan se debatten.

– För att samtliga hushåll ska ha tillgång till kanalen har vi valt att sända de lokalt

producerade tv-programmen över Smedsbole på samma analoga kanal som Lokal-TV sänds i dag, förklarar Ove Andersson, vd för MCA.

Kanalsökning

Hushåll som redan har Lokal-TV-kanalen inställd på sin TV behöver inte göra någonting alls. Övriga, som inte ser kanalen i dag, måste göra en kanalsökning på sin TV.

Följande tider sänder MCA Info-kanalen i sitt nät den här veckan:

■ Måndag klockan 18.25-20.05.

■ Onsdag klockan 18.25-22.00.

■ Torsdag klockan 18.25-20.05.

■ Fredag klockan 18.25-22.00

Partiledardebatten visas även för alla utanför MCA:s nät på samma plats som man normalt kan se Tv Åland.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Telefonnumret till våra kontor ändras 17.10.

Det nya telefonnumret för

- privatkunder är 0200 5000 (lna/msa) mån–fre 8–20
- företagskunder är 0200 2525 (lna/msa) mån–fre 9–16.30.

Kontorens öppettider ändras inte.

Eckerö, Godby,
Hammarland och Mariehamn
nordea.fi

Nordea

SOCIALDEMOKRATERNA

**SPARA
TULLARNES
ÄNG!**

Om FS vill
öppna Parkgatan
borde de ha gjort
det i generalplanen

**PETER
ANDERSSON**

531
Stadsfullmäktige

177
Lagtinget

VECKANS Måndag-lördag
special
LÖVBIFF
av nöt inrestek
..... kg **11,90**

VECKANS Måndag-lördag
erbjudanden

Revbensspjäll	 kg	4,80
Lantpalvad skinka	 kg	10,90
Roslagslimpa	(4,70/kg) st	2,40
Syltmunk	(7,85/kg) st	0,55
Smörgåspickles	Kavli 175 g (13,09/kg) st	2,29

PLUSSA-erbjudande

PÄRKA Päron 1 kgs ask	Uncle Ben's såser
0,99 /ask utan Plussa-kort 1,49/ask	1,69 /påse utan Plussa-kort 1,84/påse

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

Höjdarfest på räddningsverk

På riktigt. Några riktiga ambulansutryckningar fick besökarna vara med om på räddningsverket i lördags.

En bil slogs sönder, skylften lyfte hundratals barn – och personalen fick göra en blixutryckning för att köpa flera assietter.

Räddningsverkets 50-årsfest blev en fullträff.

Brandförmannen **Krister Koskinen** är överraskad och glad.

– Det har gått över förväntan. Jag tippar att vi haft 700 besökare. Vi hade 400 assietter, men vi fick köpa 300 till.

Åka glidstång

Svenska brandskyddsföreningens maskot Flammy hälsar barnen välkomna, det finns en frågesport med frågelappar upphängda litet här och där enligt "Viking Line-modell" om räddningsverket. Strandnäs FBKs damer serverar kaffe och tårter.

Jan Hilander tillbringade flera timmar under ytan i en bassäng och talade med besökarna via radio.

Besökarna kan se på utryckningsfordon på nära håll, åka glidstång ner från övre våningen, eller ta på sig hörlurar och tala med dykaren **Jan Hilander** som ligger flera timmar under ytan i en bassäng med åttagrådigt vatten.

Huset är så öppet det kan bli. Det är bara dörren till alarmcentralen som är stängd för besökarna.

Skarpa larm

Räddningsproffsen visar också hur de jobbar när det är "skarpt läge" vid en bilolycka. Utanför verket står en personbil som fått taket kapat och rutorna krossade.

Ett par alldeles riktiga utryckningar har det också blivit.

– Det har varit ett par skarpa larm i dag, med ambulanser som har gått ut, säger Krister Koskinen.

Det här är första gången räddningsverket bjuder in allmänheten till fest. En brandröd historik 50-årshistorik delas ut, men manne inte de praktiska övningarna gör större intryck på gästerna.

– Visst. Jag hoppas att några av besökarna blir nyfiken på det här yrket.

PATRIK DAHLBLOM
redaktion@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

Sönderslagen. Alexey Ostapchenko inspekterar en bil som räddningsverkets personal kapat taket av i undervisningssyfte.

Upp i det blå. Många unga besökare ville åka skylift. Här är tre av dem – Erik Ahlqvist, 6 år, Sandra Ahlqvist 4, och Leo Hjort, 7 år.

Lucia 2007

Sju kandidater sållades fram

Underbart och ärofyllt. Så beskriver årets luciakandidater hur det känns just nu.

17 tjejer kom till luciauttagningen i Folkhälsans allaktivitetshus i går.

Där delades de in i tre grupper och fick ge prov på tal- och sångkunskaper inför gruppen som skulle välja ut sju av dem.

De fick välja mellan tre dikter att läsa upp. De flesta valde Du Går Inte Ensam. Men alla sjöng samma låt, Vem Kan Segla Förutan Vind, till musikledaren **Anders Laines** ackompanjemang.

Framåt kvällen hade lucia-gruppen gjort sitt val. Men det var svårt, konstaterar medlemmarna..

Full fart

I dag fotograferas kandidaterna och sedan är det full fart med hela vägen fram till luciahögtiden. Kandidaterna kan räkna med två övningar i veckan, och i synnerhet perioden 12 november till den 1 december blir tuff. Till att börja med blir det framträdanden på Folkhälsans för-

eningsmöten runt omkring på Åland.

Det första offentliga framträdandet blir på Godby-mässan den 17 november, berättar luciamamman och kampanjledaren **Ann-Katrin Mörn**.

Hon är glad över att kandidaterna kommer från olika håll på Åland:

De är **Emma Helén**, Lemland, **Anna Ahlström**, Hammarland, **Evelyn Nyman**, Jomala, **Johanna Schultz**, Finström, **Pernilla Bergman**, Eckerö, **Maria Koskinen**, Mariehamn, och **Malin Nyqvist**, Jomala.

– Men tyvärr kom inga flickor från skärgården till uttagningen den här gången.

Röstningen inleds den 29 oktober och pågår en månad framåt. Den 3 december utses årets lucia.

I år går hälften av de insamlade medlen till föreningars drogforebyggande verksamhet, och hälften till enskilda hjälpbehövande på Åland.

Som en familj

Med i gruppen som utsåg årets kandidater satt fjolårets lucia **Fanny Holmberg**. Hon vet bättre än någon vad som väntar årets luciakull.

– Man blir som en familj. Du umgås hela tiden med de andra kandidaterna, och alla är schysta med varandra för att orka.

Redan i rampluset. Lokal-tv-kanalen Åland 24 gjorde ett inslag om kandidaterna i går kväll. Marika Sundqvist sköter kameran och Lisa Bergqvist intervjuar.

Visst kan det vara tufft ibland, säger hon, men hennes råd till kandidaterna är:

– Man skall leva, vara glad och ta vara på den här tiden. Vi som var med om Lucia 2006 umgås fortfarande och har roligt tillsammans. Vi blev vänner för livet. Och när jag säger det så talar jag nog för hela gruppen.

Kandidaterna presenteras i Nya Åland med start i morgon!

Text: **PATRIK DAHLBLOM**
Foto: **FREDRIK TÖRNROOS**

Fick vänner för livet.

Kandidaterna blir som en familj, säger fjolårets lucia Fanny Holmberg.

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudande

BOGFLÄSK

Bit/skivat, inhemskt

7 90
KG

Supererbjudande

KLEMENTINER

Spanien

1 29
KG

Supererbjudandena gäller
måndag 15/10- onsdag 17/10

JOGGASEMLA 5-PACK

250 g Ålandskringlan
EP 6,00/kg

1 50
PÅSE

ALLBRAN FLAKES

500 g Kellog's
EP 6,30/kg

3 15
PKT

KRONGRÖNSAKER

300 g djupfrysta, Apetit
EP 4,30/kg

1 29
PÅSE

Supererbjudande

KRUKSALLAD

Inhemsk

1 00
2 ST

PLUSSA - förmån

OST

Magré 17%, Gräddost 10%, Kadett 10% & 5% 500 g Arla
Utan Plussa-kort 4,25-4,65/st

3 79
ST

PASTA TORINO PLUS

Mörk protein, havre, råg och vetegrodd 500 g
Utan Plussa-kort 2,98/2 påsar

2 00
2 PÅSAR

YOGHURT

Danone frukt & Vitalinea 200 g
Utan Plussa-kort 2,36/4 st

2 00
4 ST

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

SUPERMARKET

PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 9-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

hellre vård än fler byråkrater

Vi tror att Du tänker som vi. Klargör konsekvenserna av beskattningsbehörigheten. Hellre flera vårdare än en 140 nya skattebyråkrater.

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

**Se samtliga
partiledare
svara på
väljarnas
frågor!**

Partiledardebatt 2007

Roger Nordlund (c) Barbro Sundback (s) Johan Ehn (fs) Gun-Mari Lindholm (ob) Dan Jansén (hut) Viveka Eriksson (lib) Anders Eriksson (Åf)

**Debatten sänds över Smedsböle och MCA
i kväll måndag 15 oktober kl 18.30**

Repris onsdag, torsdag och fredag kl 18.30

I kväll kl 18.30

Debattledare:

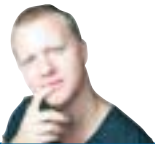
Anders Sims Lisa Bergkvist

**På IPTV kan du förstås se debatten dygnet runt.
Det bästa från debatten kan du även se på www.24.ax**

Se det med egna ögon!

www.24.ax

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Vi är fortfarande vid liv. Vi måste besegra Azerbajdzjan för att få en sista chans mot Portugal.

FINLANDS LANDSLAGSTRÄNARE ROY HODGSON.

Sjölund skadad i landslaget

Besviken Roy Hodgson drömmer fortfarande

Besviken. Finlands landslagstränare Roy Hodgson är besviken över resultatet mot Belgien. Foto: LEHTIKUVA

FOTBOLL. Landslagstränaren Roy Hodgson var inte på sitt bästa humör efter 0-0-matchen mot Belgien i lördags. Hodgson var besviken på resultatet, men ansåg att spelarna gjorde en bra match trots allt.

Daniel Sjölund fick en smäll på foten i slutet av matchen, men det är oklart om skadan är allvarlig.

– Jag är besviken på att vi inte lyckades göra några mål och ta livsviktiga tre poäng. Belgien var ingen lätt motståndare, men vi hade greppet om matchen och hade klart bättre målchanser. Spelarna jobbade på oerhört bra, sa Roy Hodgson sent på lördagskvällen.

Finlands väg mot fotbolls-EM blev lite krokigare efter den oavgjorda matchen mot Belgien, men allt är i egna händer, och det vet också Hodgson.

– Vi är fortfarande vid liv. Vi måste besegra Azerbajdzjan för att få en sista chans mot Portugal, konstaterade britten.

Finland möter Azerbajdzjan på hemmaplan den 17 november och Portugal på bortaplan fyra dagar senare.

Domarlinjen i Belgien-Finland-matchen lär väcka diskussion ett tag framöver: Två icke-godkända mål och Alexei Eremenkos varning för filmning känns inte alls rättvist. Speciellt eftersom Eremenko missar matchen mot Azerbajdzjan.

– Det var belgaren som begick fel, sa Hodgson kort om incidenten.

Ingen som gör mål

Det fattas en målgörare i det finländska landslaget och det kan komma kosta dyrt för laget med tanke på de avgörande matcherna i EM-kvalet.

Finland som släppt in minst mål i sin grupp (0,5 mål per match) har samtidigt gjort minst mål (0,9 mål per match, och trots att Finland haft greppet om de tre senaste matcherna har det endast blivit 0-0. Något som bekymrar även Hodgson.

– Visst är det förvirrande. Spelarna blir oroliga när det

Skadad. Vidden av Daniel Sjölunds skada är ännu osäker men risken finns att han kan bli borta från guldstriden i Allsvenskan. Foto: LEHTIKUVA

inte blir mål. Men jag kan inte kritisera de tre senaste matcherna eftersom vi har spelat bra, tycker jag. Det har tyvärr inte blivit några mål, men samtidigt har vi

inte släppt in några heller, påpekade Hodgson.

Känns bättre

I slutet av matchen fick Daniel Sjölund en smäll på foten och

tingades bryta matchen. Det är ännu oklart hur pass allvarlig skadan är.

– Det känns bättre för honom i dag (läs: söndag) än vad det gjorde igår kväll. I morgon

kommer det läkare för att se vad som behövs göras, säger landslagets general manager Lennart Wangel till Nya Åland.

Undersökningen görs i Helsingfors. (FNB-jl)

FSI vill väcka elevers orienteringsintresse

ORIENTERING. Finlands Svenska Idrott, FSI, vill öka intresset för orientering i skolorna. I samarbete med orienteringsförbundet FSO startar man därför i höst projektet ”Skärmskoj i skolan” som både ska väcka intresset för sporten bland skolungdomar, samt hjälpa lokala föreningar ute i Svenskfinland med sin rekrytering.

– Det är i skolåldern som idrottsintresset växer fram hos barnen. Som före detta lågstadielärare välkomnar jag själv projekt där både lärare och elever lär sig något nytt, säger FSI:s generalsekretärare Michael Oksanen i ett pressutskick.

FSO:s pilotprojekt startas upp under hösten och pågår även under 2008. År 2009 kör man igång med projektet på fullt allvar och då kan skolorna ute i Svenskfinland själva anhölla om besök av skärmskoj. (mt)

Widjeskog lämnar Jaro

FOTBOLL. Fotbollsliga-klubben Jaros assisterande tränare Niklas Widjeskog har meddelat att han lämnar klubben efter att årets säsong tagit slut. Jaro erbjöd Widjeskog, 38, en heldagsposition, men Widjeskog tackade nej av familjerskäl.

Widjeskog, som haft en omfattande spelarkarriär, började som spelande tränare hos TUS i Tvåan säsongen 2002. Från Terjärvsklubben kom han till Jaro som assisterande tränare säsongen 2006. Hösten 2006 var han ansvarig tränare för Jaro efter att Keijo Paananen blivit avskedad. I år har Widjeskog assisterat Jaros chefstränare Mika Laurikainen. (FNB)

VPS-are prov-spelar i Skottland

FOTBOLL. Fotbollsligalaget VPS förstemålvakt och kapten Henri Sillanpää skall provspela för skotska Motherwell. Sillanpää gästar det skotska Premier league-laget i tre dagar var efter man fattar beslut om en eventuell fortsättning.

Förutom i VPS har Sillanpää, 28, spelat i fotbollsligan i Alliansi. Han har 172 ligamatcher bakom sig. I landslaget har han spelat fyra matcher.

Efter nio spelade matcher ligger Motherwell sexa i skotska Premier league. (FNB)

DART
Klubbtävling, 9 oktober, 8 deltagare.
1) Ronny Häggblom, 2) Kenneth Brunila 3/4) Inger Lampén, 3/4) Stefan Björklund.
Bästa utgång: Stefan Björklund 95.
Minst pilar: Stefan Björklund 19.
Klubbtävling, 12 oktober, 9 deltagare.
1) Andreas Sjöberg, 2) Anna Johansson, 3/4) Lilian Lampén, 3/4) Kenneth Brunila.
Bästa utgång: Jim Andersson 96.
Minst pilar: Kenneth Brunila 20.

Segrare. Bo Törnblom sprang i stort sett hela loppet ensam. Segertiden skrevs till 1,13,16.

Överraskning segrade i Kanonloppet

Carita Södergård vann damklassen för tredje året i rad – Kollapsade efter målgången

KANONLOPPET. Med de sista möjliga krafterna gav de flesta järnet på upploppet. Friskt påhejandes av släkt och vänner. Sedan fick de pusta ut. Dricka lite vatten eller varm saft. Sedan kanske någon välbehövlig kram.

Det 40:e Kanonloppet gick av stapeln i lördags och det bjöds både på överraskningar och dramatik.

Egentligen ställde **Bo Törnblom** från Hemlingby LK upp i H40-klassen. Men det slutade med en totalseger i Kanonloppet. Kanske segern var lite överraskande. I alla fall tyckte han det själv eftersom han kände sig lite trött veckan innan loppet.

Men i lördags fanns det inga trötthetstecken. Ensam sprang han in på WHA och höjde armarna i skyn som segrare i det 40:e Kanonloppet 2007.

– Det var ett fint lopp, sa han direkt efter målgång. Det var ganska flackt men det gick bra.

Han sprang loppet i stort sett

Trots att Ian Rodger segrade i herrklassen räckte hans tid bara till en andraplats totalt. Men han blev i alla fall bästa ålänning.

ensam och fick bara draghjälp i början. Och kanske överraskade han sig själv lite att det ändå gick bra.

– Efter 6-7 kilometer tappade jag de andra och det är fruktansvärt svårt att springa själv, sa han.

Ändå lyckades han springa in på tiden 1,13,16. Detta kan jämföras med **Janne Holméns** segertid på 1,11,13 från förra året.

Bästa ålänning blev **Ian Rodger** från IFK Mariehamn.

Han segrade i herrklassen och kom tvåa totalt med en tid på 1,15,08.

– Det kändes bra. Jag gick för fort i början men sprang ändå fem minuter bättre än förra året.

Hur kändes banan?

– Jo, det gäller att springa försiktigt i skogen när det är vått. Sedan finns där ju stenar och sådant också.

Dramatisk målgång

Mest dramatik bjöd damsegraren **Carita Södergård** från Jomala IK på. Med de sista sinande krafterna lyckades hon ta sig segrande över mållinjen där hon sedan föll ihop utan några som helst krafter kvar. Hon fick föras till sjukhus med ambulans men efter kontroll kunde hon återkomma till WHA relativt snabbt.

Lördagens seger var Södergård tredje raka och årets vinstid på 1,26,53 är den bästa av de tre.

Tvåa i damklassen kom Åsa Karlsson från Indigo B&R på

40:e starten. Årets Kanonlopp var det 40:e i raden. Åtminstone fem löpare har varit med alla gånger.

1,29,52. Hon var själv väldigt överraskad av resultatet eftersom detta var första gången hon sprang Kanonloppet.

– Jag har tränat i ett år och sprang tio minuter bättre än vad jag hade hoppats på. Jag ville göra mitt eget lopp och jag är mer än nöjd, sa Karlsson efter att ha vilat ett tag.

Julia Kimell från Jomala IK sprang in på en tredjeplats i damklassen. Detta trots att hon fick kramp efter ungefär halva loppet.

– Detta är bland det sämsta jag sprungit, sa Kimell efter loppet. Jag har varit förkyld och tror nog det kommer att kännas i kroppen i morgon.

Julia Kimells tid stannade på 1,40,46. Trea bland herrarna totalt blev **Lennart Homström** från Jomala IK i H40 på 1,18,26.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

Gratulerar sitt barnbarn. Moa Holmström och Carita Bergman famnar om varandra efter båda gått i mål.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Både motionärer och barnbarn

KANONLOPPET. Det var inte bara elitidrottare som var med i lördagens Kanonlopp. Även glada motionärer fanns med i startlistan. Sedan om man sprang eller gick gjorde kanske inte så stor skillnad. Inte heller vilken tid man fick. Om man nu tog den.

För sjunde gången ställde **Carita Bergman** upp i Kanonloppet.

Hur gick det?

– Riktigt bra. Jag har både sprungit och gått.

För Caritas barnbarn **Moa Holmström**, 11, gick det också riktigt bra.

– Jag kom trea, sa Moa.

Grattis. Vad ska du göra nu?

– Nu ska jag hem och duscha. Moa sprang för IFFK/Fotboll på tiden 19,28 i D11. (jl)

Har varit med alla lopp

KANONLOPPET. Kanonloppet firade 40 år i lördags. En av dem som varit med alla gånger är **Stig Orre** som tävlar för Canis Löpus. Han brukar egentligen springa men har precis opererat hälen. Därför blev det en promenad i lördags istället. Fast en rask en.

– Det var jätteskönt och mycket folk och trevligt.

Har du några speciella minnen från alla dessa lopp?

– Det är klart man har starka minnen från lopp. Jag har ju vunnit tre gånger och det är lite speciellt

Stig springer för löparklubben Canis Löpus och som tra-

Det är många minnen efter 40 lopp. Bland annat har Stig Orre tävlat med en olympisk medaljör, hinderlöparen Tapio Kantanen.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

dition har de alltid bankett efter Kanonloppet.

– Vi räknar året efter och före Kanonloppet, säger han. Det är som nyårsafton för oss. (jl)

Vann för tredje gången. Carita Södergård vann sitt tredje raka Kanonlopp. 2004 kom hon tvåa.

Dramatik. Segraren i damklassen Carita Södergård fick en känning efter målgång och tvingades åka till sjukhus för kontroll.

KANONLOPPET**Markusböle-Mariehamn 19 km****Herrar**

1) Ian Rodger, IFK Mariehamn, 1,15,08, 2) Marcus Svensson, Jomala IK, 1,19,03, 3) Axel Hägerstrand, Canus Löpus, 1,20,15, 4) Björn Steffen, Ljusdals RC, 1,21,28, 5) Andreas Öhberg, Ljusdal RC, 1,21,40, 6) Anders Helsing, Chips Ab, 1,24,00, 7) Marcus Matar, Mariehamn, 1,45,01.

Julia Kimell hade varit förkyld veckan innan loppet vilket hindrade henne från att springa Lidingöloppet. Ändå kom hon trea i damklassen.

Damer

1) Carita Södergård, Jomala IK, 1,26,53, 2) Åsa Karlsson, Indigo B&R, 1,29,52, 3) Julia Kimell, Jomala IK, 1,40,46, 4) Marika Johansson, Lumparlands UIA, 2,16,20.

H40

1) Bo Törnblom, Hemlingby LK, 1,13,16, 2) Lennart Holmström, Jomala IK, 1,18,26, 3) Dan Larsson, Björklinge SOK, 1,19,58, 4) Mikael Nordblom, JIK, 1,20,25, 5) Stefan Mattsson, JIK, 1,26,43, 6) Mikael Hedborg, Strandnäs skola, 1,30,00, 7) Fredrik Juslin, Mariehamn, 1,50,01.

H50

1) Göran Lindqvist, Hemlingeby LK, 1,20,03, 2) Rune Nordin, JIK/PAF, 1,21,11, 3) Bo Sandström, Gävle BoFF, 1,22,47, 4) Lars Janlöv, IFK Mariehamn, 1,25,46, 5) Erik Lindqvist, Hemlingby LK, 1,31,36, 6) Dennis Eriksson, Canis Löpus, 1,32,11, 7) Bo Jansson, JIK, 1,34,11, 8) Anders Wolkov, Hemlingby LK, 1,36,31, 9) Magnus Lundberg, SIF, 1,37,53, 10) Per Nordlöf, Gävle BOFF, 1,38,40, 11) Ove Svedlund, LJUSDAL RC, 1,41,15, 12) Pentti Pitkänen, TV 88, 1,43,33, 13) Dag-Ove Johansson, LIF, 1,44,26, 14) Christer Aaltonen, ÅHS, hälsocentralen, 1,55,32, 15) Stig Danielsson, Jomala IK, 2,06,18.

H60+

1) Ragnar Erlandsson, IFFK, 1,32,07, 2) Henning Höghelm, Uil-Kisa, 1,43,57, 3) Tommy Kurppa, Ljusdal RC, 1,48,23, 4) Mauri Saarela, IFF, 2,04,32, 5) Sven-Erik Boström, Uppsala, 2,33,45.

D40

1) Karin Åhsgren Anna, Hemlingby LK, 1,41,41, 2) Maud Johans, SIF/Chips AB, 1,52,21, 3) Margareta Karlsson, Gävle BoFF, 2,01,47.

D50+

1) Karin Engblom, Vårdö, 1,44,05, 2) Lena Wiklund, JIK, 2,07,08, 3) Sirkku Karlsson, HelsinginPolis, 2,27,21, 4) Ingegerd Elfberg, JIK, 2,33,16.

Löpning med tid.

1) Markus Karlsson, JIK, 1,21,53, 2) Fredrik Törnroos, Mariehamn, 1,24,10, 3) Tom Troberg, IFK Mariehamn, 1,25,54, 4) Daniel Mattsson, Fma Erik Mattsson, 1,26,09, 5) Markus Lindholm, JIK, 1,28,38, 6) Jan Blomqvist, Ockelbo SK, 1,29,10, 7) Mikael Rönnlund, Ockelbo SK, 1,29,30, 8) Niklas Wiklund, JIK, 1,30,41, 9) Ernst-Ole Ljunggren, SIF, 1,31,12, 10) Ulf Strandberg, ÄLR Verkstan, 1,31,14, 11) Niclas Nordlund, M,hamns Trycker, 1,32,05, 12) Kent Nordlund, Byggn.b. J.Bergman, 1,32,15, 13) Göran Johansson, LUJA, 1,32,44, 14) Leif Franzell, Canis Löpus, 1,33,00, 15) Greger Eriksson, JIK, 1,33,05, 16) Lars-Erik Akerblom, Medimar, 1,33,40, 17) Mikael Nordlund, Harrys EI, 1,34,03, 18) Maria Löfroth, SIF, 1,34,07, 19) Olle Haglund, Bajerns IF, 1,34,19, 20) Christian Johansson, LIF, 1,34,38, 21) Ulf Asplund, Canis Löpus, 1,34,46, 22) Torgny Söderholm, IFK, 1,35,24, 23) Denise Bergvall, Äl. Curling ab, 1,35,39, 24) Dick Flöjt, IFFK, 1,35,46, 25) Christer Lindholm, Canis Löpus, 1,36,57, 26) Lars Vartiainen, Canis Löpus, 1,37,14, 27) Magnus Hedborg, Cafe Indus, 1,37,33, 28) Anders Myllykoski, PAF, 1,38,05, 29) Pierre Westin, Täby, 1,38,12, 30) Lars Eriksson, Eckerö, 1,38,13, 31) Tommy Sundlöf, Canis-Löpus, 1,38,46, 32) Pontus Blomster, AAB, 1,38,52, 33) Robin Karlsson, JIK, 1,38,54, 34) Jan Manselin, IFK Ishockey, 1,39,03, 35) Johan Ceder, Strandnäs FBK, 1,39,43, 36) Evald Sjöberg, Viking Line

/Canis Löpus, 1,40,37, 37) Sture Andersson, LUJA, 1,40,46, 38) Kim Dahlström, ZEKE, 1,41,05, 39) Johnny Nordqvist, Andelsbanken ÄL, 1,41,10, 40) Hubertus Heydt, AAB fondbolag, 1,41,50, 41) Torbjörn Björkman, , 1,42,27, 42) Erik Bergman, HIK, 1,42,50, 43) Ulf Weman, Canis Löpus, 1,42,54, 44) Ingemar Johansson, IF Start, 1,43,21, 45) Jouko Kinnunen, ÅSUB, 1,43,26, 46) Örjan Sjöström, Eget, 1,43,30, 47) Patrik Törnroos, ByggVaruhuset, 1,43,47, 48) Helge Lindroos, HIK, 1,43,50, 49) Andréas Öbrink, Chips Ab, 1,44,06, 50) Titti Fältström, Ockelbo SK, 1,44,09, 51) Emil Weman, MKHR, 1,44,33, 52) Tor-Olof Blomster, LUJA, 1,44,50, 53) Per-Ove Högnäs, Canis Löpus, 1,44,52, 54) Conny Karlsson, RCLG, 1,45,23, 55) Karin Eriksson, S.holm Postens IK, 1,45,51, 56) Tom Bengtsson, AAB, 1,45,52, 57) Stefan Hägg, Jomala IK, 1,45,54, 58) Cecilia Sundström, Chipsters food, 1,45,55, 59) Kim Engblom, Viking Line, 1,46,11, 60) Carl Lindfors, Stockholm, 1,46,52, 61) Lotta Wallin, Ålands Golfklubb, 1,46,53, 62) Kristoffer Lundberg, IFFK, 1,47,06, 63) Sune Svensson, JIK, 1,47,25, 64) Katinka Holmström, ÅHS, 1,47,28, 65) Lennart Blomqvist, Bät&FritidsVaruhus, 1,48,13, 66) Lucas Mattsson, IFK.fridrott, 1,48,22, 67) Joakim Isaksson, Crosskey, 1,49,28, 68) Edgar Öhberg, Östersjöfonden, 1,49,44, 69) Staffan Hillörm, Östersund, 1,49,52, 70) Leif Lindén, Canis Löpus, 1,49,52, 71) Kirs Jansson, Ålands Vårdinst, 1,49,52, 72) Ramona Lindblom, Ålandstrafiken, 1,50,04, 73) Edvard Johansson, ETLA, 1,50,21, 74) Lena Sundberg-Karlsson, Chips Ab/Sund, 1,51,21, 75) Åsa Söderholm, ÅHS, 1,51,45, 76) Glenn Sundman, Mariehamn, 1,52,16, 77) Johan Henriksson, IFK Ishockey, 1,52,26, 78) Carl-Erik Brink, M,hamn, 1,52,43, 79) Marita Selander, IFK Mariehamn, 1,52,46, 80) Inga-Lill Borg, Crosskey, 1,52,57, 81) Ulf Nyback, IF Start, 1,53,05, 82) Tommy Tapio, Ormsorgen, 1,53,17, 83) Klas Sörbo, RCLG, 1,54,12, 84) Anders Aspholm, Hammarland, 1,55,26, 85) Pia Låglund, Mariehamn, 1,55,45, 86) Anders Hellman, IFF/Chips Ab, 1,55,48, 87) Henry Hägerstrand, Canis-Löpus, 1,55,52, 88) Jöran Lundqvist, ÅNIKAP, 1,56,05, 89) Peter Dahlén, IFK, 1,56,10, 90) John Rändelin, Palsböle, 1,56,33, 91) Bernt Rändelin, Palsböle, 1,56,34, 92) Mikael Lundberg, Sunds IF, 1,57,55, 93) Bo Karlsson, Attböle, 1,58,07, 94) Joakim Lillie, Lumparlands UIA, 1,58,13, 95) Per-Olof Lindroos, MATHIS, 1,58,15, 96) Lars-Erik Heinonen, IFK Mariehamn, 1,58,20, 97) Jimmy Andersson, IF Start, 1,58,40, 98) Rickard Sundman, Mariehamn, 1,58,48, 99) John Bergman, Hammarlands IK, 1,58,49, 100) Caroline Eriksson, AAB, 1,59,03, 101) Gustaf Bergman Berndt, Eckerö, 1,59,11, 102) Henry Helin, Föglö UIA, 1,59,20, 103) Ann-Sofie Kraft, Försäkringskassan, 1,59,37, 104) Vilhelm Holmberg, Finlands Fysällskap, 1,59,49, 105) Ronnie Mattsson, AAB, 1,59,50, 106) Christa Martin-Sundman, AAB/Compass Card, 1,59,55, 107) Hanna Blomberg, JIK, 2,00,04, 108) Angelica Johansson, Eckerö, 2,00,10, 109) Edgar Vickström, Ålandsbanken, 2,00,22, 110) Susanne Odar, Västerås, 2,00,26, 111) Christian Beijar, Canis Löpus, 2,00,38, 112) Tommy Johansson, SIF/Chips App, 2,01,14, 113) Guy Karlsson, Canis Löpus, 2,01,43, 114) Ann-Catrin Johans, Quinns Löpus, 2,01,49, 115) Saeid Noshirvani, Canis Löpus, 2,02,01, 116) Per Kullgren, MIFK/Ish., 2,03,14, 117) Tom Söderholm, Tullen/IFK, 2,03,17, 118) Göte Winé, Sunds IF, 2,03,31, 119) Annika Aspholm, Ålands Vårdsinstitut, 2,03,52, 120) Britt Lundberg, Landskapsregeringen, 2,04,42, 121) Katrin Gwardak, Vårdö församling, 2,04,42, 122) Maria Krip, Mariehamn, 2,04,43, 123) Lennart Perander, Viking L., 2,05,21, 124) Ralf Granlund, M,hamn, 2,07,02, 125) Maria Persson, Visborgs OK, 2,07,56, 126) Niklas Rajamäki, AGK, 2,08,24, 127) Inger Sundman, Kumlinge, 2,12,27, 128) Agneta Sjögren-Johansson, ÅHS Hälsocentral, 2,17,14, 129) Karl-Anders Mansén, TC, 2,19,16, 130) Johan Nordberg, Birkä Cruiser, 2,19,27, 131) Lotta Nordberg, Äl.Yrkesskola, 2,19,28, 132) Niklas Nurmi-Kronhell, Rest.Nautical, 2,19,29, 133) Tor-Olof Mansnerus, ÅCS-VAKTM., 2,37,27, 134) Anton Ahlström, Yrkesskolan, 2,38,35, 135) Johan Olund, Yrkesskolan, 2,38,35, 136) Kalevi Sa-topää, Muotikonsultti K.S., 2,47,48, 137) Robin Hohenthal, ÖHS, 2,54,33, 138) Sam Hohenthal, Jomala IK, 2,54,33, 139) Anders Pedersen, Kongsvinger, 3,36,22, 140) Trine Pedersen, Kongsvinger, 3,36,22.

Glad tvåa. Åsa Karlsson var jättenöjd med sitt första Kanonlopp. Hon slutade tvåa i damklassen.

Mariehamn, Maria Bodmark, ByggVaruhuset, Maria Båsk, Mariehamns Förs., Lisbeth Bäcklund-Blomster, AMF, Mathias Cederberg, IFK, Gunlög Danielsson, Ångsbacken, Karl-Bjarne Danielsson, KBD-Bbygg, Linda Danielsson, Mariehamn, Hannele Dufva-Blomster, Ålandsfärjan, Eva Edsvik, ÅHS/Ögon, Martin Eklund, Mattssons ÖB, Jan Enqvist, AMF, Katarina Eriksson, JIK, Kjell Eriksson, JVG-vandrare, Lotta Eriksson, ÅHS. Psykiatrin, Robert Eriksson, IFFK, Stina Erlandsson, TKG Sniporna, Marit Fjäder, Saltvik, Agneta Flöjt, Äl.Yrkesskola, Lilly-Ann Forsborn, Järggänet, Tom Forsbom, Järggänet, Helena Forsgård, Nya Åland, Kerstin Forsberg, ÅHS ögon/PKL, Maria Forsström, Chips Ab, Filip Friberg Jan, Fribergs Bilskola, Lisbeth Gaufrin, MSP, Hans Gegenwarth, Nacka Kommun, Kerstin Gegenwarth, Nacka Kommun, Elin Grandell, TKG Sniporna, Leif Grinståhl, EFFCOM, Petra Grunér, Chips Ab, Ragnar Grönlund, JIK, Sarah Gustafsson, Lemland, Ingemar Hagberg, MSP, Åsa Hagström, Österhälla IF, Iris Hamnström, Äl Folkhögskola, Anna-Greta Helsing, AAB/Lumparland, Sofie Henriksson, AMS, Gunilla Holmberg, FHÄ, Ulla Holmberg, Mariehamn, Åke Holmberg, Mariehamn, Elvi Holmström, Hammarland, David Hussels, IF Finströms Kamr., Marianne Häggblom, Maridea, Helena Häggblom-Jacobsson, ACS, Harry Jansson, Jomala IK, Ida Jansson, Jomala IK, Kristina Jansson, El Jansson KR, Barbro Johansson, ÅHS, Inger Johansson, AAB, Ulla Johansson, Lumpgänet, Margareta Karlroth, Andelsbanken ÄL, Benita Karlsson, Jomala, Eivor Karlsson, AMS, Sonja Karlsson, AMF, Veronica Kavander, ÅHS Hälsocentral, Per-Arne Kling, ÅHS, Päivi Lampén, Jomala, Pernilla Larsson, Viking Line, Christina Lepistö, AMF, Caroline Liewendahl, IF Finströms Kamr., Ole Lindberg, ÅTA, Annette Lindblom, Folkhälsan/IFF, Rebecca Lindblom, TKG Sniporna, Delice Lindgren, Nya Åland, Brita Lindfors, Mariehamn, Christel Lindholm, Äl.Landskapsregering, Ulla Lindroos, D.G.H, Eva Ljungdahl-Ståhle, MF Svenska Polisen, Kerstin Mannerström, Mariehamn, Monica Mansnerus, AAB, Rune Mårtensson, JVG-vandrama, Inger Mörn, ÅHS, Marika Mörn, TKG Sniporna, MarieAnn Nordström, Mariehamn, Ove Nordström, Järggänet, Sirkka Nordström, Järggänet, Fjalar Nylund, Synsk.för., Gertrud Öberg-Örn, Mariehamn, Annika Orre, Nya Åland, Stig Orre, Canis-Löpus, Gunilla Perander, ÅHS, Görel Perjus, AAB/IFFK, Marika Rajalin, Mariehamns stad, Minna Rundberg, Järggänet, Elin Sagulin, TKG Sniporna, Maria Sagulin, TKG Sniporna, Robert Sagulin, Villansv.Södra, Sara Salmi, ByggVaruhuset, Patricia Sangder, ÅHS/ Ögonpki, Benny Sederström, EL Jansson KR, Lisa Silfversten, IFK Mariehamn, Jaana Sillanpää, Mariehamn, Karin Sjöberg, Mariehamn, Petra Sjöberg, Ålandstidningen, Lucas Sjöblom, Lemland, Bodil Sjölund, IFFK, Lena Skogberg, Jomala, Thomas Steiner, JVG-vandrare, Bertel Storsved, Mariehamn, Harriet Storsved, Mariehamn, Krister Sund, IFK, Erik Sundberg, Österhälla IF, Michaela Sundberg, Finström, Monica Sundberg, Transmar, Kerstin Sundman, AMS, Susanne Sundström, ÅHS, Maria Svenblad, Mariehamn, Marica Svenblad, Viking Line, Sture Sviberg, Lenland, Barbro Sääski, ÅCA/Jomala, Jan Söderström, FPA Motion, Sixten Söderström, Äl.Motionsförbund r.f., Helena Wachowiak, Fältarna, Marie, Agneta Welin, Ålandsbanken, Mari Westerberg, Lemland, Anna Wikström, TKG Sniporna, Kalle Åström, Mariehamn, Kim Åström, Nautilius

Sparhallen-Mariehamn 3.7 km.**H13**

1) Mattias Nordlund, JIK, 15,24, 2) Anton Axberg, IFK Mariehamn, 15,26, 3) Oscar Åkerblom, IFK, 15,46, 4) Joel Thölix, Jomala IK, 16,07, 5) Simon Jansson, Jomala IK, 16,44, 6) Isac Holmström, JIK, 17,51, 7) Kristoffer Sundström, JIK, 18,57, 8) Pjotr Hägerstrand, IFK, 20,58, 9) Lenita Kjäll, IFK, 24,14, 10) Alexander Hägerstrand, IFK, 27,26, 11) Hampus Hedborg, Mariehamn, 29,33.

D13

1) Ronja Selander, IFF, 22,06, 2) Julia Karlsson, IF Fram, 22,06, 3) Janina Nordblom, Jomala IK, 22,29, 4) Maria Snellman, JIK, 22,29, 5) Julina Jansson, Jomala IK, 22,31, 6) Birn Svensson, 25,06, 7) Åsa Törnroos, Mariehamn, 27,57, 8) Frida Erikslund, Mariehamn, 29,25.

H11

1) Frans Erikslund, Mariehamns, 16,35, 2) Lucas Karlsson, IFFK, 17,14, 3) Marcus Snellman, JIK, 19,03, 4) Jacob Söderman, IFFK, 19,58, 5) Gustav Nordberg, JIK, 21,15, 6) Oscar Söderman, IFFK, 21,32, 7) Robert Guildford, VASC, 24,14, 8) Björn Asplund, IFK-Fotboll, 25,50, 9) William Henriksson, IFK, 26,05, 10) Anton Westerberg, Pojkar, 26,26, 11) Anton Holmberg, Eckerö, 29,17, 12) Isac Wasström, Mariehamn, 30,27, 13) Joel Blomberg, JIK, 30,52.

D11

1) Paulina Pellas, IFK Mariehamn, 17,35, 2) Therese Karlsson, IF Fram, 18,31, 3) Moa

Holmström, IFFK/Fotboll, 19,28, 4) Emma Lindman, IFF, 19,38, 5) Emilia Ekvall, IFK Fridrott, 19,42, 6) Jenny Fellman, IF Fram, 19,51, 7) Carolina Eriksson, IFK, 21,26, 8) Emma Lindwall, IF Fram, 22,05, 9) Olivia Smeds, Brändö IK, 23,25, 10) Sofi Häggblom, IFF, 23,26, 11) Astrid Bergman, Mariehamn, 25,03, 12) Rebecca Svenblad, IFK, 25,07, 13) Jasmine Sjöberg, IFK, 26,30, 14) Hanna Helin, Flickor, 27,25, 15) Elin Blomberg, JIK, 28,01, 16) Celinda Nordqvist, MGF, 28,57, 17) Angélique Nordqvist, MGF, 28,58, 18) Linnéa Sjöström, MGF, 29,06, 19) Cecilia Pettersson, Sottunga, 29,17, 20) Lovis Henriksson, Södersunda, 29,32, 21) Olivia Jansson, Jomala IK, 30,05, 22) Nicole Mattsson, Mariehamn, 36,59, 23) Ingrid Bergman, Mariehamn, 37,00, 24) Casandra Mattsson, Mariehamn, 37,03.

Ulfaby-Mariehamn 7.6 km.**H17**

1) John Wilhelms, Lumparlands UIA, 33,36, 2) Kalle Dahlqvist, Björklinge, 40,27, 3) Kristoffer Eriksson, EIK, 46,03, 4) Christoffer Eriksson, JIK, 46,17.

D17

1) Pernilla Lindberg, Ekenäs IF, 32,59, 2) Hanna Wiss, IFK, 36,02.

H15

1) Patrik Larsson, Björklinge, 29,40, 2) Jonathan Malmberg, Kumlinge skola, 32,12, 3) Robert Lindqvist, ÖSK/Ekenäs IF, 32,57, 4) Victor Jansson, Jomala IK, 35,17, 5) Edward Wilhelms, Lumparlands UIA, 35,18, 6) Gustav Schmitterlöw, Björklinge, 35,57, 7) Fredrik Linden, Björklinge, 39,11, 8) Simon Holmberg, Eckerö, 40,58, 9) Alex Nordblom, Jomala IK, 43,05, 10) Rasmus Helen, IFK, 49,44.

D15

1) Hanna Rönnlund, Ockelbo SK, 32,50, 2) Lina Mattsson, IFK, 42,36, 3) Erica Sjöberg, JIK, 43,12, 4) Hanna Lindblom, IFFK fotboll, 45,11, 5) Fanny Mäsabacka, IFFK F 1994-95, 45,15, 6) Nathalie Jansson, JIK, 46,17, 7) Andrea Johansson, IFK, 46,17, 8) Joanna Sundström, Jomala IK, 46,42, 9) Erica Holmberg, Eckerö, 50,36, 10) Sara Johans, Sottunga, 56,49, 11) Sanna Pettersson, Sottunga, 57,25, 12) Emma Linden, Björklinge, 1,12,23.

Motion med tid.

1) Sture Lindqvist, Ekenäs IF, 32,57, 2) Mats Dahlqvist, Björklinge, 36,46, 3) Elisabeth Dahlqvist, Björklinge, 39,34, 4) Kjell Linden, Björklinge, 40,03, 5) Sune Wilhelms, Lumparlands UIA, 40,30, 6) Kjell Ekblom, ÅKK, 41,55, 7) Per-Åke Henriksson, ÅHS, 43,20, 8) Gudrun Larsson, Björklinge, 44,06, 9) Lisbeth Dahlqvist, Ekenäs IF, 46,03, 10) Andreas Nordas, JIK, 46,42, 11) Andreas Henriksson, IF Finströms Kamraterna, 47,23, 12) Sofi Larsson, Björklinge, 48,18, 13) Johanna Nordqvist, IF Finströms Kamraterna, 52,36, 14) Åsa Linden, Björklinge, 1,12,38, 15) Håkan Siljehag, Sverige, 1,16,43.

Motion utan tid.

Lenita Fagerlund, IFK, Per-Olof Manners, IFK Mariehamn, Stefan Mattson, IFK, Sigmar Sjögren, IFK.

Ålandsmarschen**Markusböle-Ulfaby 12 km.**

Susanne Ahlqvist, Daghem Blåbäret, Katarina Åndberg, Folkhälsan i Brändö, Hans Björndal, Mariehamns församling, Gurli Dumell, NGF, Nykarleby, Åsa Eklund, Andelsbanken, Anna-Lena Eriksson, Folkhälsan i Brändö, Camilla Eriksson, Aquabike vt-07, Karina Eskills, Lemlands kommun, Ingegerd Falk, Mariehamns Tryckeri, Katarina Fellman, Mariehamn, Lilivor Forss, Daghem Blåbäret, Marianne Ginnmar, Mariehamn, Maria Gref, ÅHS, Moa Grönroos, Lemland, Louise Hellberg, Folkhälsan i Brändö, Cecilia Henssen, Sverige, Eila Holmström, Källbo skola, Hjärdås Holmström, Källbo skol, Kerstin Ihander, Mariehamns Trycker, Ann-Charlotte Jansson, Jomala, Maj-Len Karlberg, Hammarland, Runa-Lisa Karlman, Mariehamns församling, Marika Karlström, Folkhälsan i Brändö, Lisbeth Klubb, Mariehamns Församling, Susanne Lampen, Godby Apotek, Inger Lindblom-Mattsson, ÅHS, Gun-Mari Lindholm, Obunden samling, Richard Lovik, Sverige, Darina Mörn, Andelsbanken, Diana Mörn, Mariehamn, Gerd Nordin, Daghemmet Blåbäret, Lisbeth Nordlund, Mariehamns församling, Carita Nylund, Obunden samling, Tove Nylund, Mariehamn, Carola Nymän, HIK, Maria Pellas, Finström, Klaus Pärnänen, Mariehamns Tryckeri, John Sjöberg, Mariehamn, Louise Sjöberg, Andelsbanken, Bo Sjöblom, Mariehamn, Nina Smeds, Folkhälsan i Brändö, Christine Smulter, Hammarland, Siv Sollman, Mariehamns församling, Anja Sundblom, Optinova, Yvonne Sundblom-Korpi, Obunden samling, Eva-Lott Sundin, Andelsbanken, Ingmar Sääski, Jomala, Camilla Söderström, Mariehamns Tryckeri, Marja Tuomola, Folkhälsan i Brändö, Gunilla Wester, Mariehamns Tryckeri, Eija Österlund, Folkhälsan i Brändö, Nina Öström, Folkhälsan i Brändö

Start. Det gäller att skaffa sig ett bra utgångsläge i starten. Närmast kameran med startnummer 105 syns Dag-Ove Johansson. Nummer 366 är Olle Haglund, 361 Sture Andersson och 103 Erik Lundqvist.

Nästan alla kusiner. Det har blivit en tradition för kusinerna att springa Kanonloppet. På kvällen äter de sedan på restaurang. Övre raden från vänster: Sara Johansson, mormor och morfar Pettersson. Mellersta raden: Cecilia Pettersson, Erica Holmberg, Sanna Pettersson, Simon Holmberg. Undre raden: Tim Pettersson, Anton Holmberg. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Alla kusiner sprang

KANONLOPPET. Alla kusiner sprang. Nästan i alla fall. Vid målgången stod mormor och morfar och hejade på. För åttonde året i rad.

Det har blivit en tradition att **Britt Pettersson** anmäler sina barnbarn till Kanonloppet. I år räknade de ut att det var åttonde året i rad. Och sju kusiner sprang.

– Det började med att min dotter och jag tyckte det vore trevligt att alla kusiner skulle få springa. Sedan har de hoppat på undan för undan, säger Britt.

I år stannade den äldsta kusinen hemma men fem av dem sprang från Ulfaby. För **Sanna Johansson**, 14, gick det bara så där. I alla fall enligt henne själv.

– Detta var första året för mig, sa hon. Jag sprang lite och gick lite. Det är som en tradition att alla kusiner springer.

Som tradition är det även att alla kusiner åker och ba-

dar efter loppet och sedan på kvällen går de ut och äter.

Alla var glada

Nöjd med sitt lopp var 13-åriga **Erica Holmberg**.

– Jag sprang på 50. Det var bättre än förra året, sa hon.

Simon Holmberg, 11, var också nöjd. Trots att loppet var ganska dramatiskt för honom.

– Det gick ganska bra. Jag joggade mest hela tiden. Men jag fick ganska on i benet och så fick jag stanna två gånger och knyta skorna.

Sanna Pettersson, som fyller tio i morgon, och **Cecilia Pettersson**, sju år, tyckte att det kändes bra. De försökte springa lite men gick mest.

De allra yngsta kusinerna sprang Jullelloppet. **Tim Pettersson** är fyra år både sprang och gick och ett år äldre **Anton Holmberg** sammanfattade hela lördagen på ett bra sätt.

– Jag är lite trött.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Första kägglorna sänkta i år

BOWLING. Första omgången i Riksseriens division II spelades i lördags. Det var spända blickar och nervösa spelare som siktede in sig på kägglorna. Först ut bland de åländska lagen var BK Käglan i lördags.

Kloten putsades och skosulorna ruggades upp. Bowling handlar inte bara om att få ner några kägglor. Det är så mycket annat. Så många specialgrejor. Speciellt så här i början av säsongen.

Krister Vehlander är en av spelarna i BK Käglan. Han menar att det är svårt att veta var de står i förhållande till de andra lagen.

– Så här i början av säsongen är det lite trevande, säger han. Det är svårt att komma in i tempot och man känner på motståndarna.

Målsättningen för BK Käglan är att hålla sig kvar i division II. Något annat mål finns inte. Det är nämligen svårt att sätta upp någon ordentlig målsättning när man inte vet hur de andra lagen ser ut. Vilken form de är i eller vilka spelare de har med.

Dessutom vet de knappt själva vilken form de är i.

– Första omgången är lite speciell och det tar tid att komma in i det, säger Vehlander.

Första omgången. Krister Vehlander menar att det alltid är lite speciellt första omgången. Lagen känner på varandra och försöker hitta formen.

För BK Käglan var det premiär i lördags på Idrottsgården medan IFK Mariehamn stod över första omgången. De spelade istället första omgången igår.

Vad är det som är så svårt i början?

– Det är att komma in i matchtempo. Det är alltid så första omgången. Sedan rullar det på, säger Vehlander.

Efter två omgångar leder IFK Mariehamn totalt sett med lite mindre än 500 poäng. BK Käglan ligger sist.

Bäst i IFK var **Oskar Mattsson, Mats Rosberg** och

Kenneth Danielsson. I Käglan utmärkte **Jouni Sorvari** och **Paul Matsson** sig.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Förlust för IFK mot serieledarna

IFK MARIEHAMN	2
KJK	10

ISHOCKEY. Det blev som väntat en tuff match för IFK Mariehamn. Seriens bästa lag gästade och IFK bjöd på bra motstånd.

– Vi gör en helt godkänd match, säger tränare **Mikael Rosbäck**.

IFK Mariehamn var förvarnade. KJK gjorde hela 15 mål i sin senaste match. Men samtidigt är IFK täta bakåt. Detta visade sig också då matchen i Västkustseriens division III blev väldigt jämn.

– Det som avgjorde var att när motståndarna hade läge satte de sina chanser. Vi hade minst lika många lägen men satte inte dem, säger Mikael Rosbäck.

KJK är ett bra lag som har många rutinerade spelare som har ett helt annat tempo i kroppen än IFK.

– Vi gjorde två misstag i första perioden och direkt gjorde de två mål, säger Rosbäck. De var helt enkelt bättre på att utnyttja sina lägen.

Inför tredje perioden ledde KJK med 4-2. En ledning som de hade under hela matchen. Och i den tredje perioden föll IFK: spel ihop totalt.

Dessutom berömmar Rosbäck KJK:s målvakt som var mycket duktig.

Vad gjorde ni bra?

– Vi spelade som ett lag och gjorde många saker jättebra. De unga spelarna gjorde fina insatser. Men vi räckte helt enkelt inte till och hade inte marginalerna på vår sida. Med lite mer tur han puckarna gått in istället för ut.

Förlusten betyder att IFK faller från andraplats till en tredjeplats.

Nästa match är på lördag borta mot Karhu HT. (jl)

Första segern för Jomala när Bromma besegrades

JOMALA IK	3
BROMMA	0

VOLLEYBOLL. Det blev en klar seger i lördags för Jomala IK i deras andra match i volleybollens division I norra. Efter första matchen mot Lidingö lyckades JIK rätta till en hel del misstag och det var detta som spelade avgörande roll.

– Vi var helt klart det bästa laget, säger **Magnus Kalm**

i JIK. Vi spelade betydligt bättre än i första matcher och mer stabilt.

Mot Lidingö gjorde JIK en hel del egna misstag men dessa var som bortblåsta mot Bromma.

– Vi är stabila och alla anföll och anföll bra. Det ser väldigt bra ut och det förvånade mig att Bromma inte var bättre. Men om det var vi som gjorde dem dåliga vet jag inte. (jl)

Säsongen för folkrace avslutad

MOTORSPORT. Nu är det slut med slirandet. Rökutvecklingen och bensinångorna. Säsongen för folkrace avslutades i lördags på en solig och fin bana.

Fredrik Söderlunds Ford Escort från 1973 är rejält bucklig. Ser knappt körduglig ut och läcker nog här och var. Men det är också en segerbil. En segerbil som tog hem juniorklassen i folkrace på Ålands motorbana.

Och just det. Den gjorde det tillsammans med **Fredrik Söderlund**.

– Det är bara bra just nu. Jag har haft jämnt flyt hela säsongen, säger Söderlund.

Något svar på varför just han tog hem totalsegern har han inte. Kanske det inte finns något tydligt segerrecept. Eller så är han bara blyg. Förmodligen är det det senare.

– Jag kör en hel del bil och så har jag en ordentlig vin-

Glad och upprymd. Vinnaren i juniorklassen Fredrik Söderlund har inget att klaga på. Hur han skulle fira segern visste han dock inte. Foto: JOHAN LARSSON

narskalle. Jag har svårt att ge mig. Det går så länge det går.

I seniorklassen segrade **Leif Ask** med sin SAAB.

Tvåa kom **Peter Söderlund** och trea **Bo-Erik Söderlund**. I juniorklassen kom **Oskar Segerström** tvåa och **Cecilia Söderlund** trea. (jl)

JIK-damerna vann överlägset

TEAM GOTLAND	0
JOMALA IK	3

VOLLEYBOLL. Jomala IK:s damer vann en förkrossande seger över Team Gotland i division II östra Svealand. Eftersom motståndet inte var det bästa kunde laget testa lite nytt.

– Vi rörde om ganska mycket. Bland annat spelade vi med libero och rullade på en hel del. Vi testade saker och nya positioner, säger **Pia Saku** i JIK.

Trots att det är svårt att möta sämre lag lyckades JIK spela sitt eget spel.

– Vi höll vårt spel och

många gjorde bra ifrån sig. Vi hade två juniorer som var jätteduktiga och vår passare var grym. Vi gjorde en bra laginsats, säger Saku.

Om två veckor väntar bättre motstånd när JIK har dubbelmöte mot Bromma B och Ericsson. Men för tillfället leder JIK serien. (jl)

Sportens kom ihåg

Lotto
5, 6, 13, 20, 23, 24, 36
Tilläggsnummer: 17, 19, 37
Vinstprognos: 7/373.003,50 (2), 6+1/11.604,50, 6/1.567,60, 5/55,50, 4/13,10
Extra vinst: 8, 11, 12, 14, 23, 26, 37
Vinstprognos: 7/-

Joker
4 9 7 7 2 8 9
Vinstprognos: 7/-, 6/127.247,00, 5/5.550,00, 4/438,10, 3/50,70, 2/11,40.
Viking Lotto
3, 7, 17, 18, 26, 30
Tilläggsnummer: 2, 19

Lyckonummer: 12
Vinstprognos: 6/573.496,20 (1), 5+1/9.639,80, 5/529,20, 4/16,40, 3/4,20
Stryktipset
X21 212 121 XX11
Vinstprognos: 13/4.545,40 (44), 12/80,30, 11/10,60, 10/-

Enkel seger för Våsc

VÅSC	10
PENALTY BOYS	2

INNEBANDY. Våsc vann enkelt mot Penalty Boys i herrarnas division III. Enda gången PB var farliga var när de tog ledningen med 2-1. Sedan tog Våsc över.

– Vi hade hyfsad utdelning och det var stor klasskillnad, säger **David Holmberg**.

Framförallt var **Magnus Ljungars** väldigt duktig och han var också bästa målskytt med fyra mål. Tillsammans med **Mats Kavander** och **Johannes Dahlman** var den kedjan inne på hela åtta mål.

– Nästa omgång får vi bekänna färg på riktigt. De vi möter då har vunnit alla matcher. Vinner vi då ligger vi bra till, säger Holmberg.

Nästa omgång spelas först om två veckor. Då möter Våsc de båda topplagen i serien. (jl)

Sportens kom ihåg

■ **IFK Mariehamn-orientering:** Klubbmästerskap lördagen den 20 oktober vid Idrottsgården. Första start kl 11.00. Emit tidtagning. Anmälningar görs till Fredrik på 0457 342 1886 senast 18 oktober.

■ **IF Fram-skidning:** IF Fram startar sin "skidkul"-verksamhet med barmarksträning inför vintern för barn mellan 8-12 år tisdag 30 oktober 19.00 vid Solbacka. Alla idrottsintresserade barn välkomna. Information och anmälningar tfn 0457-3421606.

■ **Ishockey:** Torsdagen den 18 oktober kommer Ålands ishockeyförbund att ordna en prova på dag för landsbyggdens barn. Åk 1-6. Vi håller på mellan 10.00 och 15.00. Hela dagen är gratis. Lunch ingår. Anmälan på 0400-723 735 eller ishockey@aland.net, senast måndag 15 oktober 15.00.

■ **Sleipner-loppis:** Under tävlingen 28 oktober har du möjlighet att hålla loppis på dina obehövliga, urvuxna hästprylar, i skoningsrummet på Sleipner. Du ansvarar själv för bord, försäljning, priser och dylikt. Frågor? Ring Catrin på 0457-569 2069.

■ **Volleyboll:** Regional ungdomstränarkurs med Patrik Johansson från Uppsala. 17-18 november i Vikingahallen. Praktik och teori. Kostnad: 25 euro/person. I kurspriset ingår måltider plus egen tränarpärm. Bindande anmälan senast fredagen den 2 november till Sussi Fagerlund på 15616 eller susanne.fagerlund@pp.inet.fi.

■ **Volleyboll:** Ålands Volleybollförbund startar upp en korpsserie 2007/2008. Laget skall ha minst fem spelare på planen varav minst två damer (om inte lagen kommer överens om annat vid matchtillfälle). Anmäl ditt lag till: johanpavals@hotmail.com eller 0457-5300729 senast 24 oktober. Uppge lagnamn, kontaktperson, träningshall samt tränings tid.

■ **Volleyboll:** Alla ni killar som var på JIK:s samling, samt andra volleybollintresserade killar, är hjärtligt välkomna på en första träning i Sjömansskolan sporthall idag 18.30-20.00. Förutom att träna kommer vi vid detta tillfälle att diskutera fortsatta tränings tider samt i vilken hall vi ska träna. Välkomna!

■ **ÅIGA:** ÅIGA håller ordinarie höstmöte på Park Alandia Hotell 23 oktober 19.00. Stadgeenliga förhandlingar samt diskussion om Team Åland 2009.

■ **Ålands Ryttare r.f:** Höstmöte i stallkafé på travbanan tisdagen den 16 oktober 19.00. Stadgeenliga förhandlingar. Servering. Välkomna!

Målskytt. Ing-Marie Holmberg (i mitten) gjorde Åland Uniteds enda mål mot HJK. Bilden är från förlustmatchen hemma mot FC Honka.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Åland United missade bronset

HJK	6
ÅLAND UNITED	1

FOTBOLL. Åland United missade chansen till bronset. Förlusten mot HJK borta skrev till 6–1. Men tränare Robert Dahlin tycker inte resultatet är rättvist och menar att United stod upp bra mot serietvåan.

Det var dags för revansch. Senast mot Honka blev det förlust med hela 0–7. Men motståndet i går var minst lika svårt eftersom HJK ligger två i serien. Men United gjorde ändå en bra match.

– Vi spelar bra och visar att vi kan rubba dem. Målet var att göra en jättebra match i 90 minuter, säger Robert Dahlin.

Och det började bra för dem. Efter 13 minuter nickade **Ing-Marie Holmberg** in 1–0 på ett inlägg från **Emma Liljegren**. Men sedan tog HJK över.

– Efter det försvann deras nervositet och de hade ganska bra press och får två mål utan någon finess, säger Dahlin.

HJK kunde mala på och i stort sett pressa in sina mål. De är tunga att möta och starka i kroppen. Resultatet i halvtid var 2–1.

Sätta press på backarn

I pausen pratade United och Dahlin om att våga pressa deras backlinje.

– Jag tycker inte de har någon bra backlinje och jag ville att vi skulle sätta press på dem. De gjorde vi också och spelade lika bra som dem i andra. Vi har lägen till 2–2 men istället gör de 3–1.

Sedan var det bara att fortsätta jobba för United. De ändrade till en trebackslinje för att åtminstone kunna reducera. Chansen kom också. I den 86:e minuten får de en straff som tyvärr **Annica Sjölund** missar. Direkt efter gör HJK sitt fjärde mål. Och på övertid sätter de ytterliggare två mål.

– Vi gör misstag som de inte gör. De är snabba och skickliga, säger Dahlin.

Trots förlusten och det missade bronset är Dahlin inte allt för nedslagen.

– Nu förlorade vi bronset men någonstans känns det som om vi inte är färdiga för den här serien. Vi försöker bygga vidare. Målsättningen var att komma bland de fem bästa och det gjorde vi.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

IFFK klarade pressen

Stannar i division II till nästa år

GRIFK	2
IFFK	3

FOTBOLL. Segern över serieledarna GrIFK i lördags gör att IF Finströmskamraterna stannar kvar i division II. Samtidigt som IFFK vann förlorade även det konkurrerande laget SoVo. Platsen i tvåan säkrades alltså på två ställen. Men innan matchen var det spännigt i laget.

Men 20-25 minuter kvar av matchen byttes **Mohamed Bellhassan** in. Ställningen var då 2-2 och MuSa ledde borta som SoVo. Platsen i tvåan var alltså i stort sett klar i det läget.

IFFK gick ner från deras ursprungliga 4-3-3-uppställning till 4-4-2 samtidigt som GrIFK pressade på. Men då stack IFFK på en kontring. **Toni Lyyski** kunde med en enkel passning friställa Bellhassan som satte segermålet via målvakten. Nu var platsen definitivt klar.

– Stämningen var på topp efteråt och killarna var nöjda, säger assisterande tränare **Bernt Danielsson**. Oddsen var ganska höga men vi har trott det hela tiden.

Efter matchen försvann all anspänning som innan låg över laget. Enligt Danielsson var det väldigt lugnt och det var nöjda killar som kom hem i natt.

Låg under två gånger

Men det hade hänt saker innan det att Bellhassan stötte in segermålet. Bland annat hade GrIFK tagit ledningen två gånger. Första målet kom redan efter ungefär tio minuter.

– Det kändes tungt för vi hade matchen. Det var första gången de var i straffområdet. De fick billiga mål men vi styrde spelet, säger Danielsson.

Båda målen var kontringar men IFFK lyckades replikera med snabba kvitteringsmål. Danielsson berömmar killarnas moral.

– Alla kämpade och killarna visade att de ville vinna och säkra det på det viset.

Hur var stämningen i omklädningsrummet?

– Det var hemskt lugnt innan match. Vi har många spelare med stor rutin och det har sett bra ut på träningarna i veckan.

Lundberg målskytt

IFFK:s första mål kom efter ett inlägg av **Tony Jansson** som **Peter Lundberg** styrde in. Även det andra målet gjordes av Lundberg. Toni Lyyski skarvade och Lundberg kom i djuplet och kunde sätta 2–2. Detta var också ställningen i halvtid.

Berättade ni resultatet i den andra matchen för dem?

– Det var några killar som frågade och frågade de svarade vi. Så några visste om det.

I andra halvlek fortsatte

Matchhjälte. Mohamed Bellhassan gjorde segermålet för IFFK.

Foto: MALIN TILLSTRÖM

IFFK behålla trycket men efter det tredjemålet flyttade GrIFK upp spelet och tadsade för fullt. Men IFFK kunde bevaka ledningen och styra spelet.

Precis som de gjorde under hela matchen.

Ville spela enkelt

– Vi försökte spela lite enklare och rakare med tanke på det våta underlaget och vi lyckades jättebra. Vi ville få in bollen i boxen så snabbt som möjligt och ha hög press på backlinjen. Det fungerade mycket bättre än förra lördagen.

Att IFFK nu stannar kvar i division II tror Danielsson betyder jättemycket. Både

för klubben och Åland.

– Jag tror det betyder mycket för åländsk fotboll och IFK Mariehamn. För dem är det viktigt att kunna skicka spelare till IFFK. Men samtidigt måste Finström få en ordentlig trupp.

Det är också det som är klubbens stora bekymmer. Många spelare lämnar klubben för studier och ibland är det bara en 7-8 spelare på träningarna. Men detta är något styrelsen för sätta sig ner och diskutera, säger Danielsson.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

LoPa-FC Espoo	3-0
GrIFK-IFFK	2-3
P-lírot-KOO-VEE	2-3
SalPa-Masku	1-1
VG-62-KaaPo	0-2
PoPa-EIF	5-1
SoVo-MuSa	0-1

GrIFK	26	18	2	6	67-38	56
PoPa	26	15	10	1	61-22	55
KaaPo	26	15	2	9	58-23	47
KOO-VEE	26	14	4	8	38-36	46
SalPa	26	12	4	10	43-30	40
FC Espoo	26	10	5	11	39-41	35
EIF	26	10	5	11	37-45	35
LoPa	26	10	4	12	35-46	34
P-lírot	26	8	8	10	34-36	32
VG-62	26	9	5	12	32-43	32
IFFK	26	6	9	11	26-37	27
SoVo	26	6	6	14	20-53	24
MuSa	26	5	8	13	24-40	23
Masku	26	5	6	15	24-48	21

Tipsa **SPORTEN**
dygnet runt
Tel 0457 324 4444

Säg vad du tycker.

- messa nyan!

0457-323 4444

Nya Åland
☆☆☆

! Ett oljeutsläpp som spridit sig över ett stort område upptäcktes på Finska viken söder om Borgå på söndagen. Oljetäcket visade sig ändå vara så tunt och osammanhängande att man inte vidtog några bekämpningsåtgärder.

! Ett finländskbyggt mätinstrument finns med i Nasas rymdsond Phoenix som är på väg mot Mars. Instrumentet från Meteorologiska institutet ska undersöka hur isen på "nordkalotten" på Mars utvidgas under vintern.

Ungdomar sparar mer än vuxna

HELSINGFORS. Finländska ungdomar är flitiga sparare. Ungdomar i tonåren sparar till och med mer än de vuxna, visar en undersökning som Nordea lät göra i september.

I enkäten svarade bara 15 procent av de 13-17-åriga ungdomarna att de inte alls har pengar till sparade. Mer än 40 procent av de vuxna meddelade att de inte har besparingar.

Nordeas ekonom **Tarja Svartström** tror att den stora skillnaden beror på növdandiga utgifter.

– Ungdomar har inte nödvändigtvis alls nödvändiga utgifter. Pengarna som sätts på godis eller kläder kan lika gärna sparas.

Många ungdomar har också blivit lärda att spara.

– I en tidigare undersökning berättade föräldrar att de lär sina barn att spara, att det är bra att spara och att pengar inte växer på träd. Lärdomen tycks ha gått fram väl, säger Svartström.

I Nordeas undersökning uppgav nästan en tredjedel av ungdomarna att de sparade utan något visst syfte. Andra hade ett klart mål. Specialforskare **Terhi-Anna Wilska** på Åbo handelshögskola anser att ungdomarnas målinriktade sparande oftast mer är att skjuta upp konsumtionen till en senare tidpunkt.

– Men är det att spara på riktigt när man sparar tre månader för en sak och sedan sätter sprätt på en större summa på saken?

För framtiden

Wilska berättar att ungdomarna de senaste åren börjat använda allt mer pengar på mobiltelefoner och konsumtion – även virtuell sådan – förknippad med den. Ungdomarna förhåller sig totalt sett mindre puritanskt till konsumtion än de vuxna.

Mer i grisen. Finländska ungdomar sparar mer i förhållande till sina inkomster än ungdomar i övriga Norden.
Foto: ERKKI SANTAMALA

I en enkät Nordea gjort i Finland, Sverige, Danmark och Norge uppgav mer än 80 procent av ungdomarna att de sparar åtminstone i någon form. I varje land svarade nästan 700 ungdomar på enkäten.

Flickor och pojkar spara till helt olika saker. En tredjedel av flickorna sparade för en semesterresa. Populära sparobjekt är också kläder, skor och smycken, utbildning och boende.

Färre inköp

Pojkarnas sparobjekt är i allmänhet lite dyrare. De gör färre inköp än flickorna. Majoriteten av pojkarna tänkte använda sina besparingar på datorer, spel eller annat som har med datorer att skaffa. Även cyklar, mopeder och bilar finns på pojkarnas sparlista.

De finländska ungdomarna klarar sig i nordisk jämförelse när det gäller att spara. Trots att finländarnas besparingar är mindre än de övriga nordiska ungdomarnas sparar fin-

Fakta/Ungdomar sparar pengar

- Sex av tio 13-17-åriga ungdomar i Norden får fickpengar regelbundet. Oftast är det pojkar som får fickpengar.
- Barn till föräldrar med höga inkomster får mer fickpengar än barn till föräldrar med mindre inkomster. I medeltal får barnen till höginkomsttagare 53 euro i månaden, låginkomsttagarnas barn får 36 euro. Höginkomsttagarnas barn sparar också mer.
- Av ungdomarna i Danmark, Norge, Sverige och Finland jobbar danskarna mest vid sidan av skolan, finländarna minst.
- Danska ungdomar har mest pengar till sitt förfogande. De har 152 euro till sitt förfogande i månaden. Norrmännen har 150 euro, svenskarna 97 och finländarna 48 euro.
- Barnens inkomster växer med åldern.
- Största delen av ungdomarna använder sina pengar på mat, dricka och sötsaker. Pengarna går också åt till nöjen, att spara och kläder.
- Endast få håller ett öga på sin konsumtion. Att pengarna tar slut märker man först när kontot är tomt.
- Ungdomarna vill ha information om ekonomi och sparade i första hand från hemmet och av sina föräldrar. Internet är också en populär informationskälla.
- Det finns cirka 330.000 ungdomar i åldern 13-17 år i Finland. (FNB)

ländarna mer i förhållande till sina inkomster.

– Svenskarna, danskarna och norrmännen har betydligt mer att spara ifrån. Till

exempel svenskarna har mer i veckopeng och de jobbar mer. Ändå har finländarna mer besparingar, säger Svartström. (FNB)

Skattedeklarationen kan bli enklare

HELSINGFORS. Det kan redan om några år bli enklare att deklarerat.

Vid finansministeriet har man länge utrett hur skatteavdragen för löntagare kunde förenklas och reformerna kunde träda i kraft år 2010. Regeringsrådet **Kirsi Seppälä** påpekar dock att det ännu inte fattats några politiska beslut i frågan.

– Det funderas ständigt på ändringar i skattesystemet. Vi för en dialog om saken med de politiska beslutsfattarna och skatteförvaltningen, säger Seppälä.

Bland annat undersöker man hur man kunde göra avdragen för resekostnader, inkomstens förvärvande och hushållsarbete klarare.

Redan nu är det klart att det nya avdraget för andra bostad, det vill säga bostad på den ort man arbetar, blir allt annat än klart då det införs nästa år.

Bli lidande

Skatteförvaltningen vill göra

Fakta/Viktiga skattedatum

- Skatteåterbäringarna betalas ut på bankkonton den 4 december. Privatpersoner får sammanlagt 1,7 miljarder euro i återbäring.
- De som inte uppgett något kontonummer får sina återbärningar på Nordeas kontor från och med den 12 december..
- Den första förfallodagen för betalning av kvarsatt är den 3 december och den andra förfallodagen är den 4 februari nästa år. Privatpersonernas kvarskatter uppgår till totalt 889 miljoner euro. (FNB)

beskattningen så enkel och schematisk som möjligt. Bland annat vill man slopa avdraget för inkomstens förvärvande i sin nuvarande form och ersätta det med ett klumpavdrag som är lika för alla löntagare. Seppälä motsätter sig dock en sådan förändring.

– De som nu får stora avdrag skulle bli lidande. Det vore inte rättvist. Skatteförvaltningen måste leva med avdraget.

På skatteförvaltningen medger man att ett kraftigt förenklat avdragssystem kunde drabba folk olika. Den nuva-

rande avdragsstrukturen är dock till besvär även för skattebetalarna.

– Vi tycker man borde slopa avdrag som kräver arbetsdryga utredningar och specifikationer från kundernas sida, påpekar överinspektör **Kristiina Virmajoki** vid skatteförvaltningen.

Utredningar

Enligt henne ger folk i allmänhet rätt bra förklaringar för avdragen. De som ger noggranna och detaljerade utredningar är dock i en bättre position än de som inte klarar

Världen just nu

Nytt värdetransportrån i Stockholm

■ **STOCKHOLM.** En värdetransport i Stockholm rånades vid lunchtid på söndagen. Rånet inträffade på Götgatan på Södermalm i Stockholm, uppger Stockholmspolisens ledningskommunikationscentral.

Rånet inträffade vid en uttagsautomat. Polisen söker minst två rånare, berättade en polisman på plats.

En stor polisinsats sattes in i rånarjakten, bland annat en polishelikopter. Vägspärrar sattes också upp. Avspärningarna skapade fullständigt trafikkaos i centrala Stockholm.

– Rånarna har kommit över någon form av byte, uppger **Roland Berndt**, informationschef vid värdetransportföretaget G4S. Han berättar även att rånarna ska ha varit beväpnade. Ingen av väktarna är skadad, säger han.

(FNB–TT)

Tyske presidenten attackerades

■ **FRANKFURT.** En uppenbarligen mentalt störd man attackerade på söndagen den tyske presidenten **Horst Köhler** utanför Paulskyrkan i Frankfurt. Presidenten undkom oskadd.

Den 44-årige mannen grabbade tag i presidenten då han kom ut ur kyrkan tillsammans med sin hustru. Presidentens livvakter drog omedelbart bort angriparen, en tysk av rumänsk ursprung. Presidenten hade just överlämnat ett pris till den israeliske historikern Saul Friedländer, men attacken hade ingenting med detta att göra. Attacken hade inte heller något politiskt motiv.

– Köhler mår bra, både fysiskt som psykiskt, sade en talesman för Frankfurt-polisen. (FNB–DPA–AFP)

Björnattack i Sverige

■ **STOCKHOLM.** Två män angreps och skadades av en björn i Sverige på söndagseftermiddagen.

– De har blivit riktigt tilltufsade, säger **Frank Nilsson**, vakt-havande befäl vid polisen i Jämtland.

Larmet om björnattacken kom vid tretiden. Den inträffade vid Strömvallen i Lillhärdal, sydväst om Sveg, när mannen skulle ställa i ordning jakttorn.

Efter angreppet lyckades mannen krypa till sina bilar. – Sökhundar från länsstyrelsen och jägare håller på att spåra björnen som också ska vara skadad, säger Frank Nilsson.

De överfallna mannen lyckades skadskjuta björnen, uppger polisen.

– Björnen är skadad i halsen och har tappat en hel del blod, säger **Ann-Christin Johnsen**, informationsansvarig vid polisen i Jämtland.

Den svenska polisen beslutade efter attacken om skyddsjakt på björnen.

De två skadade mannen fördes med ambulanshelikopter till sjukhus i Östersund.

– En av dem är riven i huvudet och den andre i ryggen, säger Johnsen. (FNB–TT)

Clinton leder rejält i enkät

■ **WASHINGTON.** **Hillary Clinton**, som försöker bli demokraternas presidentkandidat, leder enligt färskamopinionsundersökningar över rivalen **Barack Obama** med hela 21 procentenheter i delstaten New Hampshire. Delstaten röstar bland de första om demokraternas kandidat i valet 2008.

Enligt enkäter skulle 41 procent av de väljare som tänker rösta på demokraterna ge sin röst åt Hillary Clinton. Senator Obamas kandidatur stöds av 20 procent. Den förra senatoren John Edwards stöds av 11 procent.

Resultatet av primärvalet i New Hampshire har traditionellt väl återspeglat kandidaternas popularitet i hela USA. (FNB–Reuters)

Sex skadade i lavin i norra Norge

■ **TROMSÖ.** Sex personer skadades i ett snöskred i norra Norge på lördagen. De skadade fördes med helikopter till sjukhuset i Tromsø. Räddningsarbetet är nu avslutat.

– Det finns inget som tyder på att några fler begravdes av lavinen, säger **Bengt Giaver Johansen** vid polisen i Tromsø.

Olyckan inträffade på fjället Kjøstind öster om Tromsø. En av de skadades lyckades på egen hand gräva sig ut från snömassorna. De tre andra behövde hjälp. Minst två av de skadade var allvarligt nedkylda då de räddades. (FNB–NTB)

Greenpeace blockerade fartyg

■ **HAAG.** Miljöorganisationen Greenpeace hindrade ett kanadensiskt fartyg från att lasta av sin papperslast i en finländsk hamn på lördagen. Miljöorganisationen beskyller bolaget Abitibi-Consolidated, som tillverkar tidningspapper, för att avverka urskog i Kanada.

Organisationens aktivister stoppade med sina gummibåtar fraktfartyget Finnwood, när det höll på att ankra i hamnen, berättar den holländska nyhetsbyrån ANP. Polisen följde med situationen, men ingrep inte.

Fartyget Finnwood byggdes i Gdynia i Polen år 2002 på finländsk beställning. Fartyget såldes till Sverige redan innan det var färdigt. (FNB–AFP)

TV-programmet

måndag 15 oktober

7.00 Gomorron Sverige [89946912] 10.30 UR-program [2027221] 13.00 Rapport [60202] 13.05 Agenda (R) [900486] 14.00–14.45 Sportspegeln (R) [7454221] 15.10 Hon kom som en vind [7902950] FILM Svenskt drama från 1952. Fabian börjar känna sig instängd i vardagens enformighet. I rollerna: Åke Grönberg, Margit Carlqvist, Britta Brunius. 16.30 Andra Avenyn (R) [6689] 17.00 Rapport [35234] 17.10 Gomorron Sverige [785399] 18.00 Ramp [1134] UR. Att sitta inne med en hemlighet. Michelle Meadows ger tips om hur man lättar på trycket när man är arg. 18.30 Krokomax [6825] Barnprogram från UR.. 19.00 Bolibompa [4283] 19.00 Nicke Nyfiken [53115] 19.25 Ebb och Flo [5852592] 19.30 Allt om djur [65950] 19.55 Dr Dogg [3440047] 20.00 Bobster [680] 20.00 Lilla Sportspegeln [680] 20.30 Rapport [979] 21.00 Andra Avenyn [660] Svensk dramaserie. Del 11. Ulla har svårt att hitta en kandidat till jobbet som skolvård. Även 16/10 och 20/10. 21.30 Gynekologen i Askim [11757] Dramaserie. Del 3 av 4. Henning söker kärleken på Portugalresa. Även 20/10. 22.30 Kobra [115] Kulturmagasin. Del 2. Latino-kvarteren i Los Angeles utkanter. Kulten kring Morrissey växer. Möte med äventyrsförfattaren Naomi Novik. Programledare: Kristofer Lundström. 23.00 Varför demokrati: I Gandhis fotspår [94080] Del 9 av 10. Indien. Tack vare Mahatma Gandhi blev Indien ett fritt land. Men hur ser det ut i världens största demokrati idag? Även 21/10. 0.00 Rapport [40644] 0.10 Kulturnyheterna (R) [2234210] 0.20 Vita huset (R) [7490326] 1.05–7.00 SVT24 [83321448] 10.30–16.00 24 direkt [70649318] 16.10 Eid al-Fitr – glädjefesten (R) [2113818] 16.50 Gudstjänst (R) [2931554] 17.35 Landet runt (R) [7467912] 18.20 Nyhetstecken [3982757] 18.30 Oddasat [59486] 18.45 Uutiset [3354115] 18.55 RegionQala nyheter [3113848] 19.00 Aktuellt [29660] 19.15 Fråga doktorn [192950] Hälsomagasin. Del 5 av 14. Tre år gammal var Åsa Kroon det första barnet i världen som fick en protes. Programledare: Suzanne Axell. 20.00 Kulturnyheterna [68573] 20.10 Regionala nyheter [8797554] 20.30 Jonas och Musses religion [2592] Livsaskådningsprogram. Del 4 av 8. 21.00 Kapplöpningen till Sydpolen [77825] Vetenskapens värld. Del 8 av 10. År 1911 begav sig två expeditioner ut på den långa och kalla resan mot Sydpolen. Den ena, ledd av engelsmannen Robert Scott, kom aldrig tillbaka, medan den andra, ledd av norrmannen Roald Amundsen, kom tillbaka och firade sin triumf över att vara de första som nått jordens södra ände. I kvällens film ger sig två nutida team ut på samma resa. Frågan är om det engelska laget kan få revansch över norrmännen denna gång, eller om utgången är mer eller mindre given utifrån vardera expeditions förutsättningar. Gäst efter filmen: Sverker Sörlin, miljöhistoriker. Programledare: Mia-Marie Lundén. 22.00 Aktuellt [43202] 22.25 A-ekonomi [6153689] 22.30 Hockeykväll [9028] Ishockeymagasin. Även 16/10. 23.00 Sportnytt [76115] 23.15 Regionala nyheter [5599134] 23.25 Filmkrönikan [3520202] Filmmagasin. Del 5 av 14. Irak. Recensioner av ”The signal”, ”Hairspray” och ”Rättatouille”. Även 17/10. 23.55 Hjärnstorm (R) [3516009] 0.25–1.25 Schuberts stora symfoni (R) [1876993] 7.30 Beverly Hills [7291080] 8.25 Home and away [6582825] 9.55 Montel Williams show [4135047] 10.50 Våra bästa år (R) [8892641] 11.40 Oprah Winfrey (R) [4756573] 12.30 Rachael Ray [7283134] 13.25 Momento [6288738] 13.50 Våra bästa år [4623757] 14.40 Oprah Winfrey [1487573] 15.35 Cityakuten [6674405] 16.30 Nanny [486467] 17.00 Missing [739196] 18.00 How I met your mother [463196] 18.25 Simpsons [818202] 18.55 2 1/2 män [280405] 19.25 Update [8455739] Nyhetssändning med väder. 19.30 Navy CIS [209370] Amerikansk kriminalserie från 2004. 20.30 Sjukhuset [595554] Dokumentärserie. 21.00 Säsongstart: Från koja till slott [942009] Svenskt inredningsprogram från 2007. Del 11 av 14. Jannika inreder en övervåning efter ledorden ”teatralisk cirkus”. Några färgexplosioner, en kuddpool och ett obekvämt skyltdockeövergrepp senare är hon nästan där. 21.55 Update [7127979] 22.00 Säsongsavslutning: Nyberg & Törnblom [859399] Svensk pratshow från 2007. Del 7 av 7. Familjerelationer. Carola tycker inte om att krama sina barn. Även 20/10. 23.00 Shark [873979] Am dramaserie från 2006. Del 22 av 22. En gammal vän till Shark återvänder, och Stark får en andra chans till rättvisa när Wayne Callisson ställs inför rätta för ännu ett mord. 0.00 Update [785142] 0.10 Bones (R) [8004993] Amerikansk kriminalserie från 2005. 1.10 2 1/2 män (R) [4494177] 1.40 Sex and the city [9476142] 2.05 Prison break [8096326] 3.00 Prison break [1071239] 3.50 Ricki Lake [7420448] 4.40 Los Lopez [7500852] 5.05 Hus i helvete [9294149] 5.55–6.40 Floor filler [9076429] 6.30 Äntligen hälsa – yoga [9271080] 6.50 Nyhetsmorgon [18004405] 11.00 Nyheterna [356047] 11.05 Efter tio [2328047] 12.00 Nyheterna [448467] 12.05 Efter tio [8126270] 12.30 Jackpot [7281776] 13.25 Hem till gården [6279080] 13.50 Inför Nobeldagen i TV4 [7208509] 14.00 Nyheterna [615318] 14.15 Inför Nobeldagen i TV4 [7785950] 14.30 Trav: Dagens rätt [647955] 15.00 Doktorn kan komma [606689] 15.50 Nyheterna [5512202] 15.55 Kung av Queens [7367592] 16.20 Tredje klotet från solen [1310592] 16.50 Will & Grace [2537979] 17.10 That ’70s show (R) [824863] 17.40 Dawson’s creek [5064196] 18.35 Advokaterna (R) [651979] 19.05 Keno [6584015] 19.10 Advokaterna, forts (R) [615912] 19.30 Nyheterna [931912] 19.45 Lokala nyheter [165592] 20.00 Nyheterna [594825] 20.30 Hitta hem [593196] Svensk djurserie. Del 9. Schäfer-tiken Dana har blivit hemlös. 21.00 Första, andra, tredje! [851757] Svenskt antikvitetsprogram från 2007. Del 3 av 8. Ernst Kirchsteiger och värderarna besöker Sundsvall. 22.00 Pokerfejs [502405] Svenskt underhållningsprogram från 2007. Del 3 av 7. Programledare: Gry Forssell och Adam Alsing. 22.55 Nyheter [5800370] 23.35 Fotbollsmåndag [7996844] 0.10 Zero hour [8002535] 1.10 Pokermiljonen [6791429] 2.05 Mayday [8094968] 3.00 Nattliv [5924993] 4.00 New York Undercover [4007697] 4.45 Alias (R) [9318429] 5.30–6.30 Historien om Ola [5912158] Svensk dokumentär från 1998 om schimpansen Ola som såldes till Safari World i Bangkok. Men svenska folket reagerade när de fick veta att Ola satt inspärrad i en liten bur tillsammans med sina tre fruar. 6.00 X3M: God morgon med A-laget 10.00–11.10 Veta 10.00 Pussel Tid kan mätas, sparas och förspillas. Jeanette har en träff klockan 12 på bryggan – kommer hon att hinna i tid? 10.20 Helt sjukt! Om bakterier. Varför får man öroninflammation? Hur kommer det sig att man kan bli förgiftad av mat? Vad är halsfluss? 10.30 Evolution Finkar och rosa blommor. Djur och växter finns i många varianter och nya former kommer och försvinner från jorden hela tiden. 10.40–11.10 På tal om matte Det andra programmet om matematik med matematikdidaktiker Madeleine Löwing 16.25 World of Warcraft – i spelvärldens våld 16.45 Närbild 17.14 Kortnytt 17.15 Zon5: Paffabriken 17.45 Buu-klubben: Pussel (R) Tid kan mätas, sparas och förspillas. Jeanette har en träff klockan 12 på bryggan – kommer hon att hinna i tid? 18.15 Tv-nytt 18.30 Zon5: Julie Dansk dramaserie. Del 2. 19.00 Uteliv Vi besöker Vånådalen (Vana-javesi). 19.30 Ratatask Kulturmagasin. Upplevelser, upptäckter och tankar. 20.00 Tv-nytt 20.20 Sportnytt 20.25 Strömsö Fritidsmagasin. Om bl a mat, trädgård, hobby och verkstad. Textat. 20.55 5 minuter Bakom kulisserna på FST5. 21.00 Bettina S Pratshow. I kväll träffar vi författaren Outi Nyytjäja och tävlingscyklisten Kjell Carlström. 21.45 Dokumentären: Fru president Vår president Tarja Halonen har få kvinnliga kolleger i världen. En av dem är Ellen Johnson-Sirleaf i Liberia. 22.40 Kvällsnytt 22.50–23.00 Oddasat skydd hos vargen. 20.00 Frusna hjärtan [570370] Finskt drama om Outi, Jonna och Kiti, tre kvinnor som har någonting gemensamt utan att de vet om det. 20.56 Keno [102811554] 21.00 Nians nyheter [409863] 21.10 Resultatrutan [2835134] Dagens idrottshändelser i sammandrag. 21.15 Bourne identity [6658641] FILM Amerikansk thriller från 2002. I rollerna: Matt Damon, Franka Potente, Chris Cooper. Regi: Doug Liman. 23.35 Will & Grace [8754318] Amerikansk kriminalserie. Nära ögat. En stygg tjuv utnyttjar Jack. 0.05 På nätet [843210] 0.35 Mr ja Mrs Smith [7327264] 1.30 Nöjesnytt [6568448] 1.40 Köpkanalen [16584142] 1.45 Fråga stjärnorna [5158413] 2.45–6.10 MTV3 Chatt [17733142] 6.25 Godmorgon Finland [99324370] 9.10 Hollyoaks [5836660] 9.40 Rutor [2683991] 10.30 Emmerdale [950592] 11.00 Nöjesnytt [614573] 11.10 Köpkanalen [2198221] 13.20 Familjeforum [4765196] 14.25 Femlingarna [1231009] 14.50 TOP5-frågesport [892950] 15.20 LA law [1224009] 16.15 Matstället (R) [375863] 16.30 TOP5-frågesport [774134] 17.00 De vackra och de djärva [397689] Amerikansk dramaserie. 17.25 Vad ska vi äta idag? [5526950] Aki Wahlman svarar på frågan. 17.30 Emmerdale [778950] Brittisk dramaserie. 18.00 Skräpa mindre [786979] 18.30 Elixir [754370] Finlands landslags motionsprogram. 19.00 Sjuans nyheter [226592] 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [316793] 19.25 Dagens väder [4737405] 19.30 Dolda liv [878399] Finsk dramaserie. Sofia söker

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [10231047] 9.15 Livet i Ballykissangel [8314467] 10.05 Nöjesrävarna [9054573] 10.30 Forskningsresanden: Pehr Kalm [4405] 11.00 Tv-nyheter [48009] 11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [1769318] 12.00 Dagens rubriker [92660] 13.00 Tv-nyheter [55370] 13.05 Lördagssällskap [765776] 13.45 Arto Nyberg [1394592] 14.30 Läkarna [5115] 15.00 Tv-nyheter [82825] 15.05 Diagnos: Mord [9028115] 15.50 Droppen [4211641] 15.55 Ordboken [4210912] 16.00 A-zoom [4060] 16.30 Kungskonsumenten [1757] 17.00 Tv-nyheter [27950] 17.08 Tillbaka till Aidensfield (R) [300266689] 18.00 Tv-nyheter och väder [6202] 18.30 Nyhetsläckan [4221]+ 19.00 Havshelsingfors: Raka strandlinjer [43738] 19.10 Prisma: Vad gör människan till människa? 7164467 Del 1 av 2. Hjärnan i huvudrollen. 20.00 MOT [776] Aktualitetsdokumentären MOT skildrar sanna historier från Finland och utomlands på måndagskvällar. 20.30 Tv-nyheter och väder [87196] Finsk text på text-tv 335. 20.55 Sportrutan [2356592] 21.00 Hemmasalongen: Silverpilarna [72009] Del 1 av 3. 21.50 Tjuren vid hornen [1219825] 22.40 Tv-nyheter [3594134] 22.45 Prima [1873844] Historien om Vesa som för länge sedan blev svärson i Tyskland. 23.30 Islam i Europa [2009] Del 2. Arnela och Muhammed är kämpar till sin karaktär. Arnela är en ung, kvinnlig studerande med passion för islam och jiu-jitsu. Muhammed för en politisk kamp, men också religionen är viktig. Prod UR Sverige. 0.00–0.10 Euronews [97332] 6.00 Dolt ord [37283] 7.00 Frågespel [13689] 8.00 Tellus-frågesport [9014979] 10.00 Sudoku [97641] 11.00 Tv-spelet OK – den rätta frågan [66757] 12.00 Ett ögonblick! [1825] 12.30 Den rätta frågan [8950] 13.00 Firmans stjärnor [78399] 13.50 Helan & Halvan: Det bästa [6593757] 14.00 Där har vi det! [7467] 14.30 Kameran går runt [83080] 14.50 På riskgränsen: Kollisionsvetenskap [8753478] 15.45 Steve och extrema djur [5497738] 16.15 McLeods döttrar [1778467] 17.00 Nicke Nyfiken [52955] Del 29 av 30. 17.25 Lilla tvåan [828979] 18.00 Den rätta frågan [63689] 18.25 Barnen i Bullerbyn [9302399] 18.50 Tv-nyheter [3362134] 19.00 Regionala nyheter [11641] 19.10 Sportrutan [8719370] 19.15 Tvåans höstväder [8716283] 19.20 Flyttfälgvägen [345486] Basket väger högt när hela familjens passion åskådliggörs. 19.50 Smakresa: Kylie Kwong [986757] Kylie kan räknas till en av de påhittiga kinesiska kockarna. 20.20 Örtskolan [8546202] Del 7: Citronmeliss. 20.25 Idioter bakom ratten [537405] 20.55 Comedy Inc [579405] 21.20 Galen grej [409283] 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [3765844] 22.05 Robin Hood [6305202] Vapenbröder. Del 7 av 13. 22.50 Tredje skiftet [1664405] Av stundens ingivelse. 23.35 Mamma, pappa, chef [7000486] Del 4 av 10. Adliga i trångmål. 0.15 Tv-spelet OK – den rätta frågan [2743697] 2.00 Tellus-frågesport [1291177] 3.00–4.00 Sudoku [1295993] 4.00 Mikämikä-tyveli [1108413] 5.00 Sudoku [1282429] 6.25 Godmorgon Finland [99324370] 9.10 Hollyoaks [5836660] 9.40 Rutor [2683991] 10.30 Emmerdale [950592] 11.00 Nöjesnytt [614573] 11.10 Köpkanalen [2198221] 13.20 Familjeforum [4765196] 14.25 Femlingarna [1231009] 14.50 TOP5-frågesport [892950] 15.20 LA law [1224009] 16.15 Matstället (R) [375863] 16.30 TOP5-frågesport [774134] 17.00 De vackra och de djärva [397689] Amerikansk dramaserie. 17.25 Vad ska vi äta idag? [5526950] Aki Wahlman svarar på frågan. 17.30 Emmerdale [778950] Brittisk dramaserie. 18.00 Skräpa mindre [786979] 18.30 Elixir [754370] Finlands landslags motionsprogram. 19.00 Sjuans nyheter [226592] 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [316793] 19.25 Dagens väder [4737405] 19.30 Dolda liv [878399] Finsk dramaserie. Sofia söker
--

Vem betalar för ekologisk jordbruk??

■ **Vem är det** som skall betala om Ålands jordbruk blir mera ekologisk. Är det bonden som skall minska på sina inkomster eller är det konsumenterna som är beredda att betala ett högre pris.

Att gå över till ekologiskt jordbruk från konventionellt går oftast inte i en handvändning. Lönsamheten blir ofta sämre för producenten.

Om vi utgår från en eko-gård med djur krävs det att

man skall ha betydligt mera betesmarker och åkerhektar. Vilket många bönder inte har. Mera betesmarker och åkerhektar kräver också mera jobb. Blir detta lönsamt för den enskilda producenten? Eventuellt inte.

Skall man då minska på djurantalet för att kunna odla ekologiskt och ha eko-kött. Hur går det då med lönsamheten?

Redan nu har lönsamheten blivit sämre för jordbrukare. 1995 fick bonden ca 36 % av

köttpriset som konsumenten betalar i handeln, i dagens läge får boden 24 %, (affärernas och industrins vinst har ökat med 12% när bondens minskat med 12%).

Ekodjur får inte behandlas mot maskar och parasiter. Mjölkkor som äter ekogräs har ibland svårt med att bli dräktiga, pga att ekogräset innehåller så mycket klöver.

I debatten om eko eller konventionellt tycker jag att det är viktigt att politikerna

sätter sej in hur en ekogård kontra konventionell gård sköts och vilken framtid dagens bönder skulle ha om allting blir ekologiskt.

Se även på andra saker som smutsar ner vår miljö, typ sjöfarten, flyget osv.

Med hopp om att politikerna ännu i dag anser att närproducerad mat är det allra bästa.

Yvonne Mattsson
mjölkproducent

Värmeabbonenterna börjar inse det ohållbara

■ **Först blev jag glad** över att få läsa det positiva reportaget om Ömsens kloka beslut att använda bergvärme/frikyla till sitt nybygge på Köpmansgatan. Äntligen börjar man anamma den teknik som har använts i 10-tals år i Sverie, där man flyttar energin från den plats där det är överskott, till den plats där det är underskott, inom samma anläggning.

Men sen kom jag lite längre

fram i texten, till Cai- Eric Ekströms kommentar till det hela. Då blir man bara så trött..

Hittills har fjärrvärmen hållits i gång genom politiska beslut, där man tvångsansluter fastighetsköpare på livstid, till ett uppvärmningssystem där kunden helt är i händerna på energileverantören och de globala förhållanden som styr energipriset.

Men nu börjar väl verkligheten komma närmare. Värmeabbonenterna börjar inse det ohållbara i denna situation, och reagerar.

I fjärrvärmens värld, får man heller ingen lösning kravet på komfortkyla, utan denna måste produceras med med el, vilket väl glädjer Ekström på stadens elbolag. Först sälja dyr fjärrvärme till störsat delen producerad med tjockolja, som sedan skall

kylas bort med el. Är detta verkligen Miljöstaden mariehamns energi / miljötänkade?

I min drömvärld skulle vi producera el i vindkraftverk runtomkring på Åland, för att driva värmepumpar med ute i stugorna.

Detta scenario är mycket annorlunda än Mariehamns Energis flis- och tjockoljeledning.

Per-Åke Pettersson

Ta cykeln Robert!

■ **Förslag** att öppna Parkgatan för genomfartstrafik dyker upp med jämna mellanrum, nu senast från **Robert Liewendahl**. Problemet är att Parkgatan redan är öppen för genomfart och används av många gång- och cykeltrafikanter varje dag. Som sådan är den en naturlig och trygg förbindelse mellan GC-vägen från Östernäs-Ytternäs, till GC-vägarna i stan.

Att öppna Parkgatan för genomfartstrafik, med bil, innebär att denna måste breddas och en helt separat GC-väg byggas. För anslutningen till Östra Utfarten bör man, av trafiksäkerhetsskäl, bygga en rondell.

Aven uppe vid Övernässtugan behövs åtgärder. Allt detta innebär att såväl Tullarns äng som grönområdet nedanför museet måste naggas rejält i kanten.

Det är tråkigt att Robert och partikollegan Regina sitter fast i ett mera än 40 år gammalt tänkande. Ett tänkande från en tid då städer planerades för bilar och inte för människor. Det glädjande är att bara 3,5% av Mariehamnarna stöder Reginas förslag

De korta körsträckorna i Mariehamn gör att avgasutsläppen är mångdubbelt högre än vid landsvägstrafik. Mariehamns Stad bör fortsätta att satsa på miljömålsigt hållbara lösningar som effektivare kollektivtrafik, skyddade leder för den lätta trafiken etc.

En hållbar utveckling innebär inte att förbjuda biltrafik, men väl att erbjuda realistiska alternativ för dem som väljer att lämna bilen hemma.

Anders Gustafsson

Lita på föräldrarna!

■ **När jag läser** liberalernas invändningar mot barnomsorgspengen så inser jag att vi inte kommer att bli överens. Det finns lösningar på allt om vi åtminstone kan enas om att det är föräldrarna som skall avgöra vad som är bäst för barnen.

En framkomlig väg kunde

då vara att införa valfrihet i barnomsorgen så att en del föräldrar väljer kommunal barnomsorg för att det passar bäst och andra använder barnomsorgspengen till att vårda barnen själva. Kan ni ge föräldrarna det förtroendet?

Anthonio Salminen (fs)

Fri konkurrens?

■ **Hade lagt** den här insändaren åt sidan, för att **Fredrik** skulle få en chans som ung-tupp, men efter hans senaste inlägg skickar jag den ändå.

Skulle gärna rösta på **Viveca** i liberalerna, men eftersom hon (partiet) inte offentligt ifrågasätter hans åsikter kan jag inte tolka det på annat sätt än att liberalerna accepterar hans åsikter, kanske vår nästa näringsminister!! Gud bevare mig!

Eftersom den är gammalt citerar jag och svarar:

tvåa åt mig i centrum, verkar enkelt för dig, så nu kan du konkret visa hur den fria konkurrensen fungerar. Bara att byta om man är missnöjd, eller? Gärna före valet.

Fredrik: Vad gör du om korvgubben spottar på din korv. Välj en ny

Tommy: Var hittar jag en ny i Mariehamn? Tur att Röckas är bra!

Fredrik: Om din mataffär inte är bra, välj en ny

Tommy: Vad gör jag om både Citylivs och Matpunkten inte är bra?

och handla, annanstans ,annanstans.

För Fredrik är den fria konkurrensen det som gör att allt fungerar ekonomiskt bra för oss vanliga konsumenter, billigare hyra,mat, bilar mm.

Hoppas Fredrik vaknar upp och inser att teori och verklighet är två olika världar. Sen kommer fulländningen, språkskyddet är garanterat av att vi inte väljer den butik där de pratar finska, genom konkurrensen av en butik där de pratar svenska. Håller faktiskt med, men oroar mig nog inte för finskspråkiga butiker.

Vill du rösta på en ung liberal., välj **Niklas Fabritius**, han har mitt fulla förtroende.

Tommy Uhlin

Hur många ton olja kräver fjärrvärmen?

■ **Ett par frågor** till Fjärrvärmebolagets direktör **Henning Lindström**. Jag har ställt de här frågorna flera gånger förrut, men inte fått svar, Är det obekvämt att svara på detta?

1: Hur många ton olja bränner Mariehamns energi för fjärrvärmen per år?

2: Vilken kvalitet på olja används? Här vill vi se en jämförelse med den oljekvalitet Mariehamns hamn

kräver av fartygen för att få reducerad hamnavgift, pga av rena avgaser. Fartygen har dessutom miljoninvesteringar i katalysatorer, för att hålla nere avgasvärdena. Vad har Mariehamns Energi gjort i detta syfte?

Övrigt: Om det finns c:a 600 fjärrvärmeabbonenter i mariehamn, och värmeförlusterna som bara försvinner på vägen är 10, 8 %, motsvarar det hela

årsuppvärmningen 65 hus i Mariehamn! Energi o värme som bara går upp i rök!!

När Henning Lindström har svarat på frågorna om hur många ton olja Energi bolaget bränner per år, och vilken kvalitet oljan har, skall vi återkomma med siffror på hur många ton sot, svavel, koldioxid mm Mariehamns Energi sprider ut över Miljöstaden.

Per-Åke Pettersson

Massor av finnar vill lära sig yrkessvenska

■ **Att ett språk** får en svagare ställning i samhället beror på flera parallellt inverkanse faktorer.

Finlandssvenskan i mig vill notera att i mina släktled har svenskan praktiskt taget försvunnit, rekordsnabbt under några få decennier. Och då gäller det en betydligt större ort än vad hela Åland är. Finnen i mig vill notera att finnarna har fått kämpa så hårt för rätten att använda sitt språk att det inte finns någon

djupare och ärlig vilja hos det offentliga Finland att främja något svenskt i landet.

Språkläraren i mig vet berätta att det finns massor av finnar som vill lära sig yrkessvenska. Men att de skulle tillåta någon förändring i landets språkstruktur, aldrig! Till mina lärarerfarenheter hör också att engelskan är en hjälpreda i många sammanhang, men att även engelskan lider av ”bad english” vilket särskilt noterats både i Stor-

britannien och en lång rad internationella seminarier. Senast reagerade Sverige mot engelskans intrång i samhälls olika funktioner.

Därför ska inte heller det offentliga Åland dagdrömma på eller om något språk, utan på ett bestämt sätt övervaka läget. Personliga kontakter och kundservicesituationer är en annan sak.

Merja Renvall
Obunden lagtingskandidat

En modern demokrati ska ge plats för föräldraskap

■ **Ålands lagting**, dit jag nu kandiderar för andra gången, har inga system för föräldraledigheter. Det är en stor brist. Det kan inte vara så att kvinnor i barnafödande ålder ska förhindras från att delta i politiskt, demokratiskt arbete.

Många kvinnor kanske inte vill eller kan dela sig mellan moderskapsledighet och lagtingsarbete under den mest intensiva tiden. Idag är man tvungen till det eftersom det inte finns något suppleantsystem för föräldralediga.

Själv ska jag, om allt går väl,

föda barn i januari. Om jag blir invald blir jag borta under vårsessionen. Jag siktar på att vara tillbaka med full kraft från den 1 november 2008.

Fram till dess kan ingen fylla min plats. Det betyder att jag under min mammaledighet ändå går in för att t.ex rösta i viktiga omröstningar. Det gör jag givetvis när det behövs.

Det är hög tid att uppdatera lagtingsordningen. Det måste göras under mandatperioden 2007-2011. Nuvarande system och arbetstider är anpassade

för jordbrukande karlar. En modern demokrati måste tillse att hela befolkningen kan vara representerad på lika villkor. Dit hör också nyblivna mammor.

Jag är inte den första och knappast heller den sista. Föräldrars perspektiv behövs dagligen i det politiska arbetet. Därför måste det gå att kombinera politiskt arbete med familjeliv i alla dess skeden.

Camilla Gunell (s)

Dags att vakna dagvårdspersonal

■**ÅF, FS,** och Obundna vill införa en barnomsorgspeng. Denna peng skall kommunerna betala istället för kommunal dagvård. I Salminens rapport om barnomsorgspeng och lag om detta (som LR beställde 2004) kommer det fram att kommunerna sparar pengar då personalkostnaderna minskar. Varför minskar personalkostnaderna?

Naturligtvis för att barnen

sköts hemma och dagisarna stängs och barndagvårdarna sägs upp. Lagförslaget var planerat att träda i kraft 2005, men bla liberalerna gick mot det. Så nära var alltså er uppsägning.

Nu måste ni inom barn- dagvården säga ifrån. Det kan väl inte vara OK för er att stor del av er yrkesgrupp kommer att bli uppsagda om denna lagförslag går igenom.

Ni vet att om FS, Obundna och ÅF kommer till makten så kan ni tacka dem för er arbetslöshet. Nu gäller det att noggrant tänka efter vilken parti ni skall rösta på. Jag har ett mycket bra förslag. Rösta på en fackligt aktiv, juridisk kunnig socialarbetare som kommer att kämpa för er i lagtinget mot dåliga socialvårdslagar!

Sirpa Eriksson (lib)

Ohållbart fiskafänge

■**I torsdags** sändes en valdebatt från Sottunga. Intressant. Där diskuterades bl a turism i skärgården och säsongförlängande fisketurism. Här kom det upp ett intrikat problem som många märkt, men få gjort någonting åt – ett ökande antal buffliga fiskemarodörer.

Vissa grupper av fiskare ställer till det för andra fiskare, för vattenägare, grannar, stuguthyrare och hela fiskbeståndet. Dom bär sig illa åt, har helt andra miljövärderingar utan att ta hänsyn till lokala sedvänjor och regler. Man kan nog anta att

uthyrarna ger både muntlig och skriftlig information om hur fisket bör bedrivas med hänsyn till miljö och fortbestånd. Men uppenbarligen förstås inte detta - eller vill inte förstås.

Någon form av filtrering måste till. Tråkigt nog.

Nu kan man ju inte avhysa grupperna av etniska skäl, men eftersom ingen förändring tycks ske, och missgrepen fortsätter måste man väl helt enkelt kunna hänvisa till fullbelagt, när ökända grupper vill boka in sig. Som vanligt gäller väl att några få ställer till det för många andra.

Medveten om att uthyrare givetvis ser välkomna pengar i dessa turister är det oklokt att se bara till kortsiktiga inkomster. Eftersom dessa grupper ökar och breder ut sig, skrämmar de bort de skötsamma. Bättre att ta några obokade helger nu för att i stället bygga upp en trogen och önskad kundgrupp på lång sikt. Att urskillningslöst hyra ut kan liknas vid att sälja sin själ och livsverk. Ålands själ och rykte är mer värt än så.

Med vänlig hälsning
CG Sjöberg

Moment 22 för miljöbilar

■**Bilen** är lika med frihet och en förutsättning för många landsbygdsbor för att klara vardagen! Nu är det ju så att bilar inte är särskilt miljövänliga. Gällande Ålands situation med miljöbilar och miljöbränslen så har vi hamnat i en “moment 22”-situation eftersom det inte finns efterfrågan på miljöbränslen då inte miljöbilar finns i tillräckligt stor utsträckning och samma sak gäller ju att det inte finns miljöbränslen då inte miljöbilar finns tillräckligt av. Jag tror att vi måste ge bilköparna och

bränsleförsäljarna “start-stimulans” från politiskt håll. **Några** konkreta realistiska förslag som jag tycker att vi politiskt ska arbeta för. Kommuner och landskapet köper in miljöbilar vid alla nya inköp där det är möjligt att använda miljöbil och utmana företagen att göra likadant. Skapa en tidsbegränsad “bonus” som subventionerar alla nya miljöbilsinköp för privatpersoner och/eller inför ökat resavdrag för dom som använder miljöbilar. Be vår riksdagskvinna

arbeta för att riket ska ge skattelättnad för miljöbränslen så att dom blir billigare. Arbeta för mer skatteövertagande så att vi själva kan använda skatten som stimulans enligt ovan. Be någon driftig företagare sätta upp en reklamfinansierad internetsida för samakningsbokning för ållänningar. Hm, ska nog ta tag i den sista frågan själv och föreslå det för en bekant! Eller hinner du före? **Petri Carlsson 549 (fs)** <http://petricarlsson.wordpress.com>

Tillåt högre centrumbyggen

■**Det finns flera skäl** till varför man bör tillåta högre byggnader i centrum och samtidigt lätta på parkeringskraven vid nybyggen. Här är några: ☐ förtätning av stadens centrum ger en mer “levande” centrumkärna året om. ☐ tomtpriset i centrum är högt och byggnation på höjden kostar minst per kvadratmeter = billigare bostäder. ☐ om vi släpper på parkeringskravet lite så blir byggen något

mindre kostsamma = billigare bostäder. ☐ t.ex. äldreboende har inte samma behov av parkeringsplatser. ☐ vi ökar bostadsutbudet i centrum vilket också bör få ner boendepreiser på sikt. ☐ vi “frigör” egnahemshus då föräldrar med “utflugna” barn och äldre får ett attraktivt alternativ till sitt nuvarande boende. **Petri Carlsson 549 (fs)** <http://petricarlsson.wordpress.com>

Åf röstfiskar de också

■**Harry Jansson** skriver i en insändare (Nya Åland 13 oktober) att vissa i liberalerna fiskar röster när de föreslår att näringsrätten bör slopas. Detta eftersom förslaget omöjligt kommer att kunna genomföras inkommande mandatperiod. Jag är fullt medveten om att det kommer att bli svårt att få en tillräcklig majoritet för att slopa näringsrätten den närmaste framtiden. Men Harry, det är knappast

Högre straff för rattfylla

■**Vill komplettera Åke Mattssons** insändare ”gör Åland trafiknyktert”. Du har helt rätt i vad du skriver, men det som fattas i vår alkoholmoral är ju skammen. Ingen skäms ju längre för att de har åkt fast för fyllekörning. Det tillhör ju vardagen för många, tyvärr.

Vissa t.o.m skämtar om att ha åkt fast för grov rattfylla. Jag förordar högre straff. Det ska kännas både fysiskt och psykiskt att ha kört påverkad. En person som åkt fast för fyllekörning mer än en gång borde det ju vara en fråga om personen överhuvudtaget ska ha nåt körkort tillbaks.

I nu läget är det ju hårdare straff att ha en pistol hemma än att köra påverkad. Jag kan inte se skillnaden mellan en osäkrad pistol och en påverkad person bakom ratten.

”Alltid nykter bakom ratten”

Ekonomisk morot för miljövänliga

■**Det talas med rätta** om de ensamma pensionärerna med låga inkomster och det orättvisa i att de skall ha samma grundavgifter för t ex sopor, TV-licens och elektricitet som de större familjerna. Det är ett förståeligt och rättvist tänkesätt men den fattigdomsrapport som ÅSUB kom med i maj visar att det finns ännu en grupp i vilken andelen fattiga är lika stor: nämligen storfamiljerna (6-personers eller större).

Därför är det inte alldeles enkelt att säga vilken avgiftspolitik som är mest rättvis om vi vill ha ett jämlikt samhälle. En sänkning av Mise-avgiften för ensamhushållen måste ju rimligtvis tas igen genom en höjning för storfamiljshushållen. Om det är rättvisa vi är ute efter - är det inte då mängden avfall som är det viktiga? En storfamilj som konsekvent försöker minimera avfallet t ex genom att använda tygblöjor eller som köper

produkter utan onödiga förpackningar; ska de betala flerdubbelt upp mot en mindre familj som totalt struntar i detta och vars sopmängd är avsevärt större? Nej, jag tycker att det är viktigt att vi försöker hitta ett system där det finns en ekonomisk morot för alla hushåll att vara miljövänliga. **Siv Hallbäck (s)** Lagtingskandidat 147 Stadsfullmäktige 515

Bra ibland med folkomröstningar

■**”Folkomrösta** om beskattningsbehörigheten” skriver liberalernas ordförande **Vi-veka Eriksson** i en insändare. En bra ide i sig – men än så länge är ju Ålands Framtid det enda partiet som seriöst utrett beskattningsfrågan och gjort en statsbudget för Åland. Eftersom övriga partier inte orkat sätta sig in i eller velat debattera skattefrågan är det för tidigt att kräva att väljarna skall ha en klar uppfattning. **Inom Ålands Framtid** anser vi att det ibland är bra med folkomröstningar. Det är viktigt att i stora frågor stämma av folkviljan, ifrågasätta

politiska påståenden, föra en informativ och initierad debatt så att de röstande inte förs bakom ljuset utan hinner bilda sig en egen uppfattning. Liberalernas krav på garantier för ekonomin i framtiden är inte realistiska, av vem skulle vi kräva garantierna? Bästa garantin för välfärden är att Åland övertar behörighet för att skapa en näringslivsmiljö som är anpassad för företagandet på Åland. Då utvecklas företagen och nya framtidsjobb skapas. **Rolf Granlund och Erik Schütten** Språkrör för Ålands Framtid

Namn saknades

■Namnet saknades på en av underteckarna till insändaren ”Gå och rösta!”, från socialdemokraterna i Eckerö, i lördagens tidning: **Rolf Söderlund 534.**

Inför valet bör alla texter från kandidater uppställda i lagtings- eller kommunalval bör vara under 2.000 tecken långa, inklusive blanksteg. De texter som är för långa skickar vi tillbaka till avsändaren för avkortning. Mess som tar politisk ställning, eller talar för eller emot vissa kandidater innan lagtings- och kommunalvalet den 21 oktober tillåts inte. Vi hänvisar till insändarplats för politiska åsikter.

Håller med om de handikappades ekonomiska verklighet!

■**Henrik Löthman (s)** har helt rätt i sin insändare om de handikappades situation, vars ekonomi är urusel. Jag gjorde ifjol en rundringning privat till några föräldrar till utvecklingsstörda, för att bilda mig en uppfattning om hur ekonomin såg ut för deras barn. Jag fick fram liknande uppgifter, efter mat och omsorg hade de kvar mellan 3,- till 8,- per dag. Inkomsten kunde stiga till 12,- per dag för den som

hade möjlighet till arbete med lön. Inkomsten täcker varken beklädnad, hushållsartiklar, aktivitetsavgifter, telefonräkningar eller cafébesök. Nettot per månad blev negativt! Svar till Henrik, ja jag vill också vara med och arbeta för en förändring av de handikappades situation. **Monica Häggblom(c)** Eckerö Kommun 508 Lagting 27

Nyankortsvinnare:
Erica Erlund, Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Är bio Savoy värd att räddas?
Ja: 56 %
Nej: 44%
749 personer svarade. Ny fråga på **nyan.ax**

Vem ska mätta 9 miljarder munnar?

■ **I näringslivsdebatten** i Ålands radio skulle vi räkna upp och nämna framtidsbranscherna på Åland. Mitt svar var: Sjöfarten, it, turism och primärnäringsarna.

Varför primärnäringsarna, är inte de på väg ut, kanske någon undrar? Nej, sannernligen inte, om det är något vi behöver så är det mat att sätta i munnen och miljövänlig energi i alla former!
I ett tal på Svenska mässan i Göteborg på tisdagen den 9 oktober beskrev USA:s förre president **Bill Clinton** jordens om mänsklighetens situation på ett lysande sätt. Den som inte tidigare insett vad det handlar om fick sig garanterat en tankeställare.

Ett mycket stort problem

vid sidan av allmän klimatförstöring och global uppvärmning är hur vi ska mätta alla munnar. I dag har jorden 6,7 miljarder invånare. Nu skrivs prognosen för världens totala befolkningstillväxt upp. FN tror att jorden år 2050 kommer att ha 9 miljarder människor.
På Åland ser vi en ny trend - unga driftiga personer tar över - att vara bonde är inne igen. Unga människor betyder också nya, fräscha idéer. Det plöjs inte i samma gamla fåror. Dagens unga bönder är kreativa företagare. De har insett att enda sättet att förtjäna pengar, att få en större del av kakan, är att höja förädlingsgraden och hitta på nya kombinationer. Skördefesten - en av höstens allra största attraktioner - är ett

bevis om något på hur mycket vi värdesätter jordbruket och öppna landskap.

Det kommer alltid att finnas en enorm marknad för primärnäringsarnas produkter. Det är ju inte bara mat det handlar om – miljövänlig, långsiktigt hållbar energi är det nya för dagens entreprenörer. Det finns många duktiga, nytänkande, unga, åländska eldsjälar som hittar fram till nya marknader och nya nischer. Det har ålänningarna alltid varit skickliga på.
Den stora utmaningen är att få politiken att hänga med i svängarna. Jordbruket är som sagt en framtidsbransch!
Tobben Eliasson, lagtingsledamot (c)
www.tobben.ax

Ge barnen en chans

■ **Omöjliga ungar** - hette det förr. Nu är det barn med särskilda behov, och det är precis vad vi behöver ge dessa barn - tillgodose deras behov. Tyvärr är det inte alla kommuner som har gjort detta, trots att det finns lagstadgat.

För dessa barn är det viktigt att fångas upp tidigt

i livet, redan på dagis eller förskola för att kunna ge dem en god grund att stå på - barnen behöver även de anpassa sig för att kunna fungera i samhället. Det viktigaste är dock att ge dem tillräckliga resurser i skola, dvs att barnen får gå i små elevgrupper med stöd om det behövs.

Vänta inte och se tiden an,

sätt in resurser så tidigt som möjligt så har även dessa barn samma chans som alla andra att lyckas med framgång. Glöm ej heller förståelse och uppmuntran!
Det vill jag arbeta för i en kommun, som redan är bra på att ta hand om barnen.

Sophia Ålund (s), Jomala

Al Gore – Nobel fredspris 2007

■ **Jag är glad** över att Nobel fredspris 2007 har givits till Al Gore och IPCC FN´s klimatpanel. Mera information om dem och om växthuseffekten finner man på min hemsida www.GardLarpes.ax under länkar.
Växthuseffekten är ett riktigt hot för vår hälsa och välfärd, och därför bör åtgärder göras genast för att värna om vår natur.
Jag anser att åtminstone

följande två saker bör göras för att värna om vår natur.
1. Vindkraften bör utökas mångfalt. Där kan landskapet med deltagande i finansiering och ägande påskynda utbyggnaden av vindkraft. Vindkraft utgör ren och uthållig energi. Med 5 nya Båtskärsprojekt skulle Åland täcka sitt eget elbehov och även kunna exportera el.

2. Kollektivtrafik minskar privatbils- och avgaser. Avgiftsfria landsortsbussar är den effektivaste satsningen landskapet kan göra för naturen, i synnerhet om kollektivtrafiken körs med el-bussar.
Ovan nämnda åtgärder hjälper även till att bibehålla en levande skärgård och landsbygd.
Gard Larpes (Lib nr 82)
Jurist mån om naturen

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Tack till Ann på Allbygg för att jag kan gå ned för trapporna nu. **"Gerry på Scheffersgränd"**.
■ ■ Den här gången en påkörd katt på Måsvägen, nästa gång ett barn?!! Sänk farten bilister, ni kör oftast för fort! Håller man 30 som det ska vara, behöver inte sånt här hända, för då hinner man se vad som dyker upp på vägen! **En boende på Måsvägen.**

■ ■ 362 messare i Nyan är bättre än KE HUD FLE. Den KE HUDska messkulturen är inte mycket att skryta med. **0457.**

■ ■ Var köper man en MISE-tunna som man får elda sopor i? Nästan alla i Jomala har en sån tunna... Komihåg att rösta-blankt så har man röstat. **040.**

■ ■ Låt oss säga så här: blir dom där pajas-pjamasarna kvar på BB, så föder jag mitt nästa barn hemma. Var kan man skriva på den där listan? **"Mamma"**.

■ ■ Den bästa ölen i arabvärden måste ju va Karj-Allah. **040.**

■ ■ Vet ni varför Svensson håller tidningen upp och ner? Jo då är Brynäs i topp! **040.**

■ ■ Och nu,bästa tid., ska ni börja sortera på alla mess från sk. psykopater, är pers.som bara ved.börande famikj känner till. Vill bara berätta, men mina barn har fått lida p.ga min godtrogenhet. Mitt råd till kvinnor: försök sälla bort en karl som bara tycker synd om sig själv. **0457.**

■ ■ Tror du heter Dan, 40+, Park i lördags. Intresserad eller allmänt full? **040.**
■ ■ Närvårdare! Tehy bryr sig bara om din medlemsavgift, för övrigt har de aldrig varit intresserade av vår yrkesgrupp. Det har du väl sett i det praktiska arbetet inom det hierarkiska systemet? Alla har rätt att utveckla sig och få varierande arbetsuppgifter, så är inte fallet inom vården. **0457.**

■ ■ Tur att de finns ansvarsfulla ungdomar som tipsar om rattfyllon, de kan faktiskt döda oskyldiga laglydiga medborjare. **0457.**

■ ■ Alternativ/kvantmedicin är på frammarsch, tänk så mycket bi-verkningar den så kallade godkända medicinen har. Mycket i vår atmosfär har ännu inte fått sin förklaring. Ändå tror vi på änglar, hur många av oss har sett dem? **0457.**

■ ■ Önskar det fanns en förening/stiftelse som kunde återbörda historiska/linjesköna/kulturskatten, Svea Jarl ex Apoll III till Åland. För att bli renoverad till skolfartyg för hela sjöklustret, det vill säga sjömans/res-taurang/navigation .Finns det ingen annan som brinner för en sån här sak? **Tomten 4.**

■ ■ Mobilpratandet i offentliga lokaler är ett otyg. Tacka vet jag sms...:) **0457.**

■ ■ Hur kan man ha så sugig skola som jag? Dåliga och sura lärare som verkar ha glömt bort vilket årtal de.. Ni är den sämsta förebild

som finns. H Elev.

■ ■ De nya sjukhuskläderna är faktiskt riktigt hemska. **040.**

■ ■ Har någon sett Nisse? En gulvit, långhårig pojkkatt med en "tova" på ryggen. Pratsam och kelig. Försvann från Klintvägen för cirka 1 vecka sedan. Har någon sett honom? Ring **040 910 99 01** eller **040 726 87 40.**

VÄDRET SOM SMS

För aktuell väderprognos i din kommun

Skicka PROGNOSE FÖGLÖ till 173521

Kostnad 0,60€

Nya Åland

■ ■ Nämen fy vad fula sjukhuskläder! Det är inte nog med att man måste läggas in när man är sjuk. Man måste se ut som en clown också! Dåligt ÅHS! **050.**

■ ■ Vi hade ont om kläder, men dagens mamor ska väl inte ha sina pyjamas från mattvåtkorgen. **Mommo S.W.**

■ ■ Oj gud Nej! Var kan man skriva på namninsamlingen mot dom hemska nya pyjamasen på sjukhuset? **050.**

■ ■ Till icke fackansluten. Du är hjärtligt välkommen till Tehy. Kontakta kansliet tel 17 312 tisdag-torsdag 8-16 eller tehy@aland.net. **Nöjd**

och glad tehymedlem.

■ ■ Är det nån som vet om det blir lilla julmarknad på Jan Karlsgården 1 december.? Turistkompis undrar? **0457.**

■ ■ Har singellivet blivit slött - är tanten gnällig och trött? Kom till dartklubben onsdag kl 19 och dansa bugg - snubben, så får du i vecken blött. Vi är på våran vakt och inte ut på jakt. **50- buggnoviser.**

■ ■ De börjar bli dags att granska postens alla chefer, dom flesta är relikter från den statliga tiden dags att byta, för att det går bra behöver inte betyda att de inte kan gå bättre. Hälsning **Postis i 12 år.**

■ ■ Skit i att fara till casinot då om det är så farligt med mobiltelefoner. Vi så kallade ungdomarna vill ändå inte ha svett och sagge stinkande nuckor eller äldre hängpungar där. Mvh **Mera mobiltelefoner.**

■ ■ Du, som kör den mörka importerade "tretton i dussin"- BMW... fredag eftermiddag från Mariehamn till Godby; skiter i om du riskerar ditt eget liv, men tänk på de andra trafikanter i alla fall! Det du höll på med bevisar att du missade mötet

där förnuftet utdelades! Nästa gång blir du polisanmäld! **0457.**

■ ■ Sättäns plakat som är längs vägarna överallt, fullt som. **Hmmf.**

■ ■ Har oxå sett Ron Jeremy men då tittade han över häcken vid WHA! **Producenten.**

■ ■ Vursting värsting feting peting! **Hmmf.**

■ ■ Ni kan väl bygga bro till Brändö ändå? Så kanske man får tidningen den närmaste veckan i alla fall. **040.**

■ ■ Hur täcks man föra problemavfall till Emmaus byggetur, till exempel målarfärg som är som en klump i burken, skitiga möbler och annat skräp som hör hemma på tippen? Om ni kan ska ni skämmas! **0457.**

■ ■ Måste säga att jag tycker det är tråkigt hurdan uppfattning många har om oss skärgårdsbor. Lata, oföretagssamma initiativslösa bidragssökare finns det ju överallt. Vi är många duktiga egna företagare härute åxå, som inte kräver samhällkets hjälp för att gå runt, och alla kan/vill ju inte bo i stan. Dessutom är väl hela Åland en liten, liten ö... **040.**

■ ■ Du har väl ett gott samvete som körde över katten på måsvägen. Kör ännu fortare kanske du kan pricka ett barn. **Måsv. 5. C.**

■ ■ Tom ylander är det snyggaste som finns! Är det någon som vet om han är singel?? Pussar från **En beundrarinna.**

■ ■ Du i den vita Hondan som körde ut från El ab på Strandgatan, du sprättade ner mej totalt och inte brydde du dej om att stanna och be om ursäkt heller, f.n vilket svin. H: **Dyngsur.**

■ ■ Varför ändra en bra skola ? Strandnäs skola är ok, om det kommer ett fåtal nya elever so what, de finns nya elever varje termin. Alltså inget nytt. **"Fredan"**.

■ ■ Tack till alla som var på mitt födelsedagskalas förra veckan. Jag hade jättekul. **Janne.**

■ ■ SubSea V har bara halva flaggan kvar. Får man ha vilken trasa som helst som Ålands flagga? **0457.**

■ ■ En viss bil står parkerad på Ålandsvägen för att ägaren redan har två skrotbilar på fastighetens gård. Bilen är en trafikfara. **0457.**

■ ■ Ja himmel vad det ska smycas i KK-bunkern! Dessa pengar kunde sättas på missbrukarvård, sjukpensionärer, pensionärer, djurskydd mm, mm istället. Men vem bryr sej? Tupparna satsar på sånt som ser fint ut för turister med flera. Mvh. **53an.**

■ ■ Längtan. Ibland slår den nästan omkull mig, som ett slag i magen, längtan att få ta din hand, stryka över din kind, få tala om vad jag känner, men allt blev så fel, så jag döjer den med ett leende, min längtan till dej! **0457.**

■ ■ Svar på frågan om en närvärdare kan vara med i Tehy: Ja, det kan man. **Jörgen Erlund, org sekr, Tehys fackavdelning på Åland.**

NYANS ROS

...till **personalen på Åhs Tandvård** för en givande och en mycket intressant praovecka. Jessica.

...till **alla barn och föräldrar** som hjälpte till med talkoarbete på skolgården vid Sunds skola i lördags. **0457.**

HÄLGE

ZITS

” Hur länge skall Skärholmsfruarna spöka i rapporteringen kring mjölkpriset i Sverige? TIDNINGEN LAND OM NYHETSVINKELN ATT BARN-FAMILJER DRABBADS AV HÖGRE MJÖLKPRIS

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Primus inter pares Johan Larsson

”Mitt minne är delat i två årtal”

Någon gång under 1980-talet packade mina föräldrar vår lilla silvergrå Golf och körde med två småbarn ner till Titos Jugoslavien. Jag tror inte deras politiska medvetenhet var särskilt stor. Eller så var den det.

Jag var i alla fall inte medveten om var det var vi skulle åka. 80-talist som jag är. Och skulle någon fråga mig vad som mer hände den där sommaren hade jag inte kunnat svara. För jag minns helt enkelt inte.

Men något jag alltid förundrats över är den goda minnesbilden jag har från just den resan. Jag kommer ihåg packningen, bilen och Autobahn genom ett delat Tyskland. Ja, så pass längesedan är det. Ändå minns jag det så väl. Trodde jag i alla fall.

För bara några dagar sedan satt jag ensam i min lägenhet. Jag hade kokat mig en kopp te och köpt några kakor. Det var inget speciellt. Men som tankar ibland tenderar att göra svävade de iväg till just den sommaren i Jugoslavien och jag började fundera över vilket år det nu var. Jag kunde ringt mina föräldrar men så viktigt kändes det inte. Och förmodligen var det reklampaus under Heroes.

Men precis när jag skulle ta en tugga av kakan verkade det som om minnet svek mig. Som en inverterad madeleimbakelse. Var det 1984 eller 1987 som jag och min syster trängdes i baksätet i den lilla Gofen? Kommer jag ihåg den långa stengiga stranden som ett minne från ett tidigt eller sent 80-tal?

Jag har ju sett klipporna på foto. Adriatiska havet. Folkdräkterna. Och stugan vi bodde i. Är det från dessa bilder jag minns allt? Har jag fått min minnesbild förvrängd av fotoalbum som numera trängs inne på vinden med julpynt och gamla skärbrädor från slöjden?

Oavsett kommer jag inte ihåg årtalet. Och om jag väljer ett år av de två, jag tror trots allt att det var 1984, låter jag den andra tyna bort tills den inte längre existerat. Trots att den kanske gjort det.

I mitt minne har därför det ena årtalet aldrig haft företrädare till det andra. Det har alltid funnits två år. Men ett minne. Det har alltid funnits två möjligheter till samma resa. Två förslag till en konkret sanning.

Men logiken säger något annat.

Logiken säger att ett av årtalen måste ha företrädare. Oavsett om det är rätt eller fel. Oavsett vilket år det nu var som pappa med en förskräcklig feber styrde förbi Alperna med mamma som nervös kartläsare.

Detta har jag fått berättat för mig efteråt. Men aldrig vilket år det var.

Detta måste jag minnas själv. Eller snarare, detta måste jag bestämma själv. Trots att logiken ju säger något annat.

Det inträffade kan bara ha hänt en enda gång.

Seg strejk. Nästan fyra månader höll sjukskötarna på Åland ut med sin strejk 2003. På rikssidan tar man nu till massuppsägningar för att få upp lönerna. Att det måste gå därhän är inget bra betyg för maktbarnen. Man borde ha insett redan med strejken på Åland att tålamodet höll på att tryta. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Det gäller att se upp numera med vad man lovar valkampen. Plötsligt nöjer sig väljarna inte längre med att löften inte kan uppfyllas. Och då kan det gå som i riket just nu.

Det är lätt att efter ett val säga att om vårt parti ensam hade makten så skulle vi göra precis som vi lovat. Men när de andra inte vill...

För så är det många gånger, man måste jämka och kompromissa. Och kanske är det också lätt att med vetskap om detta lova litet mer, eftersom man i alla fall inte ges någon möjlighet att uppfylla löftena.

Men nu ställs hårt mot hårt på rikssidan. Sjukskötarna uppfattade ett löfte om 500 euro mer per månad och kräver att få det. Nu strider man inte bara om vem som har lovat och hur det lovades – faktum är att det handlar om så mycket pengar att ingen politiker kan ha gått ut med detta på fullt allvar. Man kanske trodde att skötarna skulle uppfatta det hela som tecken på god vilja, inte mer.

Nu blir det mer. Mycket mer.

De offentligt anställda sjukskötarna på rikssidan kräver 24 procents löneökningar, 9 som normal löneförhöjning i klass med vad andra får och resten som gropjustering.

För att sätta kraft bakom kravet hotar man med massuppsägningar. Och vad gör samhället då?

Om en avdelning för hjärtoperationer på ett stort sjukhus plötsligt inte har en enda skötare anställd så blir det inga hjärtoperationer. Eller höftledsoperationer. Eller annat. Det går inte att kalla in folk på krisarbete om det inte finns anställda att kalla in.

Det är ett mardrömsläge. Men det rör ju inte oss. Eller? Inte i form av att sjukhuset står utan sjukskötare. Men betala får vi också.

Våra skötare har haft sin strejk. Den var inte lika hård, men den var lång. Redan då borde man också utanför Åland ha noterat att Tehy håller på att förlora tålamodet. Nu kan våra skötare ta det lugnt och vänta på ett avtal på rikssidan så småningom och sedan förutsätta att man får lika mycket här. De har gjort sitt för det som nu pågår.

Hur blev det så här? Varför har man låtit det gå därhän att skötarna tar till massuppsägningar för att få upp lönerna? Hur kommer det sig att arbetsgivarna inte har lyckats övertyga sin personal om att den har just den lön den är värd?

Kanske för att den inte har det. Vem kan säga det med säkerhet.

Man brukar diskutera lönsamhet. I branscher med lönsamhet kan man möta lönehöjningar mot produktionsökning, ökade vinster och liknande. Inom offentlig sektor ser det inte ut så. Sjukvården kan kosta mer eller mindre, men den kostar. Och då skall lönerna hållas nere?

Men allt annat inom offentlig sektor kostar också. Skolor, polis, räddningstjänsten, skatteverket. I den mån det görs ett bra jobb så mår samhället bra, det är vinsten. Men den kan inte mätas i pengar. Så hur gör man då? Jo man arbetsvärderar.

Man jämför krav på utbildning, ansvar, allt

som krävs för att arbetet skall skötas bra. Och så räknar man ihop poäng eller hur man gör och ger samma lön till alla med samma poäng, oberoende om det är en vän liten dam inom vården eller en kraftig karl inom räddningssändet.

Om det arbete de utför kräver lika mycket av dem så skall de ha samma lön.

Ok, det är kanske inte lätt att värdera ansvar för att bevaka demonstrationer med ansvar för att dela ut rätt piller i rätta mängder, men det måste göras. Samhället måste också kunna värdera det arbete som görs av lärare med det som görs av bibliotekarier, stadsarkitekter, miljövårdschefer och allt vad som finns inom offentlig sektor.

Om inte det görs snart så får vi en situation där branscher av lågavlönade, eller åtminstone inte värlavlönade, står mot varandra istället för att samarbeta. Hur lyckligt är det?

Att Åland just nu står utanför betyder inte att allt är bra här. Arbetsvärderingen behövs här också. Kunde inte partierna gå ut och lova det nu. Och sedan hålla det.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig
utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007						1) Charter 14-15.10 och 19.10. Ring för mera info.	
M:HAMN 01.50 1) → 11.00 2) →	ÅBO 08.00/09.00 1) → 17.00/18.30 →	M:HAMN 12.55 L 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 13.05 L 1) → 23.30 L →	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 18.15/19.15 1) → 06.00/07.30 K →	M:HAMN 23.45 → 01.40 → 10.50 →	2) 27.10 avg från Långnäs	
M:HAMN 23.55 →			H:FORS 09.55/17.00 →			M:HAMN 04.15	
L = Långnäs K = Kapellskär						 A member of AS Tallink Group www.tallinksilja.fi	
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bllj.försäljning. ej kan garanteras							
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552							

Försäkringar på hemmaplan

KOM IHÅG – FÖRTÖJ ALLTID FÖR STORM!

ALANDIA BOLAGEN
Tel. 29 000
mhamn@alandia.com
www.alandia.com

Turlista t.o.m. 6/1 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar		13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via City-terminalen. Från Stockholm ① Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. **Extra turer fr. Eckerö:** 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. **Extra turer fr. Grisslehamn:** 5/12 kl. 20.00

Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00

ECKERÖ LINJEN
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerotinjen.ax

1) Charter 14-15.10 och 19.10.
Ring för mera info.
2) 27.10 avg från Långnäs

SILJA LINE
A member of AS Tallink Grupp
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK
Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50	→	01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	←	04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007					
MARIEHAMN - KAPELLSKÄR			Fredag - söndag		
Måndag - torsdag			MARIEHAMN KAPELLSKÄR		
08.00	→	09.30	07.00 1)	→	08.30
16.00	→	17.30	13.00	→	14.30
15.30	→	12.00	19.00	→	20.15
22.30	→	19.00	12.30	→	09.00 1)
			18.30	→	15.00
			00.05	→	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	→	06.30	03.30 L	→	07.35
04.35 M	→	09.40	14.25 M	→	19.50
10.15 M 2)	→	15.30	23.45 M	→	10.00
14.25 M	→	18.55	14.10 M	→	08.45
14.10 M	→	07.45	01.00 L	→	21.00
23.35 M	→	16.45	04.25 M	→	17.30 3)
07.45 M	→	18.00 2)			
03.20 L	→	20.10			

2) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. i) M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00 före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storg. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

MÅNDAG 15 OKTOBER 2007

dagens ålänning

“Vad skulle dom göra utan oss?”

Inte bara en utan två dagens ålänningar hittar vi på uteplatsen vid Shell Select-stationen vid Österleden.

Ingegerd Hanses och Johanna Stengård är båda 14 år, bor i Västernäs och går på åttan i Övernäs skola.

Select tycks vara populärt – kommer ni ofta hit?

– Jo, tre gånger i veckan, kanske. **Känner alla varandra i den här hörnan?**

– För det mesta. Det kan vara olika gäng olika kvällar. Ibland känner man alla, ibland är det olika gäng på samma gång.

Hänger ni bara här eller är ni kunder på Select också?

– Visst, vi köper mycket godis, Red Bull och Battery. Vi är nog bra för affärerna. Vad skulle dom göra utan oss?

Sitter ni här när det är tio minusgrader också?

– Nej, då går vi nog in.

Vad gör ni annars?

– Springer runt på stan. Sitter vid datorn och chattar. Typ lägger upp bilder på bilddagboken.se. När man gör det blir det som en

Hösthäng vid Select. Ännu är det inte så kallt att kompisarna Ingegerd Hanses (till vänster) och Johanna Stengård söker sig inomhus.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

slags dagbok.

– Laddar låtar. Ner, inte upp. Ofta får man tips om bra musik, kompisar skickar låtar och så byter man på MSN.

Vad laddade ni senast ner?

– Typ ”15 år”... jag har den i min mp3, säger Johanna och bläddrar i låtlistan.

Bandet heter FFL och låten ”Att vara 15 år”.

– Det är en bra partylåt. Men inte dansmusik.

Vet ni redan vad ni skall göra efter högstadiet?

– Antingen blir det lusse eller Sverige. Kanske Uppsala. Om man går på lusse har man några år på sig att bestämma vad man skall göra sen.

Vem vill ni hälsa till?

– Det får bli till alla som vi känner.

PATRIK DAHLBLOM
redaktion@nyan.ax

vädret

Måndag

Stockholm 12/+8
Åbo 11/+8

Tisdag

Stockholm 13/10
Åbo 11/10

Onsdag

Stockholm 12/+5
Åbo 10/+7

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	+9	☁
Åbo	+8	☁
Helsingfors	+8	☁
Stockholm	10	☁

Utomlands i går

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	+9	SV	13
Märket	+9	SV	9
Kumlinge	+9	SV	8

Vattenståndet i går kl 15

	Föglö	+5 cm	Åbo	+13 cm
--	-------	-------	-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:18	18:32
Helsingfors	7:58	18:12
Stockholm	7:24	17:42

Max/min temp. 7.10 - 14.10. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+11,3	7.10.	-2,6	14.10.
Åbo	+10,9	7.10.	-3,8	14.10.
H:fors	+12,7	7.10.	-2,7	14.10.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	12	☀
Åbo	+8	☀
Helsingfors	+8	☀

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Lök- och potatissoppa

4-6 lökar
2 msk olivolja
2 dl vitt vin
1,5 l vatten
3 msk kycklingfond
2 lagerblad
6 potatisar (400-500 g)
1 knippe persilja
4 skivor vitt formbröd
2 dl riven ost

Skala och skiva löken, fräs den utan att ta färg, i en stor kastrull med olja i ca 10 minuter. Rör om då och då. Tillsätt vin, vatten, fond och lagerblad. Låt småputtra i ca 10 minuter. Skala och skiva potatisen tunt, lägg ner i soppan och koka i ytterligare ca 5 minuter tills den mjuknat. Salta, peppra. Rör ner hackad persilja. Lägg soppan i ugnssäker skål. Riv brödet grovt och fördela ovanpå soppan. Strö över osten. Gratinera under grillen i ugnen ca 3 minuter tills osten smält och fått fin färg. Bröd till.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Följ med på
veckans
lunchguidning
tisdag kl. 12.00

Elisabeth
berättar om
Ålands självstyrelse
och dess symboler

ÅLANDS MUSEUM

SMÖRCROISSANT 0,60
SMÅ WIENERBRÖD 0,65
CIABATTA 0,70

I cafeét:
Kaffe och
gräddmunk **2,50**

ÅLANDSKRINGLAN
Caféet öppet: vard. 7.30-17, lörd. 10-15,
(gamla Iwa) Torgg. 12, tel 13 446

Hjälp oss bekämpa knarket!

Polisens tipstelefon

- Dygnet runt
- Anonymt
- Gratis

Tfn 08009-15 444

VI-SMA

Babyartiklar, vagnar, sängar,
grindar, bilbarnstolar m.m.

I Matkrokens hus, Krokulundsv. Ödkarby
Mån-ons 12-15, Mån-tis 18-20,
första lördagen i månaden 12-15
Tel. 04573613230

Veckans produkt

SIEMENS
Gigaset SL 370

En elegant telefon i miniformat med Bluetooth® teknik – för förbättrad sladdlös kommunikation i hemmet.

149€

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

Griskarré
inhemsk

595
kg

Gäller 15-20.10

MATHIS
Punketen

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

ARKIPELAG

Lunchbuffé
Måndag 15.10

Helstekt fläskfilé
med svampsås, GH
Stekt lax
m. remoulade, GH
Kikärter med curry
Dagens soppa

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

REFLEXJACKOR

Kort modell **48 €**
Lång modell **63 €**

Häst & Fritid

Skarpansvägen 29, tel 12 890
Mån-fre. 11.00-17.30, lör 10-14